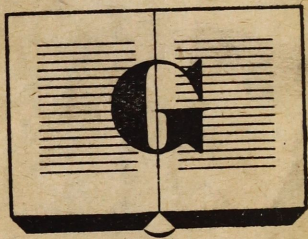

3. li

RM 1. 8° 924

Bosanyi Lamsé

HALOTTAK LAJSTRONA

nov 10. 270.
mellyet irt

Debreceni Főris István
K. Darózi Greditátor

H 976

I. 1684.
1314

Sz. I. 1314

Debreczenben

Tölségi István által 1684.

3.12

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

HAJOTTAK LAJSTRONA

nov 10. 270.
mellyet két

Debreceni Főris István

K. Darózi Kreditátor

H 976

1784.
1784.

Sz. I. 1314

Debrecenben

Fölseji István által 1684.

BM 1. 87. 924. /
koll. 1

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

DEDIKALAS

Tiszteletes s' Tudos MICSKEI AN-
DRAS Uramnac, Az Vedres Abrá-
nyi K. Ecclesia már 12-es; tendőktől fogva
valo érdemes Lelki Páf; toranac, mint bi-
zodalmas jó-akaro Uramnac. *N. 976*

I S M E T:

Nemzetes KONDOROSIJANOS,
Kedves Ipam Uramnak Debreczen Váro-
sánac 20-es; tendőktől fogva, sok fáradsá-
gi felelmes expedialtatási, s; envedesi által
eleget s; olgáló edgyic okos és érdemes Ta-
nacsbéli Férfiánac.

Ez, minnyájunc életénc halál alá való
vettetéserül meg-emlekeztető irá-
socskamat.

Tiszta indulatbul offeralom, s' de-
dicalom.

Debreczeni Foris István,

Király Daroczi Prædikator.

~~DEBRECENI REF. FOISKOLA~~ A. D. 1684. 10. Febr.

A2

Tif;t-

KÖNYVTÁRA

Tis;teletes Uram! miulta az Ur Isten engemet, s;egeny méltatlan s;olgājāt az maga s;olgai és sáfári kőzzé. 1 Cor. 4. 1. A. D. 1678. bé-számlálni meltoztatott, azulta feridò gondolkodtam rolla, miben mutatnám ki edgyűgyű tanitgatàsim kivűl is s;olgalatomot és sáfarsàgomat ő FELSEGENEK, és mivel hogy az maga bes;édit, az maga KŐNYVEBEN bizta en ream is méltatlanra ő Felsége. 1: Cor. 4. 1. mint mászfzor Pfal. 147. 19. Rom. 3. 2. & 9. 4. abbul kel nekem sáfarkodnom az mennyire lehet.

Melly kőtelefségre nézve, még Belgiumban, Tràjectumban és Franekerában laktomban vetém szemeimet és kezeimet az Sz. BIBLIARA, hogy az Urnac napjain (más;s;or másokban lévén foglalatos) ez Halottac Laistromāt őf;ve s;edném, ilyen modon el-őf;tanàm az után Typus alá is adnàm; De kőltsègemnek kevés vólta, az utànnam hozandoknac bizontalan volta, és egyebec ollyanoc a' Typus alá va-

lâ való adattatâst el-mulattattâc velem;
jollehet az ackori el-haladâs, ebben; nem
kârt; sôt jobbulâst és f;aporodâst nemzet.

Melly irâfocskâmrul, mint safarsâgom-
nac edgyic particellâjárul mikor f;ollot-
tam volna T. Uram kigyelmed elôtt, (mi-
vel az Ur Isten kigyelmedet foc jóckal f;e-
rette) mingyâraft, a' ki nyomtatâfra eleg-
seges kôltséget igire, sôt fogadâ. En is a-
zért, a' kigyelmed jó-akarattyâhoz bizvân
ès mâfoknac-is kedveskedni f;entûl akar-
vân ez Laistromot ujjobban revidialâm,
polialâm, augealâm, ès igy èdes Istenem
segitsége által abszolvalam.

Vegye azért kigyelmed, es kigyelme-
tec tüllem jo neven, es f;olgaltyon az
Urnac belôle jo kedvel mind vegig.

Kegyelmeteknec az örôckè èlô
Istentûl, egesseges hos;f;u èlc-
ret, kivânt bèkességben adatni
kivan.

D. F. I. m. E. K. D.

Az Kegyes Olvasohoz.

FEl tótt czéлом K. O. ez Laistrom irásában nem egyéb; hanem, hogy én-is az Egyhazi folyos szolgálatot Istenem segítsége velem léven, tehetőségem szerént valamivel könnyebbitenem, Mert ugyan-is, jól tudom és láttam azt, hogy az Egyházi Uj szolgálknac: sőt még az Idősbeknek-is, az halottac temetefekor lenni szokott, és sokszor siralmas instantiával kévánt Tanítások, sokszor nagy munkát szerzenek vagy az halottac sokasága; vagy az alkalmazatóságok külömb külömb volta; vagy az időnek rövid s' alkalmazatlan volta; vagy egyéb impedimentumoc miatt. Hogy ezért az Ujjab Tanitoc az alkalmazatóságához illendőb Leczket könnyebben lellyenek, az próbálásra pedig az Peldákat készen, és mintha ugyan ASZTALOKON előttök ülnének, csak egy vagy két tekéntet által is talállyák: Az Idősbek-is (kiknek memoriájok-is, Labilis) ha mikor valamellyiket elfelejtendik, ki hol holt, s' micsodas volt. &c. &c. hogy hamarébb recognoscalhassák, és másoknac inculcalhassák. En, ez somoru rövid Laistromban, (több végeit el halgatván) azért irám. Ha ki azért, ez irálommal elni akar. Kerem az Ur szerelmében, ez Következendőkre engedelmesen vigyázzon, és igyekezetemet jora magyarázza.

1. Inkáb tetczet az az ojtás mellyet irtam, hogy sem

Az Kegyes Olvasohoz.

sem mint E. Z. Ezek holtanak-meg Viz miat, Tűz miat, Fegyver miat. &c. &c. Mert inkább kerdik azt, Ferfiu volte, Assony volte? Jo volte? Ross volte? &c. mint sem azt, miben holt, mivel holt, mikor prædicálni vagy csak Orálni keűlnek-is az Egyházi Bölgák.

2. A' kiket sokszor citáltam, más tekintet alatt citáltam, mert ugy kévántatott.

3. Az Citálásban, Philip. 3 v. 1. nem az Dcák; hanem Magyar Bibliát követtem.

4. Ugy gondolom s' hiszem-is, hogy feljedzetlen nem maradot el csak egy-is; ha azért egy tekintet alatt nem találni, a' hol gondolnád, más alatt nyilván meg lehet találni.

5. Mindeneknek az ő jo vagy gonos cselekedeteiket elő nem számláltam, mert ugy nem halottak Laistroma volna.

6. Az ízent Irásbeli helyeknek olvasásában, collatiojában; applicatiojában, &c. Szemefeknek kel lenni; mert az Locufoc nem csak halálát próbállyák annac a' kinek alá irattak; hanem életbeli oda tartozo statusát-is; Továbbá, az parallelus Locufokat az papyrosnac kedvezven, nem mindenüt irtam ki, az margon meg lelhetni.

7. Mikor NB irtam, és példákat, kiknek halálokrul nincs őo elő hoztam, mellyik rendre tartozic, könyű meg tudni és az dologra őabni.

8. Mivel a' Sz: Iras, sokfele őollásnac nemeivel irta meg az emberek halálát, arra jól rea kel vigyázni, mikor citáltuc, hogy mivel irta ot meg.

Az Kegyes Olvasóhoz.

Lásd Ravan, ez soalat. MORS. nro. I. holot
57 számlál elő.

9. Ha valakit jó léven az robbak közé, &c. con-
tra irtam (meg eshetet) azt jól meg vizsgálván, job-
bics meg; és nekem ki az Sz: Irásban annyira mint
mas nem mehettem, meg-bocfals.

10. Az számtalan, sűrű Locufoc szedése miat e-
sett Typographicus casusnak-is bocsánat legyen,
mivel az Typographiatul melőze voltam.

Tied az Urban.

D. F. I. K, D. P.

Approbatio operis.

PRælegit mihi Latinè Ornatissimus D.
Stephanus Debreceni, Historiam mor-
tuorum quorum sacra pagina meminit:
miro & utili artificio contextam; ut nullus
dubitem, quin aliquando visurus sit im-
probi sui laboris fructus. Cujus studiis sa-
cris ut Deus porrò clementer annuat, a-
nimitus precor.

Franeckere Frisiorum 7. Julyi 1680.

Nicolaus Arnoldus S. S.
Th. D. & Pr

Az örökké valo Királynak (kinek csak egyedül vagon halhatatlansága, és lakozik hozzá mehetetlen világofságban) nevében. Amen. 1. Tim. 1, 17. & 6. v. 16.

FERFIAK LAISTROMA.

I. K Egyes és Istenfélő Királyok, Fejedelmek, &c. Kiknek életek s' halálok is rövideden itt meg irattatic.

David, à Sidok másodic Királya. 1. Sam. 13. v. 14. & 16. 13. & 24. 5--16. 2. Sam. 1. 11. 12. & 2. 4 & 3. 28. 29. & 19. 22. & 6. 1-5. & 7. 1. 2. 1. Cro. 14. 12. & 22. &c. de meg holt. 70. élt: korában. 2 Sam. 5. 4. 1 Reg. 2. 10. 1 Cron. 29. 27. 28. Act. 2. v. 29. & 13. 36.

Salamon, à Sidoc harmadik K. 2. Sam. 12. 24. 1 Reg. 1. 38-40. & 5. & 6. & 7. & 8. 1 Cron. 29. 22. seqv. 2 Cron. 1. & 2. de 1 Reg. 11. 43. 2. Cron. 9. 31. meg-holt.

Afa, Juda K. 1 Reg. 15. 9-15. 2 Cron. 14. 15 16. v. 1-11. de meg-holt. 1 Reg. 15. 24. 2 Cron. 16. 12. 13. 14.

Josaphat Juda K. 1 Reg. 15. 24. 2 Reg. 3. 11. 12. 2 Cron. 17. 1. seqv. de meg-holt. 1 Reg. 22. 51. 2 Cron. 21. v. 1.

Josaphat

H A L O T T A K

Josaphat K. hat fiai és Izrael Fejedelmi. 2 Cron. 21. 2. 4. 13.

Joas Juda K. 2 Reg. 11. 2. seqv. & 12. 1-19. 2. Cron. 23. & 24. meg-holt 47. esz. korában. 2 Reg 12. 21. 2 Cron. 24. 25.

Amasia Juda K. 2 Reg. 12. 21. 2 Cron. 24. 27. 2 Reg. 14. 1-7. de megholt 54. eszt. korában. 2. Reg. 14. 19. 20. 2 Cronic. 25. v. 27.

Azarias Juda K. 2 Reg. 14. 21. & 15. 1. seqv. de megholt 2 Reg. 15. 7. 2 Cron. 26. 23.

Joatham Juda K. 2 Reg. 15. 32-35. 2 Cron. 27. de meghala 41 eszt. K. 2 Reg. 15. 38.

Ezechias Juda K. 2 Reg. 18. 1. seqv. & 19 & 20 2 Cron. 29-32. de meghala 54 eszt. K. 2 Reg. 20. 21. 2 Cron. 32. 32.

Josias Juda K. 2 Reg. 21. 26. & 22. & 23. 1-28 &c. meg-holt 39. eszt. k. 2 Reg. 23. 29. 2 Cron. 35. 24. Esdr. 1. v. 31.

Jonathan, Saul Király jó fia. 1 Sam. 14. 49. & 18 1-5. & 19. 1-7. & 20. & 23. 16. &c. meg-holt. 1. Sam. 31. v. 2.

Isboseth K. Saul fia 2 Sam. 2. 8. 9. 10; meg-holt 42. eszt. k. 2 Sam. 4. v. 6. 7. 11.

Joseph, ki Egyptom Fejedelme volt. Gen. 41. v. 41-43. & 42. 6. 30. & 44. 18. & 45. 8. seqv. de 110 eszt. korában meg-holt. Gen. 40. v. 26.

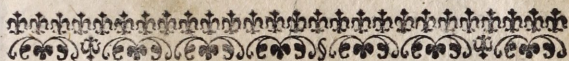
Abner Fejedelem, 2 Sam. 3. 8. Con. 1 Sam. 14. 50 & 17. 55. & 26. 5. 2 Sam. 2. 8. de meg-holt. 2 Sam. 3. v. 27-38.

Jerusalem Fejedelmi. Lamen. 5. v. 12.

L A I S T R O M A .

Lathacz tób Fejedelmekrül, Num. 1. 4-16. & 2.
& 10. v. 14-18. Act. 18. v. 8. &c.

Isténfelő Kiralyoc , Fejedelmec , Birac, és
egyèb nagy Tif;tec nec nèminèmű tif;tec.

I. Magokra nézve.

1. Hogy az Istent dicsirjéc , mellyre intetnec-is
Pfal. 29. 1. 2. & 148. v. 11.

2. Hogy magokat a' Király Christus igája alá ad-
gyác. Pfal. 2. 6. Apoc. 17. 4. & 19. 16, Az ō Solgai
által lett intéfeknec engedgyenek. Pfal. 2. 10. 11. 12.
Deut. 17. 18. 20. Jol, 1. 7. 8. Példák: Dávid 1.
Sam. 22. 5. 2 Sam. 12. 7. 13. Jolaphát 2 Chron. 19.
2. Ezéchiás 2 Reg. 20. 16-19. Ne haragudgyanak,
mint Afa, 2 Chron. 16. 7-10. Joas, 2 Chron. 24. 20
22. Amasia, 2 Cron. 25. 14. 15. 16. *Ellensegeknek
ne tartsák* mint Acháb, 1 Reg. 21 20. 1 Reg 22, v, 8.

3. Hogy másokat az Isten dicséretire nogassanac,
mint Dávid 1 Cron. 29. 20. felebaráttyc hasznára-
is, mint 2 Cron 28. 12. 13.

4. Hogy a' jo-cselekedetekben jo példa adok le-
gyenec, mint Nehem. 5. 10. 14. Job. 31.

5. Hogy ez régula szerint éllyenec, Tit. 2. v. 12.

II. Másokra nézve a' külső dolgoc körül.

1. Hogy a' pereseknec igaz törvényt tegyenec,
Deut. 16. 18. 20. 2 Cron. 19. 6. 1 Cor. 6. 4. mint:
1 Reg. 3. 24. Efa. 1. 23.

2. Hogy

HALOTTAK

2. Hogy a' pörnec el-igazítására ha kívántatic esküfienec, Hebr. 6. 16,

3. Hogy a' földnec latrait irtogassác, Gen. 9. 6. Matt. 26. 52. Psal. 101. 8. Rom. 13. 4. 1 Reg. 2. 28-34. Conf. 1 Reg. 2. 5. 6.

4. Hogy mikor Isten dicsőflege, s' alattoc valoknac haszna és maradála kívánnya, hadat visellyenec, és azokat, az ellenség és pusztitoc ellen oltalmazzac, és javokra gondot visellyenec, 2 Cron. 17. 2. seqv. Num. 16. 22. 42. & 14. 13-19. Num. 21. 14. 1 Sam. 25. 28. Iudic. 3. 9. 10. & 6. 34. Luc. 3. 14. Act. 10. 1. 2. 1 Sam. 8. 5. 20. & 11. 6-15. &c. 2 Sam. 2. 26. & 24. 17. Iud. 8. 5. Az erős vitezeknec ajándékokat igrjénec. Ios. 15. 16. Iud. 1. 12. 2 Sam. 5. 8. Psal. 72. 2. 4. 12. 1 Sam. 17, 24. Az gonoskokat bünteslek. Prov. 20. 26. & 25. 4. 5. 1 Pet. 2. 14. Psal. 101. Luc. 19. 12-28.

5. Hogy az kívül valokkal frigyet vessenec és tartsanac, ha szintén azoc bálvány imádoc-is; de az Istent tisztetletnec kára nélkül. Gen. 14. 13. & 21. 32. 2 Sam. 5. 11. 1 Reg. 5. 12. & 9. 27.

6. Hogy az adot vámot, &c. irgalmassan vesséc a' népre, nem fanczoltatván őket. Matt. 22. 21. Rom. 13. 6. 7. 1 Petr. 2. 13-17; mert az kegyetlenekre ha ragzic az Isten, Mich. 3. 1. 2. Amos. 6. Ezech. 34. 3. 4. melly miatt hivattanac-is Orozlánoknac. Ezech. 19. 2-9. Farkasoknac, Ezech. 22. 27. Soph. 3. 3. Nü. 16. 15.

7. Hogy igaz törvényeket irjanac az Nép eleiben, és magok is Isten törvényétül függjenec. Deut. 17.

L A I S T R O M A.

18. 19. 20. Rom. 13. 2. 5. 1 Pet. 2. 13. &c. mert
 másként Efa. 10. v. 1. 2. *Exeg. M. Th. Amef.* 1. 2.

928--934:

Az s;ent dolgoc kőrül.

1. Hogy Isten számára valo házakat, (minéműek
 az Párochiák Scholák &c.) templomokat építsenek,
 Példák: Dávid, 2 Sam. 7. 1. 2. 1 Cron. 17. 1. & 22.
 1. 19. & 28. 1-21. & 29. 1-21. Salomon, 1 Reg. 5.
 6. 8. 2 Cron. 2. ad 7. Az meg veszet időkben az I-
 steni tiszteletet reformállyác, fel-állítsák, Példác: Afa
 1 Reg. 15. VII-15. Iosaphát, 1 Reg. 22. 47. 2
 Cron. 17. 6. Ezechias 2 Reg. 18. 4. seqv. 2 Chron.
 29 & 30. & 31. Iosias 2 Reg. 22. & 23. 1-30. Ioas
 2 Cron. 24. 1-14. &c.

2. Hogy az Ecclesiákban Kegyes és tudos Lelki
 Pafztorokat keressene. Kic az Isten igijét tisztán i-
 gazán ferényen hírdessék. Két szent Sacramentomit
 ki szolgáltaffác &c. kik nec-is elég jóvedelmet sze-
 rezzenec, 2 Cron. 17. 7. 8. 9. & 31. toto Gen. 47.
 22. Syrac. 7. 29. 33.

3. Hogy Academiákat, Scholákat epítsenec, tudos
 tanito Doctórokat, Profeflorokat tartsanac, tanitok-
 nak, s' tanulóknac csendes kijes bő helyet rendelye-
 nec, bővséges jóvedelmet szerezzenec, Lásd 2 Reg.
 2. 3. 5. 7. seq. 2 Cron. 31.

Az Magistrátusoc, elől járok: &c: több tiszteirül
 olvalhatni bősegeffen ez alább meg-nevezendő Aut-
 horokban-is.

ad vocem Magistratus numero 7.

Rayanel; ad vocem Magnates numero 3.

ad vo-

H A L O T T A K

- ad vocem Reges numero 6: dist. 2: & c:
Polan: Synt. Theol. Lib. 10. Cap. 65. 66.
Scarp. Curs. Theol. Tom. 2. Cap. 8.
Ames. med. Th. L. 2. C. 17. th. 34. 44. Cap. 18.
Th. 13. Conf. L. 5. C. 20. Q. 1. R. 1. 2. Cap. 25.
Q. 2. R. 1-7. Exeg. L. 2. pag. 922. 926.
Mares, Syst. Theo. loco 15. § 21-24. 30. 32.
Burman: Synop. Theol. L. 8. C. 9. & 15. seqv. &
Cap. 10. toto.
Vendel: Theol. Christ. 1. i. C. 29. & 9. 10. 11
Volleb. Theol. lib. 2. C. 9. pag. mihi 269.
Fegyvern: Thesau. script. ad vocem Magistratus

T A N U S A G O K.

1. Sem erő, sem kincs, sem kegyesség, sem vitezseg az halál ellen nem használnac. *Hinc*, Mert az fellyeb meg irtt Kiralyokban azok feltaláltattak, de ugyan csak sirban hánta őket.
2. Az halál senki szemelleyevel vagy meltoságával nem gondol. *Secus* azokra tekintet volna.
3. Ritka à kegyes Király, Fejedelem és nagy Tiszt viselő. *Hinc*. Kevelet emleget a' Sz. Iras. Lafd. Pl. 76. 13. & 146. 3. 4. az-is meg hal.
4. Az kegyes Királyok, Fejedelmek, Uri szemelleyek halála, nagy kárára van az Isten népének. Ezt meg próbálhatni, az fellyeb meg irt tiszteknek serenyen valo vighez vitelekből, s' azoknak elő számlálásokbul. Esa. 3.

Az Pogányok istentelen gonosz Királyi, és Fejedelmi. Cheder laomer, Thiddal, Amraphel, Arioch
Gen. 14. v. 9. 15. 17. 20.

L A I S T R O M A

Chamor, Sichem Fejedelme, Gen. 33. 18. 19. &

34. 2. 26.

Sechem, Chamor parázna fia. Gen. 34. 2. 26.

Bela,	{	1	Gen. 36. 32. 33.
Jobab,		2	v. 33. 34.
Chulam,		3	34. 35.
Hadad,		4	35. 36.

Edomnac Kirallya.

Samla,	{	5	36. 37.
Saul,		6	37. 38.
Bahal-Chanan,		7	38. 39.
Hadad,		8	1 Cron. 50. 51.

Pharaho Egyptom K. Exod. 1. 8.-16. 22. de 2.

v. 23.

Pharaho Király fia. Exod. 12. 29.

Pharaho Egyptom K. Exod. 14. 28.-30. Pfal.

106. 11.

Sihon, az Emorreuloc K. Num. 21. 21. 24. Pf.

135. 11. & 136. v. 19.

Og, az Balan K. Num. 21. 33-35. Deut. 3. 1. seq.

Madiannak 5. Királyi, Num. 31. 8. 1. Evi, 2.

Recem, 3 Sur, 4 Hur, 5 Reba. Az Pogányok-
nak 31 Királyi. Kiket meg vert Josue, és az Izrael

Fiai, Jos. 12. v. 7. 24. Rendel im ezek:

1. Jericho Kirallya, Jos. 6. 2. 21. & 12. 9.
2. Aji Kirallya, Jos 8. 29. & 12. 9.
3. Jerufalem Kirallya, Jos. 10. 3. 26. & 12. 10.
4. Hebron Kirallya, Jos. 10. 3. 26. & 12. 10.

HALOTTAK

5. Iármuth Királlya, Jos. 10. 3. 26. & 12. 11.
6. Láchisnac Királlya, | Jos. 10. 3. 26. 32. & 12. 11.
7. Eglonnak Királlya, Jos. 10. 3. 26. & 12. 12.
8. Gezernek Királlya, Jos. 10. 33. & 12. 12.
9. Debirnak Királlya, Jos. 10. 39. & 12. 13.
10. Gedernek Királlya, Jos. 12. 13.
11. Hormábnak Királlya, Jos. 12. 14.
12. Aradnak Királlya, Jos. 12. 14.
13. Libnah Királlya, Jos. 10. 30. & 12. 15.
14. Adullamnak Királlya, Jos. 12. 15.
15. Makkedahnak Királlya, Jos. 10. 28. & 12. 16.
16. Bethelnek Királlya, Jos. 12. 16.
17. Tappuahnak Királlya, Jos. 12. 17.
18. Hophernek Királlya, Jos. 12. 17.
19. Apheknek Királlya, Jos. 12. 18.
20. Lassaronnak Királlya, Jos. 12. 18.
21. Madonnak Királlya, Jos. 11. 1. 8. & 12. 19.
22. Háfornak Királlya, Jos. 11. 1. 8. & 12. 19.
23. Simronnak királlya, Ios. 11. 1. 8. & 12. 20.
24. Acfaphnak királlya, Ios. 11. 1. 8. & 12. 20.
25. Thanachnak királlya, Ios. 12. v. 21.
26. Megiddonnak királlya, Ios. 12. v. 21.
27. Kedefnek királlya, Ios. 12. 22.
28. Iochneamnak és Charmelufnak k. Ios. 12. 22.
29. Dornak és Dor tartományának k. Ios. 12. 23.
30. Gilgálnál valo Pogányek k. Ios. 12. 23.
31. Thirfának királlya, Ios. 12. 24.

Ezek halálának historiaját olvashatni, az hatodik résztől fogva, az 12-dik résznek 6-dik verseig.

Adoni-

L A I S T R O M A.

- Adonibefech Cananeusok királya, Iud. 1. 3-7.
Chufan Riscathaim, Aramnak királya, Iud. 3. 10
Az kövér Eglon Moab királya, Iud. 3. 17. 21. 25
Iabin, Canaánnak királya, Iud. 4. 24. Pfal. 83. 10
Oreb, Midian Fejedelme, Iud. 7. 25.
Zeeb, Midian Fejedelme, Iud. 7. 25.
Zeba, Midian királya, Iud. 8. 12. 21.
Salmuna, Midian királya, Iud. 12. 21.
Agag, az Amalechiták királya, 1 Sam. 15. 8. 33.
Hadarezer Tzobánac Királya 2 Sam. 8. 2.
Náhás, Ammon fiai Királya, 2 Sam. 10. 1. 1.
Cron. 19. 1.
Benhadad, Syriabéli Király 2 Reg. 8. 7. 15.
Edom Fejedelmi, 2 Reg. 8. 21. 2 Cron. 21. 9.
Retzin Sirjának K. 2 Reg. 16. 5-9. Efa. 7. 1.
Az pogányok fok Kir. 2 Reg. 19. 11. 12. 13. Éfa
37. 11-13.
Senacherib, Assyriabeli Király. 2 Reg. 18. 13; de
19, 37. 2 Chron. 32. 21. Efa. 37. v: 38.
Hámán Fejedelem, Est. 3. 1. seq. & 5. 11; de 7.
v. 10.
Háman tiz Fiai, Est. 9. 7. 10. 14.
Assyriabeli Fejedelem, Ezech. 32. 22;
Elam, Ezech. 32. 24.
Mefech Thubál, Ezech. 32. 29.
Edom Királyi, Fejedelmi. Ezech. 32. 29.
Ešaki Fejedelmek, Ezech. 32. 30.
Balthasar, az Chaldeusoc K. Dan. 5. 1. seqv. de 30
Az Danielt vadolo Fejedelmek fiokkal edgyütt,
Dan. 6. 4-13; de v. 24.

H A L O T T A K

Több hatalmas Királyoc-is, ugy mint: Asverus, Est. 1. 1. Nabugodonozor, Dan. 4. 19 & 5. 18. 19.

Darius, Dan. 6. 1. seq. Cyrus, Agrippa, és egyebek, mind az földben szállottac bé, (noha nincs megirva) és Epitáphiumok csak ez lett: M E G--H O L--T A K.

T A N U S A G.

Az hatalmas Pogányok-is, mint szintén egyebek, az haláltúl meg nem menekedhetnek. Pfal. 9. v. 20. 21. Dan. 5.

Az Sidok közzül valo gonos és roß Királyoc, Fejedelmek és Uri semelyek.

Dáthán, Abirám, On Fejedelmek, Num. 16. 1-4. 12. 13. 14. 32. 33. & 26. v. 9. 10. Deut. 11. 6. Pfal. 106. v. 17.

Amaz 250. párt ütô Fejedelmek, Num. 16. 2. 35. & 26. v. 10.

Az Izrael parázna Fejedelmi, Venei, Num. 25. 1. 4. 9.

Az parázna Zimri Fejedelem, Numer. 25. 6. 8. 14. Saul, az Sidoknac első roß Királlyá, 1 Sam. 9. 1--21. 24. & 11. 15. & 13. 9. 10. 14. seqv. & 15. 8. 9. seqv. 23. 26. & 16. 1. & 18. 10. 11. & 19. 1. & 22. 18. & 28. 5-19. & de 31. v. 4. 6.

Abinadab és Málchisuak Saul fiai, 1 Sam. 31. 2. 6. Ismét hét fiai holta után, 2 Sam. 21. 1. 8. 9.

Az maga hugával paráználkodo Ammon, 2 Sam. 13. 14. 28. 29.

Az bép termetű. 2 Sam. 14. 25. 26. gyilkos: 2. Sam.

L A I S T R O M A.

Sam. 14. 28. kártévő: 2 Sam. 14. 30. párt-útő: 2.
Sam. 15. 1-13: parázna: 2 Sam. 16. 22. edes Attyát
kergető Ablolon, 2 Sam. 18. 14. 15.

A'gyilkos Ioáb Generál vagy Fejedelem, 2 Sam.
8. 16. & 20. 23. & 24. 2. 2 Sam. 3. 27. & 20. 10.
1 Reg. 2. 5; de v. 34.

Ieroboám Izrael k. 1 Reg. 12. 20. 26-33. & 14.
7. seq. 20.

Roboam Iuda k. 1 Reg. 14. 21-31. 58. An: ætat

Abia Iuda k. 1 Reg. 15. 1. seqv. de v. 8.

Nádáb Izrael. k. 1 Reg. 15. 25-28.

Baáfa Izrael k. 1 Reg. 15. 28. seq. & 16. 1-6.

Ela Izrael k. 1. Reg. 16. 6-10.

Zimri Izrael k. 1 Reg. 16. 10-18.

Omri Izrael k. 1 Reg. 16. 16. 23. seq. de 28.

Thibni Izrael k. 1 Reg. 16. 21. 22.

Acháb Izrael k. 1 Reg. 16. 28-34. & 21. 25. 26
& 22. 26. 27. de 34, 35. 37.

Acháb 70 Fiai, attyafiai, 2 Reg. 10. 1. 7. 9. 11.

Achafia Izrael k. 1 Reg. 22. 52. 53. 54, & 2
Reg. 1. 2. de v. 17.

Ioram Iuda k. 2 Reg. 8. 16 seqv. 2 Cron. 21,
de 2 Reg. 8. 17. 24. An: ætat. 46.

Ioram K. Fiai, 2 Cron. 21. 17. Conf. 22. v. 1.

Achazia Iuda K. 2 Reg. 8. 25. de 9. v. 27.

Acházia attyafiai, 2 Reg. 10. 13. 14. 2 Cro. 22. 8.

Iorám Izrael K. 2 Reg. 1. 17. & 3. 1. 2. 3. de 9.
v. 24.

Iehu, Izrael K. 2 Reg. 9. 6. 12, 13. de 10. v. 34.

Ioacház, Izrael K, 2 Reg. 13. 1 seqv. de v. 9.

H A L O T T A K

- Ioas, Izrael K. 2 Reg. 13. 10-12. de 13. & 14. 16
 Ieroboam, Izrael K. 2 Reg. 14. 23. de v. 29.
 Zacharias, Izrael K. 2 Reg. 15. 8. 9. 10.
 Sallum, Izrael K. 2 Reg. 15. 10--15.
 Menahem; Izrael K. 2 Reg. 15. 14-22.
 Pechaja Izrael K. 2 Reg. 15. 23. 24. 25.
 Pechah, Izrael K. 2 Reg. 15. 27--31.
 Acház, Iuda K. 2 Reg. 16. 1-4. 2 Cron. 28. 27;
 de meg-holt, *A. A.* 36. 2 Reg. 16. 20. Conf.
 v. 2.
 Mahafia, Achaz fia, 2 Cron. 28. 7.
 Elkaza, ki Achazután második volt, 2 Cron. 28. 7.
 Manasse, Iuda K. 2 Reg. 21. 1-18. *An atat* 67
 meg-holt, 2 Cron. 33. v. 20.
 Manasse fia, kiket maga égétet meg, 2 Reg. 21. 6.
 2 Cron. 33. 6.
 Ammon, Iuda K: 2 Reg. 21. 19-23. 2 Cron. 33.
 21--24.
 Ioáchaz, Iuda K. 2 Reg. 23. 31--34.
 Ioachim, Iuda K. 2 Reg. 23. 36. 37. & 24. v. 1-6.
 a. a. 36.
 Joachin, Iuda K. 2 Reg. 25. 27-30. Ierem. 52 v.
 33. 34.
 Iuda Fejedelmi. 2 Cron. 22. 8. & 24. 17-24.
 Sedechiás. Iuda K. 2 Reg. 25. Ier. 34. 4. 5. & 39.
 & 52. 11. Ezech. 12. 13. & 17. 20.
 Sedechiás k. fia, 2 Reg. 25. 7. Ier. 39. 6. & 52. 10
 Pelatiah Fejedelem, *Lásd alább másutt.*
 Herodes Ascalonita, Matt. 2. 16. 20.
 Herodes Agrippa, Act. 12. 1-6; de 21. 23.

L A I S T R O M A .

Az Sidoknak királyirul, ha ki akar olvasni, olvas-
mat Tisz, Burman Ferencz n. b. e. Præcept. Synopf.
Theol. Libr. 4. Cap. 35. és Tisz-Leusden Iános n.
Præcept. Philol. Mix. Dissert. 24. seqv.

Kegyves Birák, és egyéb rendbéli Tisztek.

Moses, Exod. 3. & 18. 13 seqv. & 32. 30-32.
Num. 12. 3. & 16. 15. 22. 45. &c; de a. a. 120.
meg-hala.

Deut. 34. 5. 6. 7.

Iosue, Ios. 1. &c; de a. a. 110. meg-hala. Ios. 24.

9.
Othoniel, Iudic. 3. v. 9. 10. 11.

Ehud, Iud. 4. 1.

Gedeon, Iud. 6. 11. seqv. & 7. & 8. v. 32.

Thola, Iud. 10. 1. 2.

Iáir, Iudic. 10. 3. 4. 5.

Iephte, Iudic. 11. & 12. v: 7.

Ibán, Iudic. 12. 8. 9. 10.

Elon, Iud. 12. v. 11. 12.

Abdon, Iud. 12. v. 13. 14. 15.

Sámson, Iud. 13. 5 & 15. 15. 20; de 16. 30. 31.

Eli, 1 Sam. 4. 18. a. a. 98.

Samuel, 1 Sam. 7. 15. 16. 17. & 12. 1-6. de 25.

1.
Adoram kincstarto, 1 Reg. 4. 6. & 12. 18.

Godoliás Tisztarto, 2 Reg. 25. 22. 25. Ier. 40. &

1. 2.
Iob Iobi, 1. 1. & 29. & 31. de 42. v. 17.

Amasa Hadnagy, 2 Sam. 17. 25. & 20. 4-10.

HALOTTAK

Abner. 1 Sam. 14. 50. & 17. 55. & 26. 5. 2 Sam. 3. 8. 27. 1 Reg. 2. v. 5.

NB. Illyenec voltanac Benája, 1 Reg. 4. 1-20.
 Abdiás, 1 Reg. 18. 3. 4. 13. Ebedmelech Hopmester
 Ier. 38. 7-13. Ioseph. Luc. 23. 50. Cornelius. Act.
 10. 1. 2. 3. 7. Sergius, Act. 13. 7: 12: Lyllias Act. 23.
 10, 19, 22, 30, Iulius Act, 27: 1: 3: Publius Act: 28:
 7: Lásd 1 Reg, 12, 13, &c:

Istentelen Birák, és egyéb rendbéli Tisztek:

Abimelech, Iud, 9: 5, 6, seqv; de 53, 54.

Pharaho Hadnagy, Exo. 14. 28. & 15. 4.

Ierieho Hadnagy, Ios. 6. 2. 21.

Sifera, Iábin Hadnagya, Iud. 4. 2. 16. 21. v. 83:
 Pfal. 83. 10.

Penuel kevély pogári, Iud. 8. 6. 8. 17.

Bahana és Recháb Isbcseth gyilkos Hadnagy,
 2 Sam. 4. 25--12.

Sobach, Hadarezerfő Hadnagya, 2 Sam. 10. 16.
 18,

Achitophel, 2 Sam. 15. 12. & 16. 20-23. & 17.
 1-7. 23.

Achazia ket ötvenedes Hadnagy, kik Illyéft fog-
 va vittek volna Achaziahoz, ha menni nem akart vol-
 ná. *Piscator in h. L.* 2 Reg. 1. 10. 12.

Az hihetetlen Samariai fő ember, 2 Reg. 7. 2. 17.
 20.

Achábnak fő emberi. 2 Reg. 10. v. 11.

Egy Ierusalembelei fő hadnagy, 2 Reg. 25. 19. 21.

Azricáh, Acház házának gondviselője, 2 Cron.
 28. 7. Bightan

L A I S T R O M A.

Bightan és Theres Afverus Hopmesteri, Est. 2.

25-21.

Iudának fűtű Urai, és Nemeslei, Ier. 39. 6. & 52.

10. 27.

NB. Illvenek voltanac: Joel és Abia Samuel ket roé, biro fiai, 1 Sam. 8 1-5. Abisai, 2 Sam. 3. v 30 Aría, Elagondviselôje, 1 Reg. 16. 9. Jerias, Ier. 37. 13. 14. Lásd Ier 39. 3. & 43. 2. 4. Dan. 1. 3. 11. 16 & 2. 14. Pontius Pilátus, Luc. 3. 1. Felix Act. 23. 24 & 24. 26. 27.

Tertullus Prokátor, Act. 24. 1-10. Festus, Act. 24. 27. & 25. 9. 11. 12. 14. &c.

Istenfelô Pátriárchák cseledes gazdác, es tób jó emberek.

Adám, mikor volna 930. estendos, Gen. 5. v. 5.

Seth,	912	8
-------	-----	---

Enos,	905	11.
-------	-----	-----

Cenán,	910	14.
--------	-----	-----

Mahaleel,	895	17.
-----------	-----	-----

Járed,	962	20.
--------	-----	-----

Hánoch	365	23. 24.
--------	-----	---------

Fel ragadtatot, Hebr. 11. 5. melyben az Ô elváltoszáfa, halál gyanánt lött, 1 Cor. 15. 51. 52. 1 Theş. 4. 17. *Mares. Sys. Theo. Loc. 140. 44.*

Mathuseláh,	969	27.
-------------	-----	-----

Lámech,	777	31.
---------	-----	-----

Noe,	950	Gen. 9. 29.
------	-----	-------------

Sem, mikor volna 500 estendos, Gen. 11. 11.

Arphaksád	403	13.
	C	Selah,

HALOTTAK

Selah,	403	15.
Eber,	430	17.
Peleg,	209	19.
Reu, mikor volna 207	ébt: Gen. 11. v. 21.	
Serug	200	23
Náchor	119	25.
Harán		28.
Tháre	205	32.
Abrahám	175	Gen. 25. 7. 8.
Isák	180	Gen. 35. 28. 29.
Jákob,	147	Gen. 47. 28. & 49 33.
Joseph,	110	Gen. 50. 26.
Selophád		Num. 27. 3.
David	70.	1 Reg. 2. 10. Act. 2. 29. & 13. 36
Seled,		1 Cron. 2. 30.
Jether,		1 Cron. 2. 32.
Esther atya,		Esth. 2. 7. 15.
Job, Job. 1. 1 & 2. 3. & 29. & 31. de 42. 17.		
Egy tanítvány atya,		Matt. 8. 21. Luc. 9. 59.
Az het atyafiác,		Matt. 22. 25. 26.
Az keresztán meg-tertt edgyic tolvaj,		Luc. 23. 40

43.

Az Pátriárhák, Act. 7. 8. 15. Hebr. 11. 13.

NB. Illyenek voltak: Elkána. 1 Sam. 1. 3. 8.

Szifyárto Simon, Act. 10. 6. 17. Aquila, Act. 18. 2. Rom. 16. 3. Justus, Act. 18. 7. és egyebek is

Gonosz és rosz emberek.

Her, Judanac első fia, Gen. 38. 7.

Onán Judanac fia, Gen. 38. 10.

Selo-

L A I S T R O M A .

Selomit káromkodo fia, Lev. 24. 11. 23.

Egy szombattörő, forgács szedő lidő, Num. 15.
32-36.

Az loपो Acán, Ios. 7. 1. 24-26. & 22. 20.

Az embertelen bolond Nábál. 1 Sam. 25. 2. 3. 10
11. 25. 38.

A' fízitkozodo Semei, 1 Sam. 16. 5-9. 1 Reg. 2.
46.

Egy Urnac engedetlen ember, 1 Reg. 20. 35-36
Jerufalembeli 60 emberek, 2 Reg. 25. 19. 21.

Az őrdôngósóc, 2 Reg. 23. 24. 1 Sam. 28. 3.

Az Christust szidalmazó edgyik tolvaj, Luc. 23.
39. Ioh. 19. 31. 32.

Az hazugsággal hires Ananiás, Act. 5. 1--5.

NB. Illyenek voltanac Cain, Chám ötvs De-
meter. Act. 19. 24. seqv. és számlálhatatlanoc.

Kegyes istenfelő vitezek, Fegyver viselő
fzemelyek.

Abrahám, Gen. 14. 14. 15. 20; de 25 v. 7. 8.

Az 36 Sidoc Aji Városla mellett, Ios. 7. 5.

Josue, Exod. 17. 9. 10. 13. Ios. 12. 7; de 24. v.
29.

Gedeon és atyafiai, Jud. 8. 18. 19. 32.

Samfon, Jud. 13. 5. & 14. 19. & 15. 48. & 15.
16; de 16. 30.

Az igaz ügy mellett el-eset 40. ezer és 30. Sidok
Jud. 20. 21. 25. 31. 39.

A' Sidok Saul idejében, 1 Sam. 31. 1. 2 Sam. 1.
2. seqv. Coll.

HALOTTAK

Jonathan, 1 Sam. 13, 3. & 14. 6-14. & 31. 2. 20.
Sam. 1. 22. seqv.

Afael, 2 Sam. 2. 23.

Abner, 1 Sam. 26. 15. 2 Sam. 2. 26. 23. & 3. v.
6; de v. 27.

Uriás Hitteus és egyebek, 2 Sam. 11. 17. 2 Sam.
23. v. 8-39.

Amasa, 2 Sam. 17. 25; de 20. v. 10. 1 Reg. 2. 5.

Az Ephraim fiai, 1 Cron. 7. 20. 21.

László többekről, 2 Sam. 23. 8-39. 1 Cron. 11. 10-47.

Caleb. Jof. 14. 6-14. Egy százados Matt. 8. 5. 9.

Cornelius, Act. 10. 1. 2. 3. 7. Julius Act, 27. 1. 3.
ilyenek voltak s' mások-is.

Mivel Istenünk bölcs ítéletiből segény hazánk Ugyan Hadak kékivé lett, és az fegyver-vifelő semelyec az Gilboe hedyein kéklyel el-hullottanak s' hullanak-is, azokról bövebecskén írni kéklyesnek gondolám, László. Deut. 20.

TANUSÁGOK.

1. Nincs olly erős vitéz, kivel az halál kékben nem kék, és meg nem gyöz.

2. A' ki fegyvert vifel, többire fegyver által hull-el. Matt. 26. 52. Apoc. 13. 10.

3. AZ kegyes jo-vitéz nec neve éltében-is: 1 Sam. 18. 30. holta után-is meg-marad, 2 Sam. 23. 8-39.

4. Az kegyesleg az vitézleggel meg-álhat, arra kéklyes-is.

5. Az haza javára. oltalmára születet kegyes vitézek halálán illó dolog írni, mint 2 Sam. 1. & 3. Dávid példája mutattya.

L A I S T R O M A .

O K A. Mert fok háznokat vette az Isten népe,
2 Sam. 1. 24. & 3. 38. & 4. 1. & 23. 10. seq. hon-
nét Lásd Esa. 3. 2-8.

De ezekrül (az időugy kívánván) többet szolha-
tunk, ha tiizteket meg-érténdgyük

Mellyek rövideden im ezek:

1. Elöl jarojoknak szavokat fogadni a' joban,
Exo. 17. 9. 10. Num. 13. 3-28. Jos. 1. 16. 17. 18. &
2. 1. 23. 24. & 6. v. 6-25. & 7. 22. 23. azokat be-
csülleni: 2 Sam 14. 22. & 18. 21. nékik jot kívánni:
Pfal. 20. & 21. hozzájok jo akarattal lenni: Jos. 19.
49. 50. Jud. 8. 24. 25. 26. érettek nehez dolgokat
is meg-mivelni, 2 Sam. 16. 9. & 19. 21. & 21. 16.
17. & 23. 15. 16. Jer. 40. 13-16.

2. Soldal meg-elégedni; senkit sem rongálni,
Luc. 3. 14.

3. Nem koborlani, predálni; mert Esa. 33. 1.
mint: 1 Sam. 25. 7. 8. 15. 16. 2 Cron. 28. 8-15.
16. Eze. 27. 13. 1 Cron. 7. 20.

4. Azoknak kik az ellenfégtül el-foglaltattak, se-
gitséggel lenni, Jos. 10. 6-10. 1 Sam. 30. 20-26.
Jer. 41. 11-15; mert ugyan is az ollyan segítő fereg-
tül el maradni, nagy bün, Jud. 5. 23. & 21. 8-11.
1 Sam. 11. 7.

5. Másnak kárára nem igyekezni, Num. 21. 21. 22

6. Az uton járokkal jól tenni, mint: 1 Sam. 30.
11. 12; mert meg szemekre fog fordulni, Luc. 10. 30.

7. Harczra menvén imátkozni, Num. 10. 35. 36.
2 Cron. 14. 11. Pfal. 44. 24. 27. & 108. & 144.

8. Ellenfége romlását is nem örülni, P. 17. 5.

H A L O T T A K

& 24. 17. Lásd Job. 31. 29. mert Eze. 25. 6. 7.

9. Egymást biztatni: mint Num. 14. 9. Deut. 20. 3. 4. & 23. 9-14. 1 Sam. 10. 9-11. Neh. 4. 14. nem felni, Deut. 31. 8. 20. Jud. 7. 3. Eze. 27. 10.

10. Maga hasznát megtalálván társait el nem hadni, Num. 32. 5. 16-19. 25. 26. 27. 31. 32. Jofs. 22. 1-8.

11. Testi gyönyörűségtől magát meg-vonni, mint 2 Sam. 11. 11.

12. Az hadi szokásokat tudni, mint: 1 Cron. 12. 32. 36. 38.

13. Az ellenségtől vizsgálva nyert jelszót annak a' kié volt ultrò vizsgálva adni, Gen. 14. 13. 16. 21. 24. 1 Sam. 30. 22.

14. Az ellenségtől (nem mezei palztoroktul uton jároktul) nyert jeket igazán osztani, Ios. 22. 8. 1. 1 Sam. 30. 24. 25. 2 Mach. 8. 28. 30.

15. Istennek fogadni és meg-állani, Num. 21. 2. 3; & 32. 2. 4. 25.

16. Az jó utazás és győzedelem után hálakat adni, Exo. 15. 1-21. Num. 21. 17. 18. 27-31. Iudic. 5. & 7. 15. Ios. 8. 30. 31. 2 Sam. 22. Pfal. 18. & 9. 1. 9. & 44. 1. 9. & 144. 1. 2. 2 Cron. 20. 26. 27. 28. Iudith. 16.

17. Az ellenségtől nyert jelszóból Isten dicsősé-
gére conseralni. Num. 31. 50-54. Ios. 6. 18. 19. 2 Sam. 8. 11. 12. és az Ur házában szolgálóknae, s' jó akaroinak részt küldözni mint Dávid, 1 Sam. 30. 26. seqv. 2 Mach. 8. 28. 30. .

Gonosz

L A I S T R O M A

Gonosz és Istentelen vitézec, fegyver
hordozó személyec.

Az Lopo Acan Ios. 7. 1. 20-26.

Az Gahál atyafiai és vitézi Iud. 9. 39-43.

Az Sicheim lakosai és vitézi, Iud. 9. 43. 45. 49. 57.

Az parázna és paráznának pártyát foga Benjami-
niták, 25 ezeren és százan Iud. 19. 14. 22-26. & 20.
3-16. 35. 46.

Az 34 ezer Sidok az Philistensókkal lett két útkö-
veten, 1 Sam. 4. 1. 2. 3. 10. Conf. 1 Sam. 7. 2.

Az Abfolon pártos vitézi 20 ezeren 1 Sam. 18. 7.

Az vér szopo gyilkos vitéz Ioáb Generál, 2 Sam.
24. & 3. 22-27. & 10. 7-14. & 11. 16. & 20. 10.
cc. de 1 Reg. 2. 34.

Amaz mennyei tűzzel meg-öletet 100 vitézek
kik Illyéft ha menni nem akart volna fogván vitték
volna Acháziáshoz, 2 Reg. 1 v. 10. 12.

Az Balványozó Sidok 2 Reg. 10. 32. 33. Conf.
29. 31.

Az Iudának fel fuvalkodot kevély népe, 2 Reg. 14
-12.

Az Ieroboámmal lévő balványozó Izraeliták öt-
száz ezeren 2 Cron. 13. 13-18. Conf. v. 9. & 2
Cron. 11. v. 13-17.

Az Iudának gonosz népe 2 Cron. 24. 17-24.

Lásd ísmét, 2 Cron. 28. 6. 9. 17. 18. Lásd illye-
meket, 1 Sam. 13. 17. 18.

Az Isten Anyaszentegyházában forgolo-
do, fzenr és fegyhetetlen életü

H A L O T T A K

Egyházi szolgác.

Enoch Propheta, Gen. 5. 24 Hebr. 11. 5. Iudæ
v. 14. Aron Pap, a. a. 123. Num. 20. 28. & 33.
39. Deut. 10. v. 6.

Moses propheta, Deut. 18. 15. 18. & de 34. v.
5-10.

Eleázár pap, Aronnak fia, Num. 20. 28. Deut. 10
6. Ios. 24. 33.

Eli Pap, 1 Sam. 2. 22-25. & 3. 2. & 4. 15. 18. a.
" 98.

Achimelech és 84 Papok. 1 Sam. 22. 16. 18.

Samuel Propheta. 1 Sam. 3. 20. 21. & 9. 6. & 19
20; 25. 1.

Egy Iudából való Propheta. 1 Reg. 13. 1. seq. 24

Illyes Proph. ki menyben ragadtatott. 2 Reg. 2.

11.

Egy istenfelő Propheta. 2 Reg. 4. v. 1.

Elifeus Propheta, 2 Reg. 13. 14-20.

Eleazár Pap, 1 Cron. 23. 22. Eldr. 8. 33.

Iojada Pap 130 est: 2 Cron. 23. 1-21. & 24. 12

15.

Az Ierusalembe elhel meg-holt Papok, Lam. 1.

19. 20.

Az Propheták, Ioh. 8. 52. 53.

NB. Illyenek voltanac: Abraham, Gen. 20. 7.

Dávid, Act. 2. 30. Phineas, Num. 25. 7. Pfal. 106.

30. Ahija, 1 Sam. 14. 3. 1 Reg. 11. 29. seqv. Lásd

Act. 13. 1. & 15. 32. Luc. 1. 5. 6. Act. 9. 10. & 16.

1. & 18. 24. & 21. 16. & 6. 2-5.

Az Prophetác halálánac nemeirül a' mit irtanac,

igy

L A I S T R O M A .

iggy jedzette fel T. *Leusden* I. Uram, n. K. T.
Philol: Hebr. Diss. 6. 7. 8. tudniillik.

Esaías, ki majd 60 esztendőig prophetált fűrészel
szel meczzetet kettő Manasses Király parancsolat-
tyára, Hebr. 11. 37.

Ieremiás meg-köveztetett, Hebr. 11. 37.

Ezechiél a' maga nemzetségenek Fejedelmitűl Ő-
letet meg, hogy az bálványozáítrul meg feddette, Ba-
bylloniában.

Daniel meg holt Bibylloniában a' rabságnac föl-
den.

Amos vakbemein segveretven által, holt-meg.

Micheas magas helyrűl taszittatot alá.

Haggeus az Babyllonai fogságbul valo kisababa-
dulás után meg holt, 50 esztendőkkel, Atöbbrűl hal-
ggat.

Az igaz Propheták ismertető jegyeirűl olvald.

Fran. Burmanni. Syn. Theol: L. 3. C. 5. 0 23

84.
Az Uj T. egyházi szolgákrul. Lib. 8. C. 6. & 7.

Ames. Med. Th. Lib. 1 Cap. 33. & 35.

Az Egyházi szolgák tisteirűl. Ravan. ad vocem
Ministerium sacrum, Numero 7. & seqv.

Feslet erkölcsű, rosz magaviselesű Egy-
házi szolgác.

Nádáb és Abihu, Aron pap fiai, Lev. 10. 1. 2.

Az pártütő Coréh, Num. 16. 1. 2. 3. 4. 9. 10. 11.
16. 19. 32. 33. & 26. 9.

Bálám, pénzszerező hamis propheta Num. 31. 8.

2 Pet. 2. 15.

D

Hophni

H A L O T T A K

Egyházi szolgác.

Enoch Propheta, Gen. 5. 24 Hebr. 11. 5. Iudæ
v. 14. Aron Pap, a. a. 123. Num. 20. 28. & 33.
39. Deut. 10. v. 6.

Moses propheta, Deut. 18. 15. 18. & de 34. v.
5-10.

Eleázár pap, Aronnak fia, Num. 20. 28. Deut. 10
6. Ios. 24. 33.

Eli Pap, 1 Sam. 2. 22-25. & 3. 2. & 4. 15. 18. a.
" 98.

Achimelech és 84 Papok. 1 Sam. 22. 16. 18.

Samuel Propheta. 1 Sam. 3. 20. 21. & 9. 6. & 19
20; 25. 1.

Egy Iudábul valo Propheta. 1 Reg. 13. 1. seq. 24

Illyes Proph. ki menyben ragadtatott. 2 Reg. 2.

II.

Egy istenfelő Propheta. 2 Reg. 4. v. 1.

Elifeus Propheta, 2 Reg. 13. 14-20.

Eleazár Pap, 1 Cron. 23. 22. Esdr. 8. 33.

Iojada Pap 130 est: 2 Cron. 23. 1-21. & 24. 12

15.

Az Ierusalembe elhel meg-holttt Papok, Lam. 1.

19. 20.

Az Propheták, Ioh. 8. 52. 53.

NB. Illyenek voltanac: Abraham, Gen. 20. 7.

Dávid, Act. 2. 30. Phineas, Num. 25. 7. Pfal. 106.

30. Ahija, 1 Sam. 14. 3. 1 Reg. 11. 29. seqv. Lásd

Act. 13. 1. & 15. 32. Luc. 1. 5. 6. Act. 9. 10. & 16.

1. & 18. 24. & 21. 16. & 6. 2-5.

Az Prophetác halálánac nemeirül a' mit irtanac,

igy

L A I S T R O M A .

iggy jedzette fel T. *Leusden* I. Uram, n. K. T.
Philol: Hebr. Diss. 6. 7. 8. tudniillik.

Esaías, ki majd 60 esztendőig prophetált fűrészel
szel meczzetet kettő Manasses Király parancsolat-
tyára, Hebr. 11. 37.

Ieremiás meg-követetett, Hebr. 11. 37.

Ezechiél a' maga nemzetségenek Fejedelmitől Ő-
letet meg, hogy az bálványozástrul meg feddette, Ba-
bylloniában.

Daniel meg holt Bibylloniában a' rabságnac föl-
den.

Amos vakbemein segveretven által, holt-meg.

Micheas magas helyről taszittatot alá.

Haggeus az Babylloniái fogságbul valo kisababa-
dulás után meg holt, 50 esztendővel, Atöbbrül hal-
gat.

Az igaz Propheták ismertető jegyeiről olvald.

Fran. Burmanni. Syn. Theol: L. 3. C. 5. 0 23

34.
Az Uj T. egyházi szolgákrul. Lib. 8. C. 6. & 7.

Ames. Med. Th. Lib. 1 Cap. 33. & 35.

Az Egyházi szolgák tisteurül. Ravan. ad vocem
Ministerium sacrum, Numero 7. & seqv.

Feslet erkölcsű, rosz magaviselesű Egy-
házi szolgác.

Nádáb és Abihu, Aron pap fiai, Lev. 10. 1. 2.

Az pártütő Coréh, Num. 16. 1. 2. 3. 4. 9. 10. 11.
16. 19. 32. 33. & 26. 9.

Bálám, pénzszerező hamis propheta Num. 31. 8.

2 Pet. 2. 15.

D

Hophni

HALOTTAK

- Hophni és Phineas, Éli két rosb fia, 1 Sam. 1. 3. & 2. 12-17. 22-25. 34. seqv. & 4. v. 11.
- A' Vakmerő uzza pap, 2 Sam. 6. 6. 7. 1 Cron. 13. 9. 10.
- Az Baálnak 450 Prophetái, 1 Reg. 18. 22. 40.
- Az Acháb és Baál papjai, 2 Reg. 10. 9. 19. 25.
- Mathán az Baál papja, 2 Reg. 11. 18.
- A' bálványozó papoc, 2 Reg. 23. 5.
- Serája, Sophonias és más három Papoc, 2 Reg. 25. 18. 21. Conf. 2 Cron. 36. 14. 17.
- Hananiaz hazug Prophetá, Jer. 28. 15-17.
- Iudas Iscariotes, Mat. 26. 14. & 27. 5. Act. 1. 16. 17. 18.
- Theudás, Act. 5. 36. Josef, Antiq. Judaic L. 20. C. 4.
- Judás Galileus, Act. 5. 37.
- NB. Illyenek voltak: Urias pap. 2 Reg. 16. v. 10-16. Acháb, Sedechias, Jerem. 29. 21. 22. 23. Amásia pap, Amos. 7. 10-17. Simon Magus. Act. 8. 9. seqv. Barjesus, Act. 13. 6. Annas, Cajaphas, Luc. 3. 2. Act. 4. 6. Ananias, Act. 23. 2. 3. & 24. 1. Sceva pap het fia, Act. 19. 13. 14. seqv.

Boldog emlekezetű Martyroc.

- Abel világ teremtése után. 130--éztendőekkel,
Gen. 4. 8. Conf. 5. v. 3. 4. 5. cum. 4. v. 25.
- Lásd kerlek Abelről, *Fran. Burm. Syn. Theol. L. 3. C. 8. 0. 11. 12. Herm. Vicfii Oecon: Foed: DEI L. 4. C. 6. 0. 17. Matt. 23. 35. Zacharias, 2 Cron. 24. 21. 22. Mat. 23. 35. Urias Prophetá, Jer. 26. 23.*

L A I S T R O M A

Az szent Propheták, kiket meg Őltenek.

1. Jezabel, 1 Reg. 18. 4. 13. és Acháb, 2 Reg. 6. 32.
2. Az Sidok, 1 Reg. 19. 10. 14. Neh. 9. 26. Jer. 2. Ugyan 30. Mat. 23. 29-37. Luc. 11. 41-51. & 13. 34. Act. 7. 52. 1 Thes. 2. 15.
3. A' nagy Parázna, Apoc. 16-6. & 17. 6. & 18. 24. & 19. 2.

4. Az pogányok, Pfal. 79. 2.

Az Bethlehemben és annak határiban levő kisdédek, Mat. 2. v. 16.

Kereftelő szent János, Mat. 14. 10. Mar. 6. 28. Luc. 9. 9.

Szent István. Act. 7. 59. & 22. 20.

Szent Jakab, Act. 12. 2.

Antypás, Apoc. 2. 13. Lásd 2 Mach. 7.

Modgyát az Martyrok szenvedésinek láthatni.

Hebr. 11. 35-38. Apoc. 20. 4. 2 Cron. 24. 21. 22.

Hofzszu és Kegyes életű Venec. Tit. 2. 2.

Az őzön viz [előt való Patriárchak. Gen. 5.

[után való Patriárchak, Gen. 11. [10-32.

Noe,	950	éltendos.	Gen. 9. 29.
Abrahám,	175	ész.	Gen. 25. 7. 8.
Isák,	180	ész.	Gen. 35. 28. 29.
Jácob,	147	ész.	Gen. 47. 28. & 49. 33.
Joseph.	110	ész.	Gen. 50. 26.
Levi,	137	ész.	Exo. 6. 16.
Kehát,	133	ész.	Exo. 6. 18.

HALOTTAK

Amrám,	137	efz.	Exo. 6. 20.
Aron,	123	efz.	Num. 20. 28. & 33. 49. 50.
Mofes,	120	efz.	Deut. 31. 2. & 34. 5. 7.
Iofue,	110	efz.	Ios. 13. 1 & 23. 2 & 24 29.
Gedeon,			Iud. 8. 32.
Eli Pap	98.	efz.	1 Sam. 4. 15. 18.
Samuël			1 Sam. 8. 1. 5. & 12. 2; de 25. v. 1.
Caleb Hefron Ephrata,			1 Cron. 2. 24.
Jojada Pap,	130.	efz.	2 Cron. 24. 15.
Job,	140.	efz.	Job. 42. 16. 17.
A' Jéruſálembéli vének,			Lam. 1. 19. & 2. 21.
NB. Illyenek voltanac:			Loth. Gen. 19. 31. Amaz
Gibeaban lako vén ember,			Jud. 19. 16. feqv.
Barzillai,			2 Sam. 17. 27-29 & 19. 32. 33. feqv.
Ahiás			1 Reg. 14. 4. Egy Propheta, 1 Reg. 13. 11.
Zachariás,			Luc. 1. 18. Simeon Luc. 2. 25-32. [Sz.
Pál,			Philem. v. 9.

TANUSÁGOK.

1. Az vénſég kezdődik 46. vagy 50. efz. tájban.
2. Ekes Korona a' vénſég, Prov. 16. 31. & 20. 29
3. Iſten aldáſa a' vénſég, Exo. 20. 12. Job. 5. 26.
mert vénſéget nem érni, Iſten átka, 1 Sam. 2. 31. 32.
ellenben.
4. Az Vénſég halál Hop-mestere, Gen. 27. 2 &
37. 35. & 42. 38. & 44. 22. & 47. 29. Conf. v. 28.
Eccl. 12. 7. 8. 9. Luc. 2. 29. &c.

Tehát az ő tífztek:

1. Hogy az Iſtent ſűntelen dicsérjék, Pſal. 148. 12
2. Hogy

L A I S T R O M A .

2. Hogy Istent kérjék azon hogy ne hadgya el őket Pfal. 71. 9. & 119. 175.
3. Hogy halni későüllyenek, mint Gen. 27, 2. & 47. 29. Luc. 2. 29. &c.

Hofzszu; de gonosz életű Vének.

- Az első vilégbéliek, Gen. 6. 1-7. & 7. 21. Luc. 17. 27. 2 Pet. 3. v. 6.
Az csufolodo 137 eß. Ismael. Gen. 25. 17. & 21.
9. Confer Gal. 4. 29.
A' parázna vén Sidok, Num. 25. 3. 4. 9. Deut. 4. 3. 1 Cor. 10. 8.
A' Judnac bünös vénei, 2 Cron. 36. 14. 16. 17.

Rövid; de kegyes életű Iffiak.

- Az Josaphát Király 6. fiai, 2 Cron. 21. 2. 4.
Gedeon 70. fiai, Jud. 9. 5.
A' Jerusálembéli iffiak, Lam. 2. v. 21.
A' bent Jobnak het fiai, Job. 1. 2. 4. 5. 19.
Ellen: Lám Istenteleneknek mondotta azokat Bildád, Job. 8. 4.
Felelet: Vétkezet ő, mert valakinek hirtelen s' rendkívül valo halálából azt hozni ki, bün Lásd Luc 13. 2. 4. 5. Joh. 9. 3. *Piscator in h. L. Obser. 3. a'*

Rövid; de feslet életű Iffiak.

- Sechem a' Chamor parázna fia. Gen. 34. 2. 26.
Egy Iffiu Amalechita, 2 Sam. 1. 2-16.
A' gyilkos Saul hét fiai, 2 Sam. 21. 8. 9.

H A L O T T A K

- Abiran és Segub az átkozot Hiel fiai, 1 Reg. 16.
34. Jofuz. 6. 26.
Acháb hetven fiai, 2 Reg. 10. 1. 79.
Sedechiás fiai, 2 Reg. 25. 7. Jerem. 39. 6. & 52. 10.
Iudának iffiai, 2 Cron. 36. 14. 16. 17.
Hámán tiz-fiai, Esth. 9. 7-10. 14.
A' Daniel vádloinak fiai, Dan. 6. 24.
A' Sido nép iffiai, Amof. 4. v. 10.
NB. Illyenek voltak: az attyát csufolo Chám,
Gen. 9. 22. 25. Párt-ütő Absolon, 2 Sam. 18. 18.

Kegyés és Istenfelő gazdagoc.

- Abrahám, Gen. 13. 2. & 24. 35; de 25. 7. 8.
Ifák, Gen. 26. 12-16; de 35. 28. 19.
Iákob, Gen. 30. 43. & 32. 5; de 49. v. 33.
Ioseph, Gen. 41. 42, 43. & 45. 13; de 50. 26.
Iob, Iob. 1. 1. 2. 3. & 42. 12-17.
Dávid, Salomon, 1 Reg. 4. &c.
NB. Illyenek voltak, Lotth. Gen. 13. 5. 6. &
36. 7.
Ruben és Gád fiai, Num. 32. 1. Boaz, Ruth. 2. 1.
Barzillai, 2 Sam. 17. 27. 28. 29. & 19. 32.
Joseph, Matt. 27. 57. Záchus, Luc. 19. 2. 9. 10.
Lásd 2 Reg. 4. 8. Matt. 12. 42. Act. 9. 36.

Rofz gazdag emberec. Eccl. 5. 10-17.

Az Moábiták, Iud. 3. 29.

Nabál, 1 Sam. 25. 2. 3. 38. Syrac. 10. 27. 34.

Hiv ízolgác.

L A I S T R O M A .

A' szent Iob szolgai, Iob. 1. 15. 16. 17.

NB. Illyenek voltanak, Eliezer, Gen. 24. Pura, Iud. 7. 10. Geházi, 2 Reg. 5. 20-27. & 6. 16. Lásd *Amesf. Conf. Lib. 5. C. 23.* Ravan: ad vocem servus numero 3. &c.

Gonofz szolgác.

Az Pharaoh sűtő mestere, Gen. 40. 1. 22.

Az más Pharaoh szolgai, Exo. 9. 19. 20. 21. 25. & 14. 28.

A' Saul gyilkos inassa, 1 Sam. 31. 5.

Iozachar Ióás gyilkos szolgája, 2 Reg. 12. 21. & 4. 5. és Iozabád, 2 Reg. 12. 21. de 14. 5.

Sedechiás szolgai, 2 Reg. 25. 19. 21.

Nabugodonozor szolgai, Dan. 3. 20. 22.

Herodes 12-szolgai, Act. 12. 4. 5. 19.

NB. Illyenek voltanak: Az Abimelech gyilkos inassa. Iud. 9. 54. Doög, 1 Sam. 22. 18. Absolon szolgai, 2 Sam. 13. 29.

Apro gyermekek.

Az Mádiánitákei, Num. 31. 9. 17.

Az pogányokéi, Deut. 12. 31.

Az Ierichobeliek, Ios. 6. 21.

Az Amalechitákei, 1 Sam. 15. 3. 7.

Az Acán fiai, Ios. 7. 24. 25. 26.

Az Iabes Gileadbeliék, Iud. 21. 10. 11.

A' Nob Városbeliek, 1 Sam. 22. 19.

Dávid K. kis fia, 2 Sam. 12. 18. 23.

Amaz parázna afizony fia, 1 Reg. 3. 19.

Abia, Ieroboam jó fia, 1 Reg. 14. 13. 17.

H A L O T T A K

- Az Elifeust csufolo 42 gyermekek, 2 Reg. 2. 23
24.
Azok, kiket meg főztek az edes anyák Samariábá.
2 Reg. 6. 29. Ierufalemben, Lam. 4. 10.
Azok, kik ehel holtac meg Ierufalemben, Lam.
2. 11. 12. & 4. 4. 5. 9.
Az falhoz veretett Alexandriai gyermekek. Nah.
3. 10.
Rachel fiai, Mat. 2. 18. Ier. 31. v. 15.

Számkivetet bujdosó emberek.

- Abrahám, Gen. 25. 7. 8. lásd Gen. 12. 1. 4. 9. &
13. 17. 18. & 20. 1. 13; Act. 7. 2 seqv. Hebr. 11. 8
9. 10.
Isák, Gen. 26. 1 & 35. 27. 28. 29. Hebr. 11. 9.
Iákób, Gen. 28. 5. 10. seqv. & 29. 1 seqv. & 47. 9
de 49. 33. Hebr. 11. 9.
Ioseph, Gen. 35. 23-26. meg-holt Egyiptomban.
Gen. 50. 26. Ios. 24. 32.
Moses, Exo. 2. 2; de hoszfzas budosafiután, Deut.
5. 7. 34.
Bethlehembül valo Elimelech, és ket fiai Máhlon
és Chiljon. Ruth. 1. 1-5.
Aron, Exo. 6. 20; de Num. 20. 28; & 33. 38.
39.
Dávid, az bujdosásnac fia, mert ugyan-is a' mint
Amesius Lect. in Psal. 11. 9. 2 felirta, a' Saul dű-
hősleget akarván el-kerülni legalább 12 helyekre
futot, és bujdosot.
1. Achishoz, Gathnak Fejedelméhez, 1 Sam. 21
10. 2. Az

L A I S T R O M A

2. Az Adullam barlangjában, 1 Sam. 22. 1.
3. Az Moabiták városában, Micz pában, 1 Sam. 22. 3.
4. Az Hereth nevű erdőben, 1 Sam. 22. 5.
5. Kehilában, 1 Sam. 23. 5.
6. A' pušták erős helyeiben, 1 Sam. 23. 14.
7. Az Ziph puštájában való hegyben, 1 Sam. 23. 4.
8. Az Máhon puštájában, 1 Sam. 25. 15.
9. Az Engedi puštájában, 1 Sam. 24. 1. 2.
10. Az Párán puštájában, 1 Sam. 25. 1.
11. Az Hahila halmara, 1 Sam. 26. 1.
12. Achishoz, Gathnak Királyához, 1 Sam. 27. 2.

Ügyökre nevezve való Artatlanok, kik azoknak kikül halált szenvedtenek semmit nem vetettek volt, vagy öket ő magok rea nem adtanak volt.

Az Sicheimiták, Gen. 34. 14. 24. 25. & 49. 5. 6. 7

Az Gedeon 70 fiai, Iud. 9. 5. 56.

Az Nób városbeliek, 1 Sam. 22. 17. 19. lásd. 1 Sam. 21. 6. cum Paral:

Abner, 2 Sam. 3. 12. 17. 18. 19. 21. 27. 1 Reg.

Amasa, 2 Sam. 20. 9. 10.

Az Gibeoniták, 2 Sam. 21. 1. 2. holot Ios. 9. 19.

Az 70 ezer ferfiak. 2 Sam. 24. 15. 17.

Az jámbor Náboth fiaival edgyút, 1 Reg. 21. 13. Reg. 9. 26. ki magát Isten parancsolattyához tartán, mely van Lev. 25. 23. Num. 36. 7. az ő öle-
t Achab K. nem adta, 1 Reg. 21. 3.

H A L O T T A K

Az Moáb Királynának Mefanak első szülöttje, 2 Reg. 3. 4. 26. 27.

Az Királyi magv. 2 Reg. 11. 1. 2 Cron. 22. 10.

Az Acház fiai, 2 Reg. 16. 3.

Az Izraeliták fiai, 2 Reg. 17. 17.

Az Sepharnaimbeliek magzati, 2 Reg. 17. 31.

Az Manasses fiai. 2 Reg. 21. 6. 2 Cron. 33. 6.

Azok, kiket Manasses és egyebek megöltének, 2 Reg. 21. 16. Ezech. 16. 20. 21. 36. & 20. 26. 31. & 22. 3. 4. 6. 9. 12. 13. & 23. 37. 39.

Az Jolaphát fiai, és Izrael Fejedelmi, 2 Cron. 21. 2. 4. 13.

Az Juda városinac lakosai 3000. 2 Cron. 25. 6. 9 10. 13.

Az Godoliaffal levő Sidok, 2 Reg. 25. 25. Jer. 41. 3. 7.

Az Jerusalembeli kisdedek, Lam. 4. 10. 13.

Az igazak, Mat. 23. 29. Act. 26. 10. Jac. 5. 6. Hof. 6. 9. Pfal. 94. 6. Esa. 26. 21. Jer. 19. 4. 5. Ezec. 36. 17. 18. &c. így Marc. 15. 7. Luc. 23. 19. 25. Act. 3. 14. Exo. 1. 22. Conf. Act. 7. 19.

Szep emberek.

Joseph. Gen. 39. v. 6. & 49. 22. de 50. 26.

Moses, Exo. 2. 2. Act. 7. 20. Hebr. 11. 23. Deut. 34. 5. 7.

Saul, 1 Sam. 9. 2 & 10. 24; de 31. 6.

Dávid, 1 Sam. 16. 12. 18. & 17. 42; de 1 Reg. 2. 10.

Absolon, 2 Sam. 14. 25. 26, de 18. v. 15.

L A I S T R O M A .

Egy Egyiptombeli ember, 2 Sam. 23. 21.

Adonia, 1 Reg. 1, 6; de 2. v. 25.

A Jerusalembeliek, Lam. 2. 4. Lásd Dan, 14. 6.

7. 15.

Δ. Kőnyörületlen az halál, mert fenki szépleget nem nezi.

Erős emberek.

Ismael, Gen. 16. 12; de 25. 17.

Az Oriáloc, Jos. 11. 21. & 15. 14. Jud. 1. 10. 2 Sam. 21. 16-22.

Az Moabiták, Jud. 3. 29.

Jephteh, Jud. 11. 1; de 12. 7.

Gedeon, Jud. 6. 12; de 8. v. 32.

Sámson, Jud. 13. 25. & 14. 5. 6. 19. & 15. 8. 14. 15. & 16. 3. 9. 12. 14. de v. 30.

Philistheus Goliáth, 1 Sam. 17. 4-7 seqv. de 48. 50. 51.

Saul fiai, és az Izraelnepe, 2 Sam. 1. 19-27. 1 Sam. 31. 1-6.

A' Dávid eros vitézi, 2 Sam. 11. 16. 17.

Urias Hitteus, 2 Sam. 11. 16. 17. 24.

Dávid, 1 Sam. 16. 18. & 17. 26-36. & 26. 5. 2 Sam. 17. 8-10. seqv. de 1 Reg. 2. 10.

Jeroboám, 1 Reg. 11. 28; de 14. v. 20.

Afa, 1 Reg. 15. 23. 24.

Azok kikerül van so, Ezec. 32. *Piscator in Analyfi*

Azok, kik az 3. iffiakat az tűzes kemenczébe vetették, Dan. 3. 20. 22.

NB. Illyenec voltanak: Kis. 1 Sam. 9. 1. Lásd 2. Sam. 23. 8-39. 1 Cron. 11. 10-47. & 12. 1. 8. 21.

H A L O T T A K

2 Reg. 5. 1. Neh. 11. 6. 1 Cron. 5. 18. 24. & 7. 2.
5. 7. 9. 11. 40. & 8. 40. & 12. 25. & 27. 6. 2 Cron.
17. v. 14-19. & 25. 6. & 26. 12. 13. & 28. 6. &c.

T A N U S A G O K.

1. Nincs olly erős kin az halál ne triumphálna
Példák.

2. Az erősség mindenre jó ugyan; de az halál ellen
semmi.

3. Ha ez világi minden erő az halál ellen conspi-
ralna is; de csak éludáltatnék az által.

Maga hitt kevély emberek.

Az Izraelre támadó Cananeusok, Num. 21. 1. 2. 3.

Az Ephraim férfiai, Jud. 12. v. 1. 2. 42-ezeren, 4.
5. 6.

Az Philistheusok, 1 Sam. 7. 7. 10. 11. 13.

Az Goliath, 1 Sam. 17. 48. 9. 10. 16. 23. 24. 42.

43. 44. 50. 51.

Az Assyriabéliek, 2 Reg. 18. 17-35. & 19. 9-13;
de v. 35.

Herodes Agrippa, Act. 12. 21. 22. 23.

NB. Illyenek voltanac: Amasia Juda K. 2 Reg.
14. 8-12.

A' Moáb nemzetsége, Esa. 16. 6. Jer. 48. 29.

Tudos és bölcs emberek.

Jákob ki jövendő dolgokat monda meg fiainak,
Gen. 39. v. 1--33.

Joseph, ki mind a' rab szolgálalmát Gen. 40. 12.
19. mind az Királyt bölcsen megmagyarázta. Gen.

L A I S T R O M A .

41. 25-39; de 50. v. 26.

Moses ki fokát jövendölt az Izrael népérül, Deut.

33. s' másutt-is; de 34. v. 5. 7.

Josue, Deut. 34. 9. seqv; de Jos. 24. 29.

Dávid, Pál. 51. 8. & 129. 99. 2 Sam. 23. 1 seqv.
de 1 Reg. 2. 10.

Salomon, 1 Reg. 2. 9. & 3. 12. 26-28. & 4. 29-
34. & 10. 3. 33. & c; de 11. v. 43.

A' Babylioniai bölcssek, Dan. 2. v. 13. & c. 11.

NB. Illyenek voltak: Daniel és társai, Dan. 1.
17. 20.

Az Prophéták, Láfd Ésd. 8. 16. 3. Efd. 8. 45. Dan
5. 8-28. Apollo, Act. 18. 24. Tit. 3. 13.

Az ént iráson kívül, az Görög orvosi hires het
bölcssek, ugy mint: 1. Thales, 2. Solon, 3. Chaló,
4. Pitacus, 5. Bias, 6. Cleobulus, 7. Periander,
Kik-is bölcseségeikkel magokat az haláltul meg nem
menthették.

T A N U S A G O K .

1. Nincsen sem éss, sem tudomány az halál ellen.

2. Nincsen oly bölcs, ki halála oráját tudhatná:
vagy az halált el-kerülni valamimodon érthetne.

Valamely tagokban meg-bántodott Ferfiak.

Jákób ki sántitot, Gen. 32. 25. 31. Hos. 12. 5. 4.
Gen. 49. 33.

Moses, Exod. 4. 10. & 6. 12. 30. Deut. 34. 5. 7.

Sámson kinek bemei kitolattak, Jud. 16. 21. 28.
30.

Ehud keze, fel volt, Iud. 3-15. & 4. 1.

A' vak és lánta Iebuseusok, 2 Sam. 5. v. 6. 7. 8.

Cro. 14. 4-6.

H A L O T T A K

NB. Illyenek voltak: Sánta Mephiboseth, 2 Sam. 4. v. 4. & 9. 13. és sokak kikerül az Evangeli-
sták emlekeznek, Act. 3. 2. & 4. 9. 21. & 14. 8. 10.

II.

Vakok, Mat. 9. 27. 30. & 11. 4. & 12. 22. & 20.
30. & c.

Kemek.

Num. 13. v. 2-34. de Num. 14. 36. 37. Ios. 2. 1.

T A N U S A G.

Regi jó sokas az ellenség földének meg-kiemelte-
téle.

Párt ütő emberek.

Absolon, 2 Sam. 15, 1-13. de 18. v. 15.

Seba és az Izrael nepe, 2 Sam. 20. 1. 2. de v. 22.

Adonia, 1 Reg. 1. 5. seqv. & 2. 15. 17. seqv. 25.

Ieroboám, 1 Reg. 11. 26. 27. 2 Cron. 13. 67.

1 Reg. 14. 20.

Baháfa, 1 Reg. 15. 27; de 16. v. 6.

Zimri, 1 Reg. 16. 9. 16, de v. 18.

Iehu, 2 Reg. 9. 14. seqv. & 10. 9. de v. 34.

Iozachár és Iozadáb, 2 Reg. 12. 20. 21. de 14.

5. 2 Cron. 24.

Sallum, 2 Reg. 15. v. 10.-14.

Pecha, 2 Reg. 15. v. 25. 30.

Az Ammon bolgai, 2 Reg. 21. 23. 24. 2 Cron. 33.

25.

Sedechias Király, 2 Cron. 36. 13. Ier. 52. 3-11.

Ezech. 17. 16. & c.

NB. Illyenek voltak: Hofeas, 2 Reg. 15. 30.
& 17. 4. Barrabás, Marc. 15. 7. Luc. 23. 19. Iudás
Galileus, Act. 5. 37.

T A

L A I S T R O M A.

T A N U S A G O K.

1. Ugy tétczik az Pártütőknek hogy mások kárával magoknak használhatnak, de meg csalatkoznak gondolattyokban, 2 Sam. 4. 10.

2. A' ki más alá vermet áls hogy meg-fogja, maga-is bele esik és el ves. Ezek példája mutattya, Lásd, Pfal. 7. 16. & 9. 16. & 10. 2. & 57. 6. ler, 5. 22.

Istenfelő Nep közönsegesen szolván.

Az Iosue és venek idejebeli Sidok, Iud. 2. 7. 10.

Az Ierusalembeliek, Lam. 3. 4. 11. 42. 43. & 49.

NB. Mikor a' Ieremias Propheta firalmibul valakit említünk, el hiszünk azt, hogy ámbár lettenek légyen-is fokban azok között gonoszok kik meg-holtának; mindazon-által jok és bánakozásra méltok-is voltak, mivel hogy oly keservesen, sirattya őket az Propheta, mi azért azokat it-is másut-is a' jó közze szemléllyük, mert a' bűnetet gonoszt nem gondol, I Cor. 13. 5.

Gonofz nép.

Az első világbeliek, Gen. 6. 1-7. 13. 7. 21. 2: Pet. 3. 6.

Az Galileabéliek, Luc. 13. 1. 2. 3. Ki vagy pártütésben, vagy másban voltac reusok. *Aretius, Marob in h. l.*

Az Siloámban omlo toronnyal meg-öletett 18-emberek Luc. 13. 4. 5. &c.

Az Sido Népnek külömb külömb fele időkben, helyeken lett gonofz bűnei, és azokért követekezett halá-

H A L O T T A K

halaloknac nevei, mellyek fellyeb az gonosb vitezek neve alatt másutt is többire feljegyeztettek.

Az pusztán bujdosztokban.

Bálvánt imádtac, Exo. 32. 1-8. 28.

Zugolodtak, Num. 11. 12. & 14. 1-4. seqv. 45.

Hozd ide Deut. 2. 14. 15. 16. Num. 16. 41-49.

Num. 21. 5. 6. 1 Cor. 10. 9.

Huſt kívántak és kértek. Num. 11. 4. 5. 6. 33. 34.

Pfal. 78. 31.

Paráználkodtak, Num. 25. 1-9. 1 Cor. 10. 8.

Az Birác és Királyok idejében.

Gonoszt cselekedtek, Jud. 3. 12. 13.

Bálvánt imádtak, Jud. 10. 6-9. Conf. v. 16. Láſd
2 Reg. 10. 18-25. 32. 33. & 13. 6. 7. & 16. 6. 2.

Cron. 13. 8. 9. 17.

Ide tartoznak.

Az gonosb Sichemiták, Jud. 9. 24. 45. 49. 57.

Az ſzofogadatlan Iábes-Giliádbeliek. Iud. 21. 8-
12.

Az vakmerő Bethſemes Varosbéliek 1 Sam. 6. 19:

Az Thirſabeliek 2 Reg. 15. 16. Conf. 1 Reg. 16.
15-19:

Samariának lakofi, Ezech. 23. 10. Conf. 1 Reg. 17.

& 18. Láſd ide tartozó többekrül: Eſa. 5. 25. & 9.

16. 21. & 10. 4. & 22. 1. 2. Ier. 9. 1 seqv. Ezech. 35.

5. Amos. 4. 10. 1 Petr. 4. 6. Ioh. 8. 49. 58. Conf.

Num. 11. 6. 7. seqv. & 14. 20. seqv. Deut. 2. 14: 15,

16, Iudæ v, 5, Hof, 13, 1,

Láſd a' Sidok bűneinek laístromát, 2 Reg, 17, v,

7-23: Ezech, 22, & 23:

L A I S T R O M A

Rosz Ház nép.

Az Ieroboám háza népe 1 Reg, 15, 29, 30,

Az Bahafa háza népe 1 Reg, 16, 11,

Az Acháb háza népe 2 Reg, 10, 11, 17, 2 Cron,
22, 8.

Az Acházia 42-attyafiai, 2 Reg, 10, 14,

Lásd többekről az rosz Királyok és Iffiak alatt:

Az Izraél Népén kívül lévő fok fele Pogányoc.

Abece szerint.

A.

Achsáph lakosi, Jos. 11. 1. 4. 5. 8. seqv.

Ajinak ferfiai, Ios. 8. 21-25.

Amalechiták, Gen. 14. 7. Exo. 17. 11. 13. Jud.
7. 12. 21. 1 Sam. 14. 48. & 15. 3. 7. 8. & 27. 8. 9.
11. & 30. 17. 1 Cron. 4. 43.

Ammoniták Jud. 11. 32. 33. 1 Sam. 11. 11. 2
Sam. 10. 8. v. 13. 14. 19. & 11. 1. & 12. 26. 29. 31.
2 Cron. 20. 23. & 27. 5.

Amorrheufok, Jos. 10. 5. 10. 11. 20.

Anach fiai Jos. 11. 21. 22.

Arán és Arphád Királyi lakosi, 2 Reg. 19. 12. 13.
Esa. 37. 12. 13.

Arabyabeliek, 2 Cron. 26. 7.

Astyriabeliek 2 Reg. 19. 35. Esa. 37. 36. Ezec.
32. 22. 23.

H A L O T T A K

Affodothlakosi, Jos. 10. 40.

Afabul valo pogányok, 2 Reg. 17. 24. 25. 26.

Aveufok, Deut. 2. 23. &c.

Azverus Országabeliek, Esth. 9. 5. 16.

B.

Babiloniufok, 2 Reg. 17. 24. 25. 26. & 25. 25.

Esa. 14. 22. & 26. 14. & 27. 7. Jer. 41. 3. Dan. 2. 12
& 3. 20. 22. & 6. 24.

Básánbeliek, Num. 21. 33. 35. Deut. 3. 1-11. &
29. 7.

Bethelbeliek, Jud. 1. 22-25.

C.

Chananeufok, Num. 21. 1. 3. Jos. 11. 3. 4. 5. 8.
seq. Jud. 1. 4. 17. & 4. 2. 15. 16. 1 Reg. 9. 16.

Chinneroth lakosi, Jos. 11. 2. 4. 5. 8. seq.

Chutábul valo pogányok, 2 Reg. 17. 24. 25. 26.

D.

Debirbeliek, Jos. 10. 39. & 11. 21. & 15. 15. 16.
17. Jud. 1. 11-13.

Dor tartománya lakosi, Jos. 11. 2. 4. 5. 8. seq.

E.

Eden fiaj, 2 Reg. 19. 12. Esa. 37. 12. 13.

Edomiták, 1 Reg. 11. 15. 16. 2 Reg. 8. 21. 2
Cron. 21. 9. 2 Reg. 14. 7. 2 Sam. 8. 13. 1 Cron.
18. 11. 12. 13. 2 Cron. 20. 23. & 25. 11. 12. Ezec.
32. 29.

L A I S T R O M A.

Eglonbeliek, Jos. 10. 34. 35.

Egyiptombeliek, Exo. 4. 19. & 2. 12. Act. 7. 24.
28. & Exo. 9. 19. 21. 25. Psal. 78. 49. 50. Exo. 12.
29. 30. Hebr. 11. 28. Psal. 105. 36. Psal. 135. 8.
Exo. 14. 28. 30. Psal. 106. 11. Heb. 11. 29. 2 Sam.
23. 21. Ezec. 31. 17. 18. Conf. 32. 31. 32.

Emeusok, Gen. 14. 5. Lásd Deut. 2. 11.

Emorrhusok, Gen. 14. 7. Num. 21. 24. 32. Jos.
11. 3. 4. 5. 8. seqv.

Elám serege, Ezech. 32. 24. 25. Lásd Gen. 14. 1:

Ešaki Fejedelmek, Ezech. 32. 30.

G.

Gessureusok, 1 Sam. 27. 8. 9.

Gezernek nepe, Jos. 10. 23.

Gibeonitak, Jos. 11. 19. 2 Sam. 21. 1. 2.

Girzeusok, 1 Sam. 27. 8. 9.

Gofennek nepe, Jos. 10. 41.

Gozán nepe, 2 Reg. 19. 12. Eša. 37. 12.

H.

Hagareusok, 1 Cron. 5. 20.

Hámnak nemzetsegi, 1 Cron. 4. 40. 41.

Hamáthul való pogányok, 2 Reg. 17. 24. 25. 26.

Hána és Hivva népe, 2 Reg. 19. 13. Eša. 37. 12. 13.

Hásornac lakosi, Jos. 11. 10. 11.

Hebronnak lakosi, Jos. 10. 37.

Hitteusok, Jos. 11. 34. 5. 8. seqv.

Hiveusok, Jos. 11. 3. 4. 5. 8. seqv.

Horeusok, Gen. 14. 6.

H A L O T T A K

Horimok, Deut. 2. 12.

)C

J.

Jazer Lakosi, Num. 21. 32.

Iebuseufok, Ios. 11. 3. 4. 5. 8. seqv. 2 Sam. 5. 6. 7. 8.

Jerusalem lakosi, Jud. 1. 8.

Lefem vagy Lais város lakosi, Ios. 19. 47. Iud. 18. 27. 28. 29.

Libna lakosi, Ios. 10. 29. 30.

M.

Macedah lakosi, Ios. 10. 28.

Mádon lakosi, Ios. 11. 1. 4. 5. 8. seqv.

Mefek Trubál lokálaga, Eze. 32. 26. 27. 28.

Midiániták, Gen. 36. 35. 1 Cron. 1. 46. Num. 31. 7. 8. 17. Iud. 7, 12. 22. & 8. 10. 11. 12.

Moábiták, Iud. 3. 28-30. 2 Sam 8. 2. 2 Reg. 3. 21-25. 2 Cron. 20. 23.

O.

Oriáfok, Gen. 14. 5. Deut. 2. 10. 20. 21. 2 Sam. 21. 15-22.

P.

Perizeufok, Ios. 11. 3. 4. 5. 8. seqv. Iud. 1. 4.

Philisteufok, Iud. 3. 31. & 4. 19. & 15. 6. 15. & 16. 27. 30. 1 Sam. 5. 6-12. & 6. 19. & 7. 10. 11. & 13. 3. & 14. 13. 14. 20-23. 31. & 17. 52. & 18. 27. & 19. 8. & 23. 5. 2 Sam. 5. 18-25. & 8. 1. & 21. 15. 22. & 23. 9. 10. 12. 16. 18. 2 Reg. 18. 8. 2 Cron. 26. 6. 7.

S. Sep

L A I S T R O M A

S.

Sepharnaimbeliek, 2 Reg. 17. 24-26. & 19. 13.
& 37. 13.

Szerecsenek, 2 Cron. 14. 9-15, & 16. 8.

Sichemiták, Gen. 34. 25.

Sydonbeliek, Eze. 32. 30.

Simronnak lakosi, Ios. 11. 14. 5. 8. seqv.

Syriabéliek, 2 Sam. 8. 5. 13. Pfal. 60. 2. 2 Sam.
10. 16. 18. 1 Reg. 20. 20. 21. 29. 30.

Sodomabéliek, Gen. 13. 13 & 19 24. Cum parall.

Susan lakosi, Est. 9. 6. 12. 15.

Z.

Zuzeusok, Gen. 14. 5.

Férfiak halálának Laistromának Vége.

NB.

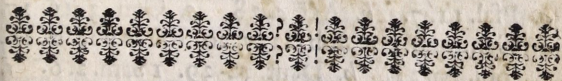
Eccl. 3. 2; Ideje vagy az meg-halásnak.

Eccl. 2. 17. Miképpen meg-hal az *bölcs* azonképpen meg-hal az *bolond*-is.

1 Tim. 6. 7. Semmit nem *hoztunk* e világra.

Kétféleg nélkül semmit sem *visünk* ki ez világbul.

Ezech. 18. 4. *A' melly* Lélek vétkezet, *annak* kel meg-halni. *Azért* késsen legyünk.

Az Isten erős igazságának, s' az emberi erőssbb Nem. az az Férfiak romlandóságának meg-

H A L O T T A K

gondolátlábul bármazott Istennek meg-
sollittatása 1 Pet. 3. 7.

M Inden munkáidban oh igaz Ur Isten! a.
A' ki ha valamit mondottál régenten
Minden czikkelyben végre ki ment éppen b.
Honnét csak ez jő ki: *hogy magad vagy Isten.*

Az első embernek ígéretet tettél,
Hogy soha meg nem hal, ha tuled el nem tér,
Ördög, halál, pokol, törítél is nem fél,
De ha tuled el-tér, az halál hozzá fér. c.

Az Fenyégetőző szod elsőben mit volt,
Szint ugy Uram be-tölt. Abel mikor meg-holt,
Ki első HALOT volt, mivel bent Martyr volt,
Mint irás nyilván szól; *d.* de az már régen volt.

Utolso HALOT-is volt Anúpas Mátyr,
Szerelmes tanítvány. Iános *e.* erről mint ir, f.
Mert halál ellen nincs pátkában fött ir,
Honnét ezt tanultuk: *halál hogy hazá kér.* g.

Igazság szerető dicsősleges Isten,
Bűnünkért ha meg-ölés, *h.* kegyelmed is legyen,
Mellyből bűnösöknek élet adva legyen,
Mert másként az ember, csak semmivé lében. i.

A M E N

---

a. Pfal. 11. 7. *b.* Act. 4. 28. *c.* Gen. 3. 16. 17.
d. Gen. 4. 8. *e.* Ioh. 21. 7. 20. *f.* Apoc. 2. 13.
g. Iobi. 30: 23. *h.* Deut. 32. 39. 1 Sam. 2. 6. *i.*
Pfal. 89. 48. & 104. 29.

AZ MEG.

AZ MEG HOLT ASZSZONYI
ALLATOK

L A I S T R O M A .
KIRALYNEK .

Michal, Dávid K. felesége, 2 Sam. 6. 23.
Tizágyasí Dávidnak, 2 Sam. 15. 16. & 20. 3.
Gonosz Királynék es Fejedelem
aszszonyoc.

Az gyilkos, 1 Reg. 18. 4. 13. bálványimádo Je-
zabel, 1 Reg. 16. 30. 31. & 21. 7-15. 23. 25. 26.
2 Reg. 9. 33.

A' gyilkos Athália, 2 Reg. 11. 1. 16. 2 Cron.
23. v. 15.

Az parázna Mádiánbeli Kozbi, Num. 25. 6. 7. 8.
15.

Az Danielt vadolo Fejedelmek Feleségi, Dan. 6.
7. 12. 13. 14. Roxanes Alexander felesége, &c.

NB. Mivel hogy az pogányok levágattatásának
historiajiban ilyen, s' hasonlók olvastatnak: *Min-*
den Lelket mag-ölenek, levágának, el-vestének, &c.
Tehát azok között az Ő Királyok feleségit is érthet-
ni, mert azoknak mint egyebeknek is (hanem min-
deneknek is) voltak Feleségi. Lásd azért a' töb-
bi között, Num. 21. 24-35. & 31. 17. 35. Ios. 6. 17.
20. 21. & 8. 25. & 10. 28-42. & 11. & 12. s' a' töb-
bivel sano iudicio vedd Őve.

H A L O T T A K

Az Pátriárchák, régi szent Atyák cselédes gazdák jámbor feleségi, és több jó afzszonyok.

Az Loth Pátriárcha Felesége, melly so bálványá változott, Gen. 19. 26. Luc. 17. 32. és Iosephus idejében-is fen volt, *Joseph: Antiq. Judai. L. I. Cap. II.*

Sára Abraham felesége, 127. eb. Gen. 23. 1. 2. 1 Pet. 3. 6.

Rebeka, Iákob felesége, Gen. 49. v. 31.

Rachel, Iákob felesége, Gen. 35. 16-19. & 48. 7.

Lea, Iákob felesége, Gen. 49. 31.

Suah, Iuda felesége, Gen. 38. 12.

Mária Moles és Aron nénye, Num. 20. 1. & 26.

59. Az Etther annya, Est. 2. 7.

Amaz hét atyafiak felesége, Matt. 22. 27. & Paral.

Tábitha, Act. 9. 36. 37.

NB. Illyenek voltak Sunamit-is. 2 Reg. 4. 8. seqv.

Abigail, 2 Sam. 25. 3. seqv. Anna, Luc. 2. 36. 37.

Lydia, Act. 16. 14. Damaris, Act. 17. 34. &c.

Az afzszonyi állatokrul ezeket megkel tanulni.

1. Hogy az jok méltok a' dicséretre, mint szintén az jo ferfiak, Lásd Prov. 11. 16. & 12. 3. & 14. 1. & 18. 22. & 19. 14. & 31. 10-30.

Azoc tudniillic.

1. A' kik ben hit, kegyesség, szeretet, buzgóság, be-
lidseg, Isten fogaihoz valo jo akarat, és több jo tété-
mény bővön találhatik.

Ug

L A I S T R O M A.

Ugy cselekedet Christus Urunk, Matt. 26. 10-13
Luc. 10. 42. & 21. 3. 4. Sz. Pál Rom. 16. 1-4 12-15.
Philep. 4. 2. 3. 2 Tim. 1. 5. Philem. 2. Sz. Iános, 2
Ioh. v. 1. Lásd ollyanyokrul, Hebr. 11. 11. 31. Iof.
2. 1. 4. Mat. 9. 21. 22. & 15; 25. 27. 28. Marc. 7. 26
30. Luc. 8. 2. 3. Act. 1. 14. & 9. 36. & 12. 12. &
18. 2. 26. Luc. 1. 38. 41. 45. & 2-36. 38. & 7. 37.
seqv.

II, A' kikben vagyon igaz isteni felelem, Prov.
31. 29. Lásd Exo. 1. 17. Rut. 1. 16. & 2. 11. 12.
2 Reg. 11. 2. Efd. 10. 1. Est. 4. 16. & 5. 1. Act. 16.
14. 1 Pet. 3. 5. 6.

NB. Ritka az ollyan affony ember, Ecl. 7. 28.
Azert, jól meg vizsgálván s' tudakozván kel rollok
dicsirettel emlekezni.

2. Hogy mind az sánakozásra: mind a' magok;
mind a' mások nyavalyáján valo firastra igen hajlan-
dok; Esa. 49. 15. Pfal. 27. 10. Lam. 4. 10. Mat. 2.
18. Jer. 31. 15. Luc. 7. 12. 13. & 23. 27. 28. 29.
Joh. 11. 19. 31. 33. & 20. 11. Joel. 1. 8,

3. Hogy Isten az ki az Ő méheket be zárja hogy
ne süllyenek, Gen. 16. 2 & 20. 17. 18. & 25. 21. &
29. 31. & 30. 2. 1 Sam. 1. 5. Iob. 24. 21. 2 Sam. 6.
20.

Ismet meg-nyittya, s' sülőkke teszi. Pfal. 113. 9 &
127. 3. 4. 5. & 128. 3. 6. Esa. 66. 9. Peldak Sára,
Gen. 16. 1. 2; de 21. v. 1. Rebecha, Gen. 25. 21.
Ráchel, Gen. 30. 1. 22. 23. Mánoah felelegc, Iud.
13. 2. 3. seq. 24. Anna, 1 Sam. 1. 5. 20. így 2 Reg.
14-17. Luc. 1. 7. 57. 4. Efd. 9. 43-45:

H A L O T T A K

Melleyekre nezte.

4. Elégfezes s' igaz okok vagon az édes Anyáknak szerelmes magzattyoknak keresztényi módon való siratására, zokogására. Ezek azok.

1. Mert nagy bufulás és gyalázat vetetet volt le azok által 6 rollok, Lásd Gen. 30. 1-24. 1 Sam. 1. 6. Luc. 1. 25. 36. 4. Esd. 9. 42.-47. & 10. 1-4.

2. Mert. Isten ajándekátul foßtattak meg, Pfal. 127. 3.

3. Mert, Pfal. 144. 12. foßtattak-meg.

4. Mert Pfal. 128. 3. foßtattak-meg.

Mely olajfa ágakrul tanuld-meg.

I. Hogy regen be kelegnek jele gyanánt voltanak, Gen. 8. v. 11. *Agoston mandgya.*

II. Hogy igen köverek, Gen. 49. 20. Iud. 9. 9. Rom. 11. 17.

III. Hogy igen gyümölcsözök, Hab. 3. 17. Hag. 2. 19. termeket szerént, melyre nezte kedvelék-is az emberek elöt, és az Ecclesia, Ier. 11. 16. s' az bentek is ahoz hasonlittatnak, Pfal. 52. v. 10. mivel hogy széplegek és hasznok igen nagy, Hos. 14. 7. 1 Reg. 6. 23. 31-33. Nehem. 8. 35.

IV. Hogy az bünért rontatnak meg, Deut. 28. 40. Job. 15. 33. Amos. 4. v. 9.

5. Mert kemek gyönyörűsege vitetik-el, Eze. 24. 21. 25. mely miat 2 Sam. 21. 10. gyáfolnak, és Isten is azzal, mint nagy ostorral fenyegetözik, Jer. 16. 2-7 Eze. 24. 21. Hos. 10. 13. & 14, 1. Amos. 4. 10. & 7. 17. Lásd ide Tobiaz 5. 18. seqv. & 10. 5. seqv. mivel igen keserü az süleeknek kiválképpen első bün-
16

L A I S T R O M A.

Isttyőknek halála, Amos. 8. 10. Zach. 12. 10. Luc.
7. 12. 13. & 9. 38. mivel hogy Joh. 16. 21.

6. Mert addig voltak boldogok, Pfal. 127. 4.
5. & 128. 1-6.

NB. De nem kel őket pogányi módon siratni,
mert még halván nem véstének el, Mat, 18. 3. & 19
v. 4. Apoc. 20. 12. 1 Thes. 4. 13.

Rofz Afzszonyoc, Syrac. 25. 24.

Az első világ beliek, Gen. 6. 1-7. & 7. 21.

Sodoma, Gomorabeliek, Gen. 13. 13. & 19. 24.

25.

Az Parázna Chozbi, Num. 25. 6. 7. 8. 15.

Az Sichebeliek, Jud. 9. 27. 46. 49. 57.

Az hazug Saphyra, Act. 5. 8. 9. 10.

Isténfélő Vitézek feleségi.

Sára az vitéz Abrahámé, Gen. 14. & 23. 2.

Azuba az 85. *est.* Cáleb felesége, 1 Cron. 2. 19.

Az Sámson felesége, Jud. 15. 6.

Gonofz vitézek feleségi.

Az lopo Acháné, Jos. 7. 1. 24. & 22. 20.

Az parázna és gonof Benjaminiták feleségi, Jud.
19. 21. 25. & 20. 12-48. Conf. 21. v. 1.

Az éc-fogadatlan Jábes Giliadbeliek Feleségi, Jud.
21. 8-12.

Az bálványozo Thirsabeliek, és homsédi, 2 Reg.
15. 16. Confer. 1 Reg. 16. v. 17. 18. 19.

Kegyeseletű Egyházi szolgák feleségi.

Az Nob városbeli Papoké, 1 Sam. 22. 19.

Az Ezechiél Felesége, Ezech. 24. v. 18.

NB. Illyenek voltak. Sara, az Abrahám Pro-
phét

HALOTTAK

phéta felesége, Gen. 20. 7. 17. Jochebed, Aron és Mozes Anyja, Exo. 6. 20. Num. 26. 59. Az Prophéta aszfonyok, u. m. Mária, Mozes és Aron nénnye. Exo. 15. 20. 21. Debora, Jud. 4. 4. Anna, Samuël anyja 1 Sam. 2. 1. seqv. Hulda, 2 Cron. 34. 22. Anna, Phanuel leánya, Luc. 2. 36. Philep Evangelista 4-űz leányi, Act. 21. 9.

Feslet erkölcsű Egyházi szolgák feleségi.

Core felesége, Numer. 16. 32. 33. cum Parall.

Az lévita parázna halo tárfa, Jud. 19. 2. 27. 28.

Lásd Amos. 7. 10. 17. Ezec. 13. 16. 17.

őreg aszfzonyi állatok, Tit. 2. v, 3.

Sára, 127. est. Gen. 23. 1. 2.

Mária, Mozes és Aron nénnye, Num. 20. 1. 26. 59.

Conf. Num. 33. 39. Deut. 34. 7.

Lásd, 2 Cron. 36. 17. Luc. 2. 37.

Bujdosók.

Sára, Ki Gen. 11. 31. de 23. 1. 2.

Ráchel, ki Gen. 28. 2. & 29. 10. 16. 30. 28; de 35. 16-19. Igy Rebecha, Lea Gen. 49. 33. Ruth. Ruth: 1. 4. 10. 14. 17. 19.

Szép személyű aszfzonyok.

Sára, Gen. 12. 11. 14; de 23. 1. 2.

Rebecha, Gen. 24. 16. & 26. 7. 8. de 49. 33.

Ráchel, Gen. 29. 17; de 35. 18. 19.

NB. Illyenek voltak az első világbeliek, Gen. 6. 2. & 7. 21. Abigail, 1 Sam. 25. 3. Bethsabe 2 Sam. 11. 2. Thámár. 2 Sam. 14. 27. & 13. 1. Vasthi Est. 1. 11. Esther, Est. 2. 7. *Lásd* Judith, 8. 7. Adjecti ad Danie. 3. v. 2. 31. Ezec. 16. 15. Gyer-

Gyermec szülésnek fájdalmi miatt
meg-hóltak.

Ráchel, Gen. 35. 16-19. & 48. 7.

Az Phineas Pap felesége, 1 Sam. 4. 19. 20.

T A N U S A G O K.

1. Az melly a szeszonyi állat a' gyermek szülésnek
fájdalmi között meg akar tartatni, az, az hitben, sere-
tetben, szent életben, szelidségben foglallya önnön
magát, szűk séges, 1 Tim. 2. v. 15.

Δ-2. A' melly a szeszonyi állatok a' gyermek szü-
lésnek keserves fájdalmi miatt mulnak ki ez világbul
azokrul nem kel balul itélnünk.

1. OKA, Mert *mint* meg-halni közönseges, Gen.
3. 3. Job. 30. 23. Hebr. 9. 27; *ugy* az a szeszonyi álla-
toknak fájdalommal szülni közönseges, Gen. 3. 16.

2. OKA. Mert meg-tartatnak szegények akkor is.
Positis à D. Paulo. 1 Tim. 2. 15.

Δ 3. Igen nagy fájdalommal, sőt halállal is gyak-
ran edgyút jár az gyermek szüles, Gen. 3. 16. & 35.
16-19. 1 Sam. 4. 19. 20. Joh. 16. 21.

Melley ezekbül meg-tetzik.

1. Mert kiáltanak, Esa. 26. 17. Jer. 4. 31. Apoc.
12. 2.

2. Mert orczájok el-hervad, Jer. 30. 6.

3. Mert kezeket ágyékokra vetik, Jer. 30. 6. mel-
lyel erőtlenségeket jelentik, Esa. 21. 3. Jer. 15. 9. &
49. 24. & 50. 43. Nahumi 2. 10.

4. Mert hirtelen váratlan jü reájok, 1 Theff. 5. 3.

5. Mert ahoz mint nagy fájdalomhoz, nagy fájdal-
mak és

H A L O T T A K

mak és nyavalyák hasonlittatnak, Lásd Esa. 13. 8. & 26. 17. Jer. 6. 24. & 13. 21. & 22. 23. & 49. 22. 24. Hof. 13. 13. Mich. 4. 9. 10.

Terhes aszfszonyi-állatoc.

Az Thirsabeliek, 2 Reg. 15. 16. Lásd 2 Reg. 8. 12. Amos. 1. 13. Marc. 13. 17. Luc. 21. 23.

Dajkác.

Debora, Rebecha dajkája, Gen. 35. 8. Lásd illyenekről 2 Sam. 4. 4. 2 Reg. 11. 2. 2 Cron. 22. 11. Exo. 2. 7. 8. 9.

Babák, Gen. 35. 17. & 38. 28. Exo. 1. 15. 17.

Szolgálok, Zilpa, Gen. 29. 24. Bilha Gen. 29. 29. Rhode, Act. 12. 13,

Artatlanoc.

Az Nob Városbeliek, 1 Sam. 22. 19.

Valamelly tagokban meg bántodtat.

Az gyenge Izemű Lea, Gen. 29. 17. & 49. 33.

Leányoc.

Az Achán leányi, Ios. 7. 24. 25. & 22. 20.

Az Iephte leánya, Iud. 11. 31. 39. Mellynek halálát meg áldoztatását noha sokan tagadgyák az Tudofok között; mindazáltal több régi Atyák authoritásával próbállyá a b. e. tudos

Ravanellus ez Izo alat: SACRIFICIUM, nro XI. hogy nyilvánággal meg-áldoztatot.

Az Nob Városbeliek, 1 Sam. 22. 19.

Az Judának leányi, 2 Cron. 36. 17. Lam. 2. 21.

Az szent Jóbb három leányi, Job. 1. 2. 18. 19.

Az pogányok leányi, Deut. 2. v. 31.

L A I S T R O M A

NB. Illyenek voltak: Az Selophád öt leányi^o
Num. 27. 1. Sára, Afelleánya, Num. 26, 46. Dina
Lea leánya, Gen. 30. 21. Thámár, Absolon huga,
2 Sam. 13. 1. 2. Abiság, 1 Reg. 1. 3. 4. szent Jóbb
eánya, Job. 42. 13. 14. 15. Act. 9. 21. Tobia. 6. 10.

Az Izrael Nepin kívül levő fokfele Pogá-
nyoc afzfzonyi, &c.

Ajibeliek, Ios. 8. 24.

Amalechitákei, 1 Sam. 15. 3. 7. 8. & 27, 8. 9.

Báfanbeliek, Num. 21. 33-35. Deut. 3. 1-11.

Emorrhéusokei, Num. 21. 21-32. Deut. 2. 32.

seqv.

Ierichobeliek, Ios. 6. 21.

Madianitákei, Num. 31. 17. seq. & 25. 15.

Philistheák, Iud. 16. 27. 30. & 15. 6.

A' többirül olvasd, Ios. 12. és az 6-dik refütül fog-
va az 21-dik be rekesztve.

Azok a' ízemélyek, kik az halálbul ez életre fel tá-
malztattak volt.

F E R F I A K.

Christus Urunk ki valóságosan meg holt az ke-
relztfán fok kinnyai után.

Mat. 27. 50. de 28. v. 6.

Marc. 15. 31; de 16. v. 6.

Luc. 23. 46; de 24. v. 6.

Ioh. 19. 30; de 20. 2. 6. 7. Rom. 4. 25.

Az szentek, Mat. 27. 52. 53.

Az Elifeus tetemihez élett ember, 2 Reg. 13. 21.

Lázd

H A L O T T A K

Lázár, Mária atyafia, Ioh. 11. 11. 14; de v. 44.

Eutychus, Act. 20. 9. 12.

Az Saraptabeli özvegy aszszony fia, 1 Reg. 17. 17
18. 22.

Az Sünembeli főaszszony fia, 2 Reg. 4. 20; de 35

Az Nain városbeli özvegy aszszony fia, Luc. 7. 12
13. de 15.

Ez halottakról lásd. Hebr. 11. v. 35.

A S Z S Z O N Y.

Tabitha, Act. 9. 36. 37; de v. 40.

Leányzó.

Az Iairus Fejedelem 12 eszt. leánya, Luc. 8. 41.
42. 49; de 55. Mat. 9. 18. 25. Marc. 5. 35. 42.

Az oc a' személyec kiknek halálocról pel-
da beszéd által szol a' szent irás.

Az Thecoah városból való aszszonyi állat Férje és
fiai, 2 Sam. 14. 5. 6. 7.

Ahola nevű parázna aszszonyi állat, Eze. 23. 10.
Confer 2. v. 4.

Az öölő plántáló gazda szolgai, Mat. 21. 35. 36.
Marc. 12. 5. Luc. 20. 12.

Azon gazda örökös fia, Mat. 21. 39. Marc. 12. 8.
Luc. 20. v. 15.

Ezeknek gyilkosi, Luc. 20. 15. 16.

Az Lakodalom szerző király szolgai, Mat. 22. 6

Szolgáinak gyilkosi, Mat. 22. 7.

A' Koldus Lázár, Luc. 16. 22.

A' gazdag, Luc. 16. 22.

L A I S T R O M A .

Az Nemes ember ellenfigi, Luc. 19. 12. 17.

Azok a' személyek, kiknek haláloc, isteni látásokban jelentetec s' láttattac meg.

}	Ezech.	9. v. 5-8. Conf. 8. v. 3. 7
		11. v. 6. 7. Conf. v. 1. 24.
		11. v. 13. Conf. v. 1. 24.
		32. v. 20. <i>Piscat. in h. l.</i>
		37. 1-10.

Dan. 7. v. 11. 17. &c.

}	Apoc.	2. 13.	}	Confer	}	Cap. 1. 10.
		8. 11.		Apoc.		19. 21.
		9. 15. 18.				20. 9.
		11. v. 13.				NB. Az Prophetáknál
		12. v. 11.				többek-is találtathat-
		17. 6.				nak.
18. 24.						

Azoc a' kic halál nélkül e' földrűl menyben fel-ragadtattac.

Enoch, Gen. 5. 24. Hebr. 11. 5.

Illyés, 2 Reg. 2. v. 11.

Mofest is mondgyák némellyek, Deut. 34. 5. 6.

Némellyek azt mondgyák, ha fel ragadtatott nyilván amaz meg-jeleneskor, Mat. 17. ragadtatott fel.

Némellyek *absolute* mondgyák hogy meg holt, és is a' több szentekkel várja az fel támadást, addig

HALOTTAK LAISTROMA.

nyugodván az földnek porában.

)

TANUSAG.

Az legelsőbsuda melyről a' Szent Irás emlekezik
volt AMENYBEN VALO RAGADTATAS.
Gen. 5. 24. az leg utolobb-is az fog lenni, 1 Thes.
4. v. 17.

VEGE EZ SZOMORU LAISTROMNAK.

Az Örökke Elő Ittennek segítsege által.

A M E N.

Pfal. 41. v. 14.

EZ LA-

E Z

LA ISTROMHOZ
TARTOZO SZÜKSEGES EGYNE-
HANY TOLDALEKOK.

I. Minden ember halando, Láld Jof. 23. 14. I
Reg. 2. 2. Jobi. 4. 19. 20. 21. & 5. 26. & 10. v. 18-
22. & 14. 1. 10-15. & 17. 12. 13. & 21. 13. 26. 32.
33. & 24. 19. & 25. 4. & 30. 23. Pfal. 39. 12. & 49.
8-15. & 55. 14. & 89. 48. 49. Eccl. 2. 15. 16. 17. &
3. 18-22. & 7. 1. 2. & 9. 5-8. 12. & 11. 7. 8. Efa. 51.
12. & 64. 6. Hab. 2. 5. I Cor. 15. 22. Rom. 5. 12.
Hebr. 7. 8. 23. & 9. 27. I Joh. 2. 17. *Bölcséf.* 4. 1.
Syrac. 25. 30. & 8. 8. & 14. 17.

II Az ember, az Ő élete és napjai a' fent irásban
a' többi közőtt im ezekhez hasonlittatnak az *Abece*
berint rendelve.

Álomhoz, Deut. 31. 16. Job. 20. 8. Pfal. 90. 5.
Joh. 11. 11. 2 Sam. 7. 12. I Reg. 2. 10. Aét. 13. 36
Efa, 56. 14. Dan. 12. 2. Matt. 9. 24. I Cor. 15. 20.
I Thef. 4. 14.

Az Halál álomhoz ezekért hasonlittatik.

1. Mert a' mint az álom mindenekkel köz: Ugy
az halál is, Job. 30. 23. Hebr. 9. 27.

2. Mert, mint az álom véletlen el-foglallya az em-
bert, s' nem tudgya mikor alufik-el, Igy az hálál-is
Gen. 27. 2.

T O L D A L E K O K.

3. Mert, mint az álom az külső tagokat s' érzéken fejeeket foglallya el, az belsők munkálodván: Ugy az halál-is a' testet foglallya-el, a' Lélek pedig él, és munkálodik. Mat. 10. 28. Luc. 16. 22.

4. Mert mint az álom kedves egessegesnek, s' betegnac, Joh. 11. 12. Ugy az halottak-is kedvesen nyugošnak, Job. 7. 2. Esa. 26. 20. 57. 2. Apoc. 14. 13. Job. 3. 12. seqv.

5. Mert, mint hogy a' ki alušik, nem tudja mit mivelnek mások, esneké éhezneké, &c. Ugy az halottak-is. Esa. 63. 16.

6. Mert, mint az álombul fel kelünk: Ugy az halálbul-is, Dan. 12. 2. Joh. 5. 28. 29. Esa. 26. 19. Luc 20. 38.

7. Mert mint az aluvok más šavával hamar fel-költetnek: Ugy az halottak-is a' Christus šavával, Joh. 11. 43. 44. 1 Theſſ. 4. 16.

8. Mert, mint az álombul fel-kelvén, fel-öltözünk Ugy az halál után-is, 1 Cor. 15. 54.

Hilarius in Pſal. 126. így ír.

Somnus ut est mortis, sic lectus imago sepulchri.

Arnyékhoz, 1 Cron. 29. 15. Job. 8. 9. & 14. 2.

Pſal. 109. 23. & 144. 4. Eccl. 6. 12. & 8. 13.

Aratando buzához, Job. 5. 26.

Aššü pozdorjához, Job. 13. 25.

Befédhez, Pſal. 90. 9.

Béres napjához, Job. 7. 1. & 14. 6.

Bujdosáshoz, Gen. 47. 9. 1 Cron. 29. 15. Pſal. 39. 13. Job. 8. 9.

Ejjeli látáshoz, Job. 20. 8.

T O L D A L E K O K.

- Fa levélhez, Job. 13. 25. Efa. 64. 6.
 Féreghez, Iob. 25. 6. Pfal. 22. 7.
 Felyhöz, Iob. 7. 9. & 30. 15. Pfal. 39. 7.
 Fühöz, Pfal. 90. 5. & 102. 5. & 103. 15. Efa. 40.
 6. & 51. 12. Iac. 1. 10. 11. 1 Pet. 1. 24.
 Fűthöz, Pfal. 102. 4.
 Fűstön meg-ábot tómlöhöz Pfal. 119. 83. Lam.
 5. 10.
 Hijában valósághoz, Pfal. 39. 6. 7. 14. & 144. 4.
 Kiöntetet vízhez 2 Sam. 14. 14. Pfal. 22. 15.
 Molyhoz, Iob. 4. 19. Pfal. 39. 12. Efa. 50. 9.
 Párához, Iac. 4. v. 14.
 Pállya futohoz, Iob. 9. 25.
 Pernyéhez, Iob. 13. 12.
 Porhoz, Gen. 3. 19. & 18. 27. Iob. 4. 19. & 13.
 12. Pfal. 90. 3. & 103. 14. & 146. 4. Efa. 64. 8.
 Repüléshez, Pfal. 90. 10.
 Repülő fashoz, Iob. 9. 26.
 Romlando edényhez, Pfal. 103. 14.
 Roshat állathoz, Iob. 13. 28.
 Ruhához, Iob. 13. 28. Efa. 50. 9. & 51. 6. 8.
 Sáskákhöz, Efa. 40. 21.
 Sebesfen futo hajohoz, Iob. 9. 26.
 Semmihez, Pfal. 39. 6. 12. & 90. 3. Efa. 40. 17.
 Dan. 4. 32.
 Szélhez, Iob. 7. 7. Pfal. 78. 39.
 Takács forgo karikájához, Iob. 7. 6.
 Virághoz, Iob. 14. 2. Pfal. 103. 15. 16. Efa. 40.
 v. 7. 1 Pet. 1. 24.
 Űsöghöz, Pfal. 102. 4.

T O L D A L E K O K.

Lásd továbbá, Iob. 8. 9. 14. 5. Sapient. 21. 5.

III. Halottak fíratásának modgya.

Lev. 19. 28. & 21. 1. 5. Deut. 14. 1. 2. 1 Reg.
13. 29. 30. Ier. 9. 17-22. & 34. 5. Ier. 22. 10. 18.
4. Efd. 9. 38 47. & 10-4. 12. 13. Ezech. 24. 16
25. 1 Thef. 4. 13. Syrac. 22. 9. 11. & 38. 16.

IV. Halottakon való fírásnac Peldái.

NEMELLYEK fírtnak:

Attyokon, Gen. 50. 1 seqv.

Attyok-fiaín, Ioh. 11. 19. 21. 31-33.

Az Urnak fegyverrel el-elett népen Iof. 7. 5-9.
2 Sam. 1. 12. seqv.

Baráttyon, 2 Sam. 1. 12. 17. 26. 27. Ioh. 11.
33. 34.

Birájokon, Deut. 34. 8. 1 Sam. 25. 1.

Férjeken, 2 Sam. 11. 26; 27.

Felelegeken, Gen. 23. 2. & 38. 12. Eccl. 24. 16.

Fiókon, Gen. 37. 33-35. 2 Sam. 18. 33. & 19.
1. 24. & 21. 10. 1 Reg. 17. 17. 2 Reg. 4. 21. 27.

1 Cron. 7. 22. Ier. 31. 15. Mat. 2. 18. Luc. 7. 12. 13.

Fejedelmeknek leányán, Mat. 9. 23. Marc. 5. 35.
38. Luc. 8. 52.

Királyokon, 1 Sam. 31. 13. 2 Sam. 1. 11. 2 Cro.
35. 24. 25.

Királyoknak fiaín, 1 Reg. 14. 17. 18.

Leány baráttyon, Iud. 11. 39. 40.

Aßsony baráttyon, Act. 9. 39.

Edes Mestereken, Matt. 14. 12. Luc. 23. 27-29.

Io emberen, Act. 8. 2.

T O L D A L E K O K.

Papjokon, Num. 20. 28. 29. Deut. 10. 6. Lam.
1. 19. 20. lásd, Lev. 10. 1. seqv.

Prophetan, 1 Reg. 13. 29. 30.

Vitez Generalis fejedelmi emberen, 2 Sam. 3. 32
seqv.

V. Az eltemetteteknek modgya nem egyaránt e-
set, s' esik-is mindeneknek; hanem külömb-külob-
keppen.

Mert NEMELLYEK temettettek, Elejekkel ed-
gyüve, Gen. 23. Conf. 25. 8. 9. 10. Act. 7. 16. Gen.
35. 29. Jud. 8. 32. 2 Sam. 2. 32. & 17. 23. & 21. 12
14. 2 Cron. 32. 33.

Bizonyos helyen valamely JEGY alatt, vagy
mellet, Gen. 35. 8. 19. 20. Jos. 24. 30. 33. 1 Sam.
25. 1. 2 Sam. 4. 12. 1 Reg. 2. 10. Gen. 23. Num.
20. 1.

Fioktul, Gen. 35. 29. & 50. 2-14.

Attyafioktul, Lev. 10. 4. 5.

Egész néptül, 1 Sam. 25. 1. 2 Reg. 23. 20.

Pompáson nagy seregtil kísirtetvén, Gen. 50. 21
seq. 2 Sam. 3. 31-37.

Tanítványoktul, Mat. 14. 12. Marc. 6. 29.

Ferjek melle, Act. 5. 6. 10.

Az Urtul mint Mozes. Deut. 34. 6.

Kövekkel el takartatván, Jos. 7. 26. & 8. 29. 2
Sam. 18. 17.

Meg égettetvén, 1 Sam. 31. 12. 13.

Meg kenettetvén, Gen. 50. 2. seq. 2 Cron. 16. 14

Magok házában, 1 Reg. 2. 34.

Magok koporsojában, 2 Cron. 16. 14. lásd, Esa.
22. 1.

Mások

T O L D A L E K O K .

Mások koporfojában, 1 Reg. 13. 29. 30. 2 Cro.
21. 20. & 24. 25. & 28. 27. Mat. 27. 60.

Ujgyolcsban takartatván, Mat. 27. 60.

Gyalázatoson, Jer. 22. 19. & 26. 23. Ezech. 39.
11-24. Hos. 9. 6.

Lásd Ravanellust ad vocem sepellire, sepuchrum
Numer. 1.

Polanust Synt. Theol. Lib. 10. C. 13. 13.

VI. Halálukhoz közel levő emberc.

Testamentomi. Gal. 3. 15. Heb. 9. 17.

Abraháme, fia házassága felől, Gen. 24. Conf.
25 7. 8.

Isáke, Gen. 27.

Jácobe, Gen. 48. 1. 8-22. & 49. 1-33.

Iosephe, Gen. 50. 24. 25. Conf. Jos. 24. 32.

Mosefe, Deut. 33.

Josueje, Jos. 23. & 24. 1-29.

Samuele, 1 Sam. 12. 1. seqv.

Dávide, 1 Reg. 2. 1-9.

Az Bethelbeli Prophetája, 1 Reg. 13. 31. 32.

Simeone, Luc. 2. 29-32.

Christus Urunké, Mat. 27. Mar. 15. Luc. 23. Joh.
19. kinek az Keresztán im ez H E T jeles űvai vol-
tanak.

1. Attyához, Luc. 23. 34.

2. A' meg tertt tolvajhoz, Luc. 23. 43.

3. Máriához és Iánoshoz, Ioh. 19. 26. 27.

4. Mennyei attyához, Mat. 27. 46. Marc. 15. 24

5. Az környüle állokhoz, Ioh. 19. 28.

6. Ugyan az környüle állokhoz, Ioh. 10. 3

Attyá-

T O L D A L E K O K.

7. Attyához, Luc. 23. 26.)(

Mely ſavai Chriſtus Urunknak, nekünk halálunk
öröjén követendő REGULAINK lehetnek. h. t. i.
A' kik nekünk vetenek, azoknak meg kel bocsát-
nunk.

Könyörgéſſel Iſtenhez kel folyamodnunk.

Házi javainkrul, dolgainkrul Teſtamentomot ten-
nünk, és jol diſponálnunk, Eſa. 38. 1.

Menyörſágrul valóságolon gondolkodnunk.

Lelkeinket mennyei Atyánk kezében commen-
dálnunk, mint Act. 7. 59. Pſal. 31. 6. Es így cſen-
defen el alunnunk.

Sz. Iſtváne, Act. 7. 60.

Sz. Páále, 2 Thim. 4.

Achitophele, 2 Sam. 17. 23.

Vén Tobiáſe, Tobia, 4. & 14.

Mathatias fő Pape, 1 Mac. 2. 49-69.

NB. Az jol meg haláſrul irtanak.

Zacharias Urſinus Oper. Theol. Tom. 1. in fine.

Guilielmus Perkinſius poſt caſus Conſcientia. &c.

VII. Az Halottakrul ezeket tarcsuc
meg közönſegesen.

HOGY

Az ō tárfok, más holt emberek, Ezec. 31. 14. &
32. 18. ſeq. Mat. 23. 27. és az fergek, Job. 19. 26. &
21. 26. & 24. 20.

Agyok, házok, az koporſo, Iob. 17. 12. Pſal. 49.
15. Ezec. 26. 20. & 31. 16-18. az fergek Eſa. 14. 11
és a ſetefeg, Lám. 3. 6.

Attyok az Sir, Iob. 17. v. 13.

Annyok s' Nennyek az férgek, Iob. 17. 13. kik
Őket meg ešik, Syrac. 10. 13.

Vagyon nyugodalmok, Iob. 3. 11-19. & 10. 18,
seqv. Plal. 94. 17. & 88. 6. Esa. 57. 2 Apoc. 14. v.
13.

Feltámadnak, Iob. 19. 25. 26. 27. Eze. 37. 1.
10. Act. 24. 16. Joh. 5. 29. 1 Cor. 6. 14. & 25.
Apoc. 11. 18 & 20. 12-15. &c.

NB. Ez a' homoru 80, MEGHALOK kű-
lőmb külőmbfele értelmek alatt vitetvén, 778 he-
lyeken fordul elő az Őent irásban, Lásd Concordan-
tias Majores, es te is computáld, s' meg találod.

Az koporfo nem mond eleget, Pro. 27. 20. & 30.
16.

IX. Az Halálrul ezeket observállýuc.

1. Az Halál a' léleknek a' testűl valo elválása, Ecl.
12. 9. Jac. 2. 26.

Az Atyák így 8olnak felőlle.

Az természetnek adólsága *Tertull.*

Ez földrűl az Urhoz valo járulás, *Cyprianus.*

Oly B A B A, mely által innet jobb életre vitetűnk
Grego, Nyssen.

Oly rév hely, melyre ez világi nyomoruságokbul
evezűnk. *Idiota.*

Vagy természet 8erint valo; vagy erő8ak miat valo.
Medici.

2, Az halálnak formájarűl mi8soda 8okkal 8ol-
lyon az irás, a' többi közöt Lásd, Ecl. 12. 9. 2 Cor.
5. 1. 4. 8. 2 Thim. 4. 6. 2 Pet. 1. 14. Azert nem
semmiye valo létel az halál, a' mint Schmalzcius e-
retnek

T O L D A L E K O K.

retnek tanította, és ez Locufokat oda tekeri, Pfal. 39.
 14. Jer. 31. 15. Mat. 2. 18. Lam. 5. 7. Mert mas-
 ként az Christus, (ha úgy volna) igazán meg nem
 holt volna, holot még csak meg sem rothadot, Pfal.
 16. 10. Act. 2. 27. nem hogy semmive lőt volna.

3. Az halálnak vége ez: hogy a' bűnnek földgya
 legyen mindeneken, Rom. 5. 12. 6. 23. & 8. 10.
 Gen. 3. 19.

NB. Tudván Xerxes az halálnak oly nagy hatal-
 mát mindeneken, egykor egy hegyről nézvén nagy
 roppant Táborát. Sir, és sírásának okát ezt adgya:
 Mert u. m. azok ház ebtendők után mind meg-hal-
 nak.

Propertius így szól.

Longius aut citius mors sua quæq; manet.

4. Az halálnac előtte járó Hopmesteri
 ezek :

1. Az nyavalyák, Pfal. 39. 12.

2. Az vesleg, Gen. 27. 1. seq 1 Reg. 14. 4.
 Ecl. 12. toto.

3. Az nyomoruságok, mellyekis a' bűnért kö-
 vetkeztek, Gen. 3. 17. és életünket röviditek.

Thomas Morus.

Scilicet ex illâ quâ primum nascimur horâ.

Prorepunt juncto, vitaq; morsq; pede.

Más ísmet jgy ír.

Nascimur in Lacrymis, lacrymis quoq; vita ma-
 (descit.

Et vitam rursus linquimus in lacrymis.

5. Az halál után járó követec:

1. Ezvilágbul mezeitelenül valo ki menes, Job. 1. 21. Ecl. 5. 14. 1 Thim. 6. 7. Syrac. 40. 1.

2. Minden javainak elhagyása, Pfal. 49. 18. Pelda. Az Egyptombeli Saladinus, ki Aszának Ura leven halála elôt magárul ezt kiáltatta. *Saladinus, Aszának Ura egy imegnel többet ki nem viszen ez világbul.*

3. A' testnek hirtelen valo el-változása, mert mindgyárást le a' test. Hideg, fekete, nehéz, föld bűzü, rothadashoz keűlő, bűdös &c.

Melyrűl Chytrens helyesen így irt.
 Quid nisi fætor homo est, fætores inter in alvo
 Gignitur, & latitat, tener è færente favilla
 Eruitur færens, totius tempore vitæ,
 Se se intra fætet, fætores ejicit ex se,
 Corpus inane animæ, tandem fætere maligno
 A' se abigit cunctos, & cum fætere sepulchro
 Færenti infertur.

4. Az testnek el-temetése. Gen. 23. 4. Melly temetésrűl fellyeb sòllánk.

5. Porrá változása, Gen. 2. 19. & 18. 27. Job. 17. 14. & 20. 11. & 21. 26. Ecl. 12. 9. Ela. 51. 8. Syrac. 10. 12.

6. Az Léleeknek egy testbűl másban valo nem mevese. Mellyet tartunk meg erőssen.

1. Az Szerocsenek ellen kik mást vallottak. Herod.

2. Pithagorás és több pogany Philosophusoc ellé. Ki azt tanította bolondul. hogy Orpheus Hattyuvá vált az asszonyok gyűlölése miatt. Ajax Oroblánna. Tersites Majomná.

T O L D A L E K Ö K.

Agamemnon Saffá. és többeket illyeket.

Igy Juliánus Apostáta azt hazudta. hogy az
Alexánder lelke δ belül ment. *hazugságok.*

3. Az Sidok ellen kik-is azt vallották hogy az A-
dam lelke Dávidban, onnét a' Messiasban ment
mert Aleph. Adámot. Daleth. Dávidot. Mem.
Messiást jegyez.

Egy ez az kövér Sidoi bolondságok közzül.

Egyebek-is voltak azon vallásban.

7. Az Istentül rendeltetett K E T helynek edgyik
ére való menése, Luc. 16. 22. 23. Eccl. 12. 9.

8. Az Szám adas mindenekrül, Eccl. 12. 16. 2.
Cor. 5. 10.

Az halál félelme ellen való vígasztalásrúl.

Láld *Ames. Conf. Lib. 2. C. 17. Q. 3.*

Bernhárdus írja.

Post hominis mortem tria quærunt sortem.

1. Vermis carnem. 2. Satanas animam. 3. Posterit-
tas rem.

NB.

Hogy az halottak temetésekor Soltárokat s'éneke-
ket énekellyenek arrul emlekezik *Nazianz: in orat.*
de Funer Basily.

Hogy a' sirig kifizjék s' ott prædikállyanak avagy
Orallyanak. arrul emlekezik. *Socra. Lib. 5. Hist. Cap. 9*

X. Az Sz. írásban emlittetett egyné-
hány fèle MESTER EMBEREK.

Láld. Exo. 31. 2-6. & 35. 30-36. & 36. & 37. &
38. 2 Reg. 24. 14. 15. 16. Efa. 3. 4. Apoc. 18. 22.
Syrac. 38. 26-38.

T O L D A L E K O K.

- Ácsok, Exo. 31. 5. & 35. 33. 1 Reg. 5. 6. Jer. 24.
1. & 29. 2.
Aratok, Ruth. 2. 2 Sam. 21. 10. 1 Sam. 6. 13.
Psal. 129. 7. Jer. 50. 16.
Barom tartok, Gen. 4. 20. & 47. 3. Jer. 31. 24.
Bibor hóvők, 2 Cron. 4. 21.
Juh pástorok, Gen. 4. 2. & 29. 1. seqv. 5. & 47. 3.
Hegedűsök, Gen. 4. 21.
Fazekások, 1 Cron. 4. 23. Jer. 15. 2. 4. Rom. 9.
21. Zac. 11. 13.
Kovácsok, 1 Sam. 13. 19. 20. 21. Efa. 54. 16.
Zach. 1. 20.
Kalmárok, Gen. 37. 25. Neh. 3. 22. Ezech. 27.
Apoc. 18. 11. Syrac. 26. 36.
Orvosok, Gen. 50. 2.
Eötvösök, Exo. 31. 4. & 35. 32. 1 Reg. 7. 14.
seqv. 2 Cron. 2. 7. seqv. Neh. 3. 8. 31. 32. Jer. 24.
1. & 29. 2. Act. 19. 24. seqv.
Kő-mivesek, Exo. 31. 5. & 35. 33. 1 Reg. 5. 15.
18. 2 Cron. 34. 11.
Takácsok, Job. 7. 6.
Térh hordozók, Drágerek, 1 Reg. 5. v. 15.
Sátor csináláshoz tudolok, Gen. 4. 20. Act. 18. 3.
Szántó emberek, Gen. 4. 2. Jer. 31. 24. & 50. 16.
éstöbbek olyanok.

XI. AZ Isten házában éneklő Cantorok.

- Hémán, 1 Cron. 6. 33.
Asáph, 1 Cron. 6. 39. Neh. 11. 17.
Ethán, 1 Cron. 6. 44. Lásd. 1 Cron. 9. 33. &
15. 17. 19. 27. & 25. 2. 2 Cron. 5. 12.

Annak.

A'kinél vadnak az életnek és halálnak Kulcsai.

Apoc. 1. 18.

A'ki meg-Ölhet és meg elevenithet.

1 Sam. 2. 6.

A'ki el-jő sok ezer Szentivel.

Judæ. v. 14.

Es Archangyalnak favával az égből le-ſál 1 Theſ.

4. 16. hogy ítéletet tégyen igazságban.

A'kinek ébtendei *soha* el nem fogynak.

Sőt örökre meg maradnak, Pfal. 102. 25. 28.

LEGYEN DITSÓSSEG

Mind örökre

A M E N.

A. ... ..
18...

A. ... ..
179295

A. ... ..
14...

Archiv ... ..
... ..
... ..
... ..

LEGEN DITSSING
... ..

~~DEBRECENI REF. EGISKOLA
KÖNYVTÁRA~~

A fundamentumban el-keresztelt, és
Magas Toronyban fel-vonattatott,

VILAG HARANGJA,

a' mellyel;

A' Bölcs Prædicator Salamon minden rendben karban, s' áll-
lapotban lévöket az Isteni Tiszteletre
ószve gyüjt, és be-harangoz.

az az:

JOZAN TANACS,

melyben;

Az Isteni szolgálatnak azö idejében s' alkalmatosságá-
ban valo végben vitele úgy tanácsoltatik,
hogy egyszer s-mind parancsoltatik is:

Hogy e' világ Iffiai, legyenek
Istennek jó szö halló Juhai,
és szölgai.

A. G. G.

avagy;

LÉLKİ ELMÉLKEDÉSEK

melyekben;

Az Iffiaknak az Isteni szolgálatban valo serenség javal-
tatik; a' bün vélek utáltatik, a' veneknek tehetetlenségek
s' erőtelenségek ki-fejlesztetik; melyet a' Dobi Keresztényi
Gyülekezetben el-prædikállott, mostan már közön-
figes hafzonra ki-bocsátott:

GYULAI MIHALY, D. E. L. P.

DEBRECZENBEN

Nyomt. TÖLTESI ISTVAN által. 1683.

Magyar alkalmatosságjára való

RM 18. 924 / koll. 2.

1. Sam. 2. v. 30.

A' kik engemet **TISZTELNEK** azokat meg tisztelē
de ākik engemet meg-utalnak, meg-utāltatnak.

Ephes. 5. v. 16.

Arron is meg-vegyētek az jo-alkalmatossagot, mert ā
napok gonofs;ak.

1. Johan. 2. v. 13.

Ezt irom nēktek **ATYAK**: mert ismeritek azt ā kie-
leitūl fogva vagyon. Irok nektek **JFFIAK**. mert amaz go-
nos;t meg-gyōztētek. Irok nektek **GYERMEKEK**; mert
ismeritek az Attyat.

2. Timoth. 3. v. 15.

Gyermeksigedtūl fogva tudtad ā s;ent irāfokat, mellyek
tēgedet bōlcse tehetnek az idvessigre ā Christus Jesusban valo
bitnek általa.

1 Timoth. 5. v. 1. 2. 3.

A' vēn embert meg ne dorgālyad hanem inced mint A-
tyādat; az Iffiajakat mint atyād fiait. A Vēn Af;sonyi āl-
latokat mint anyāidot; az Iffu Af;sonyi āllatokat mint bu-
gaidot minden tisztasāggal. Az ōzvegy Af;sonyi āllato-
kat meg-becsūlyed &c.

Approbatio Operis.

Postquam Vir Reverendus, operarius in
Vinea Domini diligentissimus, Domi-
nus Michaël Gyulai Ecclesiæ Dobiensis
Pastor, Conciones novem in Ecclesiasticis
caput duodecimum versus priores elabo-
rasset; & populo Dei cum zelo proposuis-
set; easdem typis mandari volens, ex syn-
ceritate commendo, approbo, & usui pi-
orum per utiles esse judico. *Petrus Sz. Leccy*

1683. 1705
Datum, Debrecini. 1683. die
19. Martii.

Samuel Köleferi Ecc. Deb. Past. p. t.
Ecclesiarum Vicinarum Senior;
& Synodi Generalis
Scriba.

Post quàm has conciones à Reverendo
D. Michaële Gyulai pro nunc Pastore
Ecclesiæ Dobiensis fidelissimo, de instituti-
one Juvenum, ac senum pro ratione vitæ
eorum piâ industriâ scriptas, & in eadem
Ecclesia Dobienfi diversis temporibus lin-
gvâ vivâ propositas, inter varia negotia
raptim percurrissem, nullosq; errores Re-
ligioni Orthodoxæ contrarios invenissem,
dignas eas typis mandandas judicavi. Igi-
tur Lector benevole depositò omni judi-
ciò sinistrò, tutò legere, & ad institutionē,
æternamq; animæ tuæ salutem servare po-
teris. Vale diù.

In Medgyaszó, die 19. Febr. An. 1683.

Joh. P. Somosi Ecclesiæ Megyaszói
um Pastor; & Dioceseos, Aba-Uj-
var Torna & Sáros

Inspector indignus

UDOS Sibelius Gaspar Daventriai Ec-
clesiának szép hirrel nével tündöklő
Prædikatora ezen bölcs Salamon Tanitálát
harmincz harmadic tanításában, világ ele-
iben bocsátotta; Azert hogy magyarul
Tiszt. Gyulai Mihály Uram D. E. L.
Pasztt. az Magyar Izraél előtt, el-prædikál-
lotta, és ugyan a szegeny Magyaroc idves-
ségére világ eleiben ki nyomtatni akarja,
az Ur Isten böllogicsa mind a' munkást,
mind pedig az szent munkát. Exod. 25. 1.
2. 3. &c. Vegye el a' munkás a' jutalmat.
Matt. 25. 21. An. 1683. die 19. Janua.

Báczoni András Szikszai Ecclesiának
Tanitoja; Borfod, Gömör, és
Hont Vármegyékben levő
Prædicátoroknak együ-
gyű Inspector.

AJANLO LEVELECSKE.

AZ Isten Igéjéhez, s'annak terjedéséhez nagy indulattal, és buzgoságos f;errettel gerjedező Tisztelletes Tudos Férfiaknac:

Tisztelletes:

KÖLESERI SAMUEL Uramnac, a' Debreczeni Keresztyényi Sz. Gyűlekezetnek egyik érdemes Lelki Pásztoránac; a' Debreczeni Tractusnac igaz lelki ismérettel szolgáló Senioránac; es a' Generális Synodusnac választott hűséges Scribájánac; nékem-is gyermekségemtől fogván valo becsülletes jó akaro Uramnac

Tisztelletes:

FELVINCZI SÁNDOR Uramnac, a' Debreczeni Keresztyényi Sz. Gyűlekezetnek edgyic érdemes Lelki Tanítójánac, a' Debreczeni Tractusnac hűséges Notáriusánac; igen kedves, és bizodalmas jó akaro Uramnac:

Becsületre méltó Nemes, és Nemzetes, Isten tisztességét szerető;

JONA

A J A N L O

J O N A I S T V A N Uramnac,
 Debreczen Várofsánac, mostan Fő Eskút,
 vagy másodic hűséges Birojánac; s' nekē
 igen kedves, s' becsúlletes jo akaro Sogor
 Uramnac:

Az irgalmaságnac ki merithetetlen
 kutfejetúl, az világofságnac Attyatul lelki
 testi ajándékokat, és jo egészséget kívánoc!

Tisztelletes Uraim, s' Nemzetes So-
 ggor Uram jól szoll a' Bölcs Prædicátor,
 Eccl. 3. v. 1. Minden dolognac ideje va-
 gyon, és ideje vagyon égh alatt minden a-
 karatnac; midőn azért nézném, és eszem-
 ben forgatnám e' mostani Keresztyén Vi-
 lág nac változo állapattyat, mellyben em-
 ber magánac semmi állandóságot, semmi
 meg maradást nem igerhet, ehez képest
 az emberek közöttül sokan a' jotul igen meg-
 degenettek, s' el halgattyác a' lelki dolgo-
 kat nyavalyájoc nevekedését látván (Psal.
 39. v. 3. Lament. 3. 16.) Nem gondol-
 yák azt meg: Hogy a' ki a' mennyeije-
 ket, és lelki dolgait nem oltalmazza, an-
 nac el vesztésével a' testieket is el veszti,
 Marc. 8, v. 35.) Ugy látom el jött a' go-
 nosz akaratnac ideje, annyira hogy az em-
 berek

LEVELECSKE.

berek az Evangeliom világánál vakoskod-
gyanac, bűnök rettenetes fekete táborát
nem láttyác; az egre hangoffan ki álto vét-
keket nem hallyác; az Isten fel lobbant ha-
ragjánac tűzét Hazanc, s' Nemzetűnc el-
len nem érzic, s' nem fájlallyác, mellyet
e' világ vize el nem olthat, hanem csak a'
szent Irás folyamatibul, hitnek vedrivel
merítettett (Esfai. 12. 3.) bűnön valo Pe-
teri, s' Máriáji siránkozás (Mat. 26. ult.
Luc. 10. 39.) Dávidi meg terés, s' pœni-
tentia tartás (Pfal. 51.) Ezekiasfi könyör-
gés (Esfai. 38. v. 3.) Josaphathi bizodaló
(2 Cron, 20. 20.) De jaj sokaknac e' Ke-
resztyén Világban élő közzül, mert eze-
ket el hagydtác, már nem is tudatlanság-
bul vétkeznek, hanem Isten ellen valo
pártolkodásbul (Esfai. 59. 2.) tudván a'
jott nem cselekefzic ezt, értvén meg kü-
lömböztetéffel a' gonosz, vagy törvényes
dolgot követnek törvénytelenséget, olvas-
ván a' törvént, és az egyenes dolgokat, lá-
boc alá tapodgyác azokat, és csak azért i-
gyekeznek szent parancsolatokat tudni,
hogy a' tilalom ellen annális inkább nagyob-
ban, és rettenetesebben vétkezzenek;
hogy

A J A N L O

hogy majd minden rendek között be-
 lyek amaz köz beszéd: *Multum scientiæ,*
parùm Conscientiæ; igen vãn hát most i-
 deje a' gonosz akaratnac, ennek orvoslásá-
 ra indult fel Isten kegyelmébül az én szí-
 vemis, a' mint kegyelmetek is ebben éjjel,
 és nappal izzadoz, és faradoz; De mivel
 hasznosab a' jó akarat, és annak követése,
 ezt valasztottam magamnac, hogy én is
 az Isten Sátora építésére adnék valamics-
 kët, a' mint e' kevés munkámban meg is
 mutattam.

Tiszt. Uraim, s' becsülletes Sogor
 Uram, ne légyen kigyelmeteknek nehéz-
 ségére hogy akaratomnac készsege szerint
 ez Iráskámat kigyelmeteknek adni s' aján-
 lani el nem halgattam. Nem azért csele-
 kedtem én ezt el-hidgye kigyelmetek
 mint ha kigyelmetec illyet, vagy ehez ha-
 fonlot nem tudna írni, nem is azért hogy
 e' nélkül nem tudna kigyelmetec tanulni;
 De azért hogy kigyelmetec T. Uraim
 volt énnekem gyermekfegemtül togya in-
 formáloim, már ezzel akarom kigyelme-
 tek hűségét meg köszönni, mert nincsen
 jobb mint embernecc háládonac lenni az

LEVELECSKE.

közlöt jo téteményert; enis becsülettel em
 lekezem a' k egyelmetec hozzam valo jo
 akarattyáru. Nemzetes Sogor Uram pe-
 niglen kegyelmednec nagy indulattyát
 vettem én hozzám eszemben, nem csak
 én hozzam pedig hanem az egesz Ministe-
 riumhoz, ezt nem szegyenlem mindenec
 előtt declaralni. Ezeket így értvén úgy
 látom vagyon a' jo akarasnac helye és ide-
 je a' kigyelmetec szivében, a' mint más i-
 stenes munkához úgy ehezis, kiert Isten
 kegyelmeteket adgya meg. Vegye azért
 kegyelmetec T. Uraim jó szivel, mert en
 kegyelmeteknec jo lelekkel adom, ajánlom
 dedicálom; Kegyelmedis N. Sogor U-
 ram tegye közel a' szivehez ez kegyes
 munkácskát, olvassa kigyelmetec mind-
 nyájan kegyes indulattal, Commendalván
 másoknac igaz szeretettel; őrizze kigyel-
 metec a' ball szivell s' szájjal szollo embe-
 rektől (kikkel mindazaltal kevesset vagy
 semmit sem gondoloc) a' kegyes olvasois
 olvassa jo elmevel, és több istenes mun-
 kác között ne tegye félre. Ezecc után ke-
 gyelmeteket mind kedvesivel együtt Isten
 éltesse fokáig, erőtlen sígekben gramolicsa
fottig

AJANLO LEVELECSKE.

föttig, szomoruságokat enyhicse mind éltig,
Isten Kegyelmeteket vezesse fokjoig.
Amen! Irám Dobon 1683. die 22.
Martii.

Kegyelmetec jo akaroja az Ur
szerelmében Attyafia
Gyulai Mihaly.
D. E, L. P.

Iffiaknak à vétkekrúl valo el-intô Tudomannya.

Prædikatori Kônny. 12. V. I.

*Ö*rvendez Iffiu à te iffuságodban és vidámicson meg tégedet à te síved à te iffuságodnak idejében, és járj à te sívednek utáiban és a' te símednek látásiban: De meg tudgyad hogy mind ezekert az Isten tegedet itiletre vonson.

Kezdô beszéd:

A' Bölcs Prædikator Salamon azon igyekezik hogy meg-probállyon mindeneket egñ alatt, föld hátán lenni hijában való ságnak. Præd. 1. v. 2. Azt peniglen mind rendel sedit fel, illyen modon: Hijában valo a' testi bölcsesség, munka, Cap. 1. v. 3. usq; ad finem. Hijában való földi gyönyörűség. Cap. 2. v. 2. ad 25. Hijában való dolog, az Isten ajándekával valo gonosul élés. Cap. 2. v. 25. ad finem. Hijában valo az embernek világi síorgalmatoslága. Cap. 3. v. 1. ad 12. Hatalma. Cap. 3. v. 12. ad 16. Hamisslága latorlága. Cap. 3. 16. 17. Halála. Cap. 3. 18. ad finem. Hijában valo ábegényesség. Cap. 4. v. ad 4. Mesteriség. Cap. 4. v. 4. Restiség. Cap. 4. v. 5. 6. Fölsvenység. Cap. 4. v. 7. ad 13. Gorombaság, Cap. 4. v. 13. ad finem. Isten előtt valo hamarkodás, ebtelenség. Cap. 5. v. 1. ad

1. ad 9. Telhetetlenleg. Cap. 5. v. 10. ad finem. Fővenység, sobrákság. Cap. 6. Akar micsodás időben ellyen az ember ezen a világon de az idő az embert jobbá nem teszi, nevetés, sírás, bomorulás, &c. Cap. 7. v. 1. ad 26. Pará na Abony szerelme. Cap. 7. v. 26. ad finem. A' külső dolgoknak igazgatása. Cap. 8. v. 1. ad 9. A' véték-is hijában valóság. Cap. 8. v. 9. ad finem. Ez életnek is hijában valóság. Cap. 9. v. 1. ad 6. vigan éles az Isten aján-dékival Cap. 9. v. 6. ad 15. Az világi bölcsesség. Cap. 9. v. 15. ad finem. Mint viselleyük magunkat az Hatalmasokhoz, Királyokhoz, Fejedelmekhez. Cap. 10. Ha az ember jól nem teszi másfal az is hijában valóság. Cap. 11. v. 1. ad 7, Az hobbu életnek is halál a vége az is hijában valóság, Cap. 11. 7. 8. Mikoron már mind ezeket el-vegezte volna a' Bölcs Prædikátor, az iffuságnak világi gyönyörűségét, a' vénségnek is erőtelenségét hijában valóság-nac mondgya lenni. Cap. 12. v. 1. ad 10. Fog azért itt è fel vet igikben az iffiak intéséhez kik erejekben, egészségekben bizakodván szeretnének vétkezni, ne vétkezzenek.

SUMMAIA À LECKENEK:

Iffiak el-intése a vétkekrül s' rettentő oka.

Két R E S Z E I vadnak:

(1) Intés mellyet tagadás-képpen kel vennünk :
Eörvendezz, iffia à te iffuságodban &c.

(2) Rettentő oka: *De meg tudgyad, &c. &c.*

MAGYARAZATRA való KERDESEK.

1. Vallyon nem ad e' ezzel az intésfél a Bölcs
Prædi-

Prædikátor az Iffiaknak bűnre való testi bátorlágot?

(2) Talám nem is szabad örülni Embernek iffiuságában, amaz szerint; Prov. 5. 18?

(3) Az iffui állapot tetetik é Istenec, Mert ihon itt büntetéssel fenyegeti Őket?

F. az elsőre. Nem ád: (1) Mert ez *Ironia* az az: olyan szólásnac formája, melynek ki-mondása alatt, más véle ellenkező dolgot értünk: Mint p. o. 1 Regum. 22. v. 15. *Meny el és jó szerencséd léssen; az az: El ne meny, mert nem léssen jó szerencséd; mint a' kővetkezendőkben ki-tetik. Ismét: Matt. 26. 45. Alugyatok es nyugodgyatok; az az: Ne alugyatok ne is nyugodgyatok; mert el-közelget az ora melyben az embernek fia adattatik a' bűnösök kezében. Ismét: Lam. 4: v. 21. 22. Eörüly és viga-doz: Edomnak leánya ki lakozol Húfnak földében &c. az az: Ne örülly azon hogy most így járt Jerusálem, Mert meg látogattya az Ur a' te álnokságodat Edomnak Leánya meg jelenti a' te bűneidet. Mich. 7. 8.*
 (2) Mert ez jora való intés, hogy annak el távoztatása által, űeme eleiben ne rakjác az Iffiak gonollagit. Psal. 50. v. 21. Azert ez intés értelme ez: *A bűn mely Isten előtt utálatos, lelkednek testednek igen veszedelmes el távoztasd.*

Avagy így:

Hallom s' tudom én hogy ti iffiak mod nélkül elmentek a' testi gyönyörűsíg nec gyakorlásában, a' lép intésnek nem engedtec, intőitek et meg csnfollyátoc, nevetitec, és az Istenec, s' Istenfélők nec botuságára éltek, mert e' világgal csak jádczotoc, rébesegkedtek,

tec, tobzottok, tánczoltoc, paráználkodtoc, sítko-
zottok, káromkodtoc, az Istenec nevére hamissan,
és helytelenül eskübtöc, hogy az Isten csak halgat azt
tudgyátok hogy meg sem büntet, mivel hogy ezec
mind így vannak eregy járj sived kívánságában, se-
meid látásában, de nem mind úgy léfen az a' mint te
gondolod; hanem Istentül meg-iteltetel, Ez illyen
hivattatic már bolond iffiuac, Pfal. 14. 1. L. c. 15.
v. 13. & Luc. 12. v. 20.

FELELET a' másodikra, (1) Nem szabad örülni
à bűnben. Ezech. 25. 6. 7. *Eörülst lelekből minden meg
málásodbul Izraél földén adlak tegedet ragadomnyul
à pogány népeknek & c. Isten népének büntetésében
sem szabad Lam. 4. 21. 22 Mich. 7. 8. Iffiuságodnac
vétkeiben sived nec gonos kívánságában Mat. 15.
v. 19. semeid nec látásiban is ne gyötrödgyél. Jobi.
31. 1. 7. 10. Matt. 5. 28. (2) Hanem szabad gyö-
ngörkődni az Urban. Pfal. 37. v. 4. *Gyönyörködgyél az
Urban és meg adgya tenekes a' te sivednek kérését
Pfal. 97. 12. Eörüllyetek igazak az Urbā & c. Ps. 9. 8.
Erómmel énekellyetek, örüllyetek. & c.**

Felelet az harmadikra: Tetczic így ha Istennek
engedelmeskedel. Pfal. 119. v. 9. 1 Tim. 4. 12. Ha
a' te iffiuságodnac, virágát ördögnek nem senteled,
testnek, világnak kívánsága srint nem élst. Luc. 15.
13. 1 Joh. 2. 15. 16. 17. ugyanis a' sient életü Iffjak
nak az Isten hoßu életet igért, az ötödik Parancsolat
mgy tartya. Eddig vagyon világositása a' leczkenek.

T U D O M A N Y:

*Iffiuságod idejében cselekedest vétkeid, vénsigedben
büntetésid. Innen jöki. Eörvendez iffiu a' te iffiuságod-*

ban &c. De meg tudgyad &c. 2. Sam. 12. 11. 12
Job. 13. v. 26. Pſal. 25. v. 7. Job. 20. 11. Jerem
31. v. 19. Pſal. 90. v. 8.

1. *Ellenvetés:*

2. Sam. 12. 13. *Az Ur is el vette a' te bűnödöt,
Azért az Isten iffjuságom vétkeért nem büntet veñse-
gemben,*

Felelet:

Nem jűn innen a' ki: Mert a' Dávid bűnit Isten
ebben vette el hogy ő maga azért meg nem hal v. 14
De a' kis Gyermeké melly lett neki bizonynyal meg-
hal. Azomban az is meg lett a' melly vagyon vb9.
11. 12.

2. *Ellenvetés:*

1. Regum. 21. 29. *Mivel hogy azért Acháb meg
alázta magát én előttem nem hozom reája a' veszedel-
met. Azért az Isten az iffjuságom vétkeért veñségem
ben nem büntet?*

Felelet:

Nem el vette azt a' veszedelmet Achábtul az Isten
hanem el-hallatotta maſorra: mert így ſol: *Az ő
fiának idejében hozom el a' veszedelmet. az ő házára.*
v. 29. Meg is lőn ez 2 Regum. 9. 25. 26. Nem ál-
hacſz hát ezzel meg, s' ne vétkezzél affelől iffiuságod-
ban. Bizonyito okai a' Tudománynak:

- 1. Hogy az által Isten meg térésre indicſon 2. Sā.
12. 12. Innen vagyon már az, hogy ha az ember el-
ſeletkeznéc is iffiuságának vétkeiről, de még is az által
a' büntetes által eſében juttattya Isten, és a' lelki if-
méret iffiuságának bűneit. Pſal. 25. 7. Deut, 9. 7.
Gen 42. v. 21. 22.
- 2. Hogy

2. Hogy az ember a' maga bentségében ne bizzék még az ő vénségének idején-is; Es hogy meg tudgya azt, hogy a' vétkek maradéki akar meddig ellyen e' világon benne vadnac.

3. Hogy a' büntül meg-űnnyél. Ezech, 33. 12
 Hasznait jelentem :

Első Haszna oktatás: (1) Az Iffuságban cselekedet vétkeid az Isten előtt feledékenységekben nem lesnéc. Mert ihon büntet érte. Gondolkodgyál hát iffu rola mikeppen vétkezzél a' te iffuságodban!

Kérdés.

Vallyon mellyek az iffuságnac vétkei, a' mellyek vénségében büntetésid?

Felelet:

Meg mondatnac ugyan e' leczkében tövei, gyűkei az iffuság vekeinec; de lásluk ágait. (1) A' bűből szármozott, ki-ágazott, s' ki-leveledzet kevelység. Abd. 1. 3. 4. (2) A' fel-fuvalkodóság. Esa 33. v. 17. (3) Negedség. (4) Gonoš kívánóság, (5) Ros indulat. (6) Fajtalanság. (7) Feslet erkölcs. (8) Paráználkodás. (9) Resegeskedés hejje hujja tobzodás tánczolás. (10) Bujaság. (11) Istentelenség. [12] Szörnyü sitok átok, káromkodások. [13] Verekedések öldöklesek. Ezek s' ezekhez hasonlok azok a' vétkek mellyeknec büntetési [ha vénséget ér] meg kerülnek.

Obj. Irtozni kel hát a' v nsegtül ha úgy van a' dolog. Fel. Nem a' vénsegtül kel irtozni, hanem a' büntül s' abbul következő büntetéstül Heb 10.

31:

Kérdés:

Mennyik a' Vénségnek büntetési?

Felelet:

Számlálhatatlanok. Pfal. 34. v. 20. Sokak az igazaknak háborgattarás. Elöl-is számlál a' Bölcs Prædicator benne a' következő versekben. De hogy meg ércsük jobban tehát azok a' büntetések czellyára nézve két félek:

(I) Lelkiek, u. m. a' Sátánnak külömb külömb kifereteti, és fok bűnök, mellyek az meg vetettekre nézve az hitetlenek elöt csak játék, de az hivek elötte somorkodás, gyöttelelem, és gyakorta való sohajtás. Rom. 7. 24.

(II) Testiek, u. m. Meg aggot fő tájás; melly álomban ejtő betegség, gutta ütés, inakszakadozás; meg vont inuság, szakadozott belőség, görcs, korszag, fő bédelgés, resketés, komor kedvűség, cselőség; dühösködés, éhnek el vesése, némellyeknek betegségekben tetcző isonyu kepzések; bolond hagymáz betegségben; viztül isonyodo betegségben fiketségben; szemfájás; nátha, fogh fájás; torok gyik; súly; Aëhu korszag; nehezen lehellés; kéznek vagy lábnek meg rövidülése; oldalfájás; tüdőnek, lépnek dagadása, máj rothadás; hideglelés; fű fájás; nagy etetés; &c.

Kérdés:

Micsoda számláltatik még a' testi nyavalyák és bűntetések közze?

Felelet:

A' vénség; Mert ha az ember el nem eset volna, fel

fel nőt volna csecsemőségben, gyermekségben, felserdültségben, ifjúságban, de meg hajlot időre, és vénségre soha nem jutot volna. Ádám, és Eva pedig abban az ép állapotban meg maradván sohas meg né vénültenek volna. De vallyon s' kicsoda győzné a' nyavalyákat s' büntetéseket laistromban le írni? senki sem. Lásd Pál Apostol nyomoruságának laistromát. 2. Cor. 11. v. 23. 28.

NB. Mind ezekről ide aláb a' vénségnek büntetéserül érteni fogunk bővebben.

(2) Gyakran jól esik ez: *Iffjuság bolondság.* Mert vétkekkel tellyes. Pál. 85. 9.

(3) Boldog ifju az, a' ki a' jelenvaló időben gondot visel lelkérül; az el mult időket sámlállya, s' azokban lött vétkeit sirattya, a' jövendő időkrül s' dolgokul serényen gondolkodik; mert az Istennek sok ütle-tit el kerüli.

Második Haszna Rettentés:

(1) Az ifjakat, kik a' bűnnek cselekedetitül meg nem bűnnek, kik paráznak, gyilkolok, orvok, tolvajoc. &c.

(2) A' véneket, kik azt kívánnák még hogy firtén olyan gonofságot cselekedhetnének s' ugy vihetnék végben mint ifjúságokban meg cselekedtek.

Harmadik Haszna Intés:

(1) Az ifjakat hogy jövendőt gondolván bűnőket utállják meg, meg ismérven romlott állapattyo-kat, meg gondolván jövendőbeli meg büntetéseket. &c.

(2) A' véneket, hogy ifjúságokban eset bűnőket.

ket erőssen sirassák meg.

(3) Mindnyájunkat hogy a' büntül irtozzunk, s' iszonyodgyunk, mint Istennek rettenetes haragjátul. Könyörögjünk hogy Isten mind a' büntül s' arra valo alkalmatosságátul őrizzen. Esai. 54. 4. Amen!

Iffjaknak el intetése a' vétkekrül.

Prædic. Könyv. 12. v. 2.

Vesd el az haragot a' te sívedből; és vesd el a' gonoszt a' te testedről: mert az iffjuság mint sítte a' mi sületésünk hijába valóság.

Kezdő beszéd:

A Dgyad szerelmes Fiam a' te sívedet énnékem: Igy bõltat vala régenten Isten a' Bölcs Salamon által. Prover. 23. v. 26. A' mellyben az Isten a' sívnek tökéletességet kívánnya, ugyanis az ember síve minden erkölcsi cselekedeteknek kut feje. Prov. 4. 23. Ha azért sívedet Istennek akarod adni az ő kívánsága serént, tarts tisztán sívedet, ha tisztátalan megtisztics, mert a' sívedből kifolyo eletnek cselekedetiis ugy lehetnek tiszták. E' végre tanácsoltatik már itt hogy a' sívből vesd ki az haragot, a' gonoszt a' te testedből, hogy tisztán adhassad sívedet Istennek. Summája az igéknek: Iffjak haragjának, s' bujalkodásának tilalma, annak derekas okával együtt.

Részei: { (1) Haragnak s' bujalkodásnak tilalma: im ezekben: *Vesd el, haragot &c.*
 { (2) E' tilalmazásnak oka: *Mert az iffjuság. &c.*

Kérdések mellyek a' leczkét világositták, és magyarázzák? [1] Mic

[1] Mit kel érteni az *haragon*, melyet az *iffjunak* az *íjvétül* el kel vetni?

[2] A' *gonoszon* mi értetik?

[3] Az *iffjuság* miért mondatik *hijábanvalóság* nak?

Felelet az *Elsőre*: [1] Kell érteni a' *bofzszonkodásnak* legh. első mozdulását az ember szívében. *Matt. 15. 19. Az embernek szívéből jünnek ki a' gonos gondolato', &c.* A' melly *ízokot* származni a' *vérnek* büségétül, *Jerem. 5. 8.* véle együt munkálkodván a' testi *kevánság*. *Rom. 7. 7.* [2] A' *bofzszu állast*, melly az *haragnak* gyümölcsse. *Matt. 15. 19. Gyilkosságok, paráznságok, tisztátalanságok, lopások. &c.* Ugyan-is az *íjju* akarmire sem hajlandob ha meg *haragzik*, mint a' *bofzszu állásra*: *Prov. 6. 34.* *vérontásra*, *Gen. 4. 8.* Es hogy maga magának *itilő biraja* legyen. *Pfal. 81. 13.* Mellyrül azt írja *Sz. Pál Thimotheusnak*: *Az iffjui kevánságokat tülled el vessed.* *2. Tim. 2. 22.* [3] *Mintha* mondaná: Ne *bofzszoncs* haraggal *Istent*, te *ellened* valo *haragra*. *Pfal. 4. 5.* Igen *háznos intés* hát ez! [4] *Szivedet*, *testedet* az *Isten elöt* *gyülséges vétkektül*, mellyek *lekednek* *testednek* kárára *lennének* meg *üresseted*, *tisztitfad*. *Jerem. 4. 14. 15.* *Hogy meg tartassál*; mert itt az *haragot* *emliti* mint *szivedet* *mocskolo vétket*, a' *többit* *utánna* *érti*. *Prov. 6. 16. 17. &c.*

Felelet a' *Másikra*: [1] *Nevézetessen* *kel érteni* a' *külső paráznságot*, annak *jeleit*, *gyümölcsseit*, és *alkalmatosságait*. *Job. 36. 14.* *Az ő gonos iffjuságokban halnak meg, és az ő eletek meg sunik a' parázsnákkal*

nákkal együtt. mellyrül az hetedik parancsolat elége-
 dendôképpen meg tanit. *Gonosznak* mondgya azt;
 mert az ember lelkenek, testének örök veszedelmet
 szerez. Prov. 7. 27. Mellynek el távoztatására igye-
 kezetet ad e' szocskában: *Vesd-el a' gonoszt a' te tes-*
tedtül. Ugyanis azt szokta az ember el vetni magátul
 a' mi utálatos, ilyen már a' paráználkodás, e' mia ve-
 szet vala el mind Isten, s' mind emberek előtt becsül-
 leti Dávidnak. 2. Sam. 12. 13. Elveté a' gonoszt
 testtül amaz *iffiu Joseph* nem akarván engedni a'
Potiphár Felelége kívánságának hogy véle paráz-
 nálkodnék. Gen. 39. 7. 12. fel magasztalá Isten Ki-
 rályál *En* Egyptomnak. Gen. 41. 41. Azt kíván-
 ná márt Isten itt, hogy minden iffiak *Josephi* indulat-
 tal bírnanak. [2] Kell érteni a' bujálkodást, és az
 iffiai kívánságokat. 2. Tim. 2. 22. Eph. 4. v. 22.

Felelet az harmadikra: (1) Itt ez által meg előzi
 Isten ellenvetéseket ai iffiaknak melly így vagyona.
Hogy ez iffiu Legény letemre örvendező, *vidam* legyek
szivemnek utáiban járjak, és *szemeimnek* látásit el-kövess-
sem, haragos, és kevély legyek, *szerezőket* tarcsak, s' azo-
kat szerelem erek mondással bujaságra indicsam, velek
 örüllyek; *világi* módon éllyek, hegedültessem magamot
táncz zollyak, és minden csintalanságot el-kövessék iffiu-
 ságom tartya, hozzá m' illik én hozzam, nem vagyok még
 en apos, csak úgy ülnek vesztég mint valami vén anyos,
 ségyen volna az, ilyen iffiu legénnek, mint én csak Ka-
 zuskának nevezzenek engemet és így csak hijában her-
 vaptanám el-iffiuságom virágát. &c, Luc. 15. 13. Er-
 re az ellenvetésre felel meg itt az Isten lelke ilyen mo-
 don.

don a bölcS Salómon által: *Az iffuság hijában való-
ság.*

(2) Mondatik az iffuság hijában valóságának [1] A' bűn cselekedésre hajlando voltokra nrve, ugyan is hajlandok. [1] a' tisztátalanságra bujálkodásra. 1. Tim. 5. 11. 14. [2] Kévánlagoknak be töltesére, Joh. 21. 18. Eccl. 12. 1. [3] Szemtelenlegre. Prov. 7. 13. 21, [4] A' Tudománnak és jó tanácsnak meg utalására. 1 Reg. 12. 8. 1 Sam. 2. 25. [5] Vakmerőlegre, álhátatlanságra. Act. 15. 38. [6] Törvéntelen sok dolgoknak követésére, Luc. 15. 12. Marc. 14. 51. [11] Hogy az iffín idő jóvendőbeli sok nyomorúságoknak szerző és érdemlő oka: ugyan is, sok dolgokban avattyác magokat, erejekben bizván, törvénytelenül cselekedvén, mellyec mia, sok és nagy veszedelmekben esnek. Esai. 40. 30. Psal. 78. 31. 63. 2 Rag. 8. 12. Deut. 32. v. 25, Amos. 4. 10. Lam. 5. v. 13.

T U D O M Á N Y

*Az ember szívének bűne, a' külső tagait is bűnre vi-
szi. Innen jű ki: Vess el az haragot. &c,* mint ha azt mondana: Elsőben csak meg-gondollya az ember a bűnt belsőképben; az után viszi végben külsőképben, Sz. Irasbeli bizonyfágok.

Gen. 8. 21. *Az embernek szívének gondolattya gon-
nos iffuságátul fogva Gen. 6. v. 5. Im hallod gonos
az ember sive, a' berint sok gonoszt is cselekezik. Mat.
15. 19. Prover. 4. 23. Luc. 6. v. 45.*

Okai e' Tudománnak:

[1] Mert az ember sive mi-helly Valamiképpen
hogy

hogy a' művelec az ő művöket az műhelyen csinál-
lyák ostan kiűen ugy adgyák ki: Igy bintén az ember
sivejonak és gonosnac műhelye s' onnan bocsáttatik
kia' gouosság avagy a' jószág. Matt. 12. 35.

[2] Mert valamiképpen hogy az ember az ő semé-
nec látása után jár; így bintén az ő sive nec gondolat-
tya után mégyen az gonosságnac végben vitelére *Dá-
vid* [1] Csak meg látá s' meg nézé *Betsabét*, az után
meg kíváná, siveiben el-gondolá a' paráználkodást,
ostán. [3] végben vivé s'ándékát 2 Sam. 11. 2. 3. 4.
Többet is így s'abogass ide,

[3] Mert a' test magában a' sive gondolattya nélkül
semmit sem mivel, hanem edgyűt munkálkodnac Ők.
Azért ha a' sive bűnt munkalodic, a' testis hozzá hu-
nyorit. Rom. 7. 23. 24.

Tudománybul ki jövö gyümölcsözö Hasznok.

[1] Haszna oktatás: [1] A' sivebeli gondolat melly
ristátalan bintén ugy vétek az Isten előtt mint a' meg-
cselekedet gonosság. *Vesd-el a' haragot a' te siveéből*
Azért javallyuc az *Theologusok* nac amaz *distinctioit*:
A' bűn vagy sivebeli vagy sivebeli vagy cselekedetbeli.

Kerdes. Micsoda a' sivebeli vétek? Felelet Az
emberben lévő veset kívántság, nagy gondolat. Mat.
5. 28. A' melly gonbolat a' bűn körül három fele:
[1] Máganos gondolat (*simplex apprehensio*) mikor az
ember gondolkodik mellyik a' jo mellyik a' gonos,
hogy így a' kettő között külsőbséget tudgyon tenni
Ez a' Christusban is volt Matt. 4. 1. s' nem vétkes
gondolat. [2] A' javallással valo hajlando indulat Jac
2. 14. [3] A' végben vivő s'ándéc s' alkalmazosság
keré

Keresés Erről (Jól már a' mi tudományunk melly vétek.

Kérdés: micsoda a' léjbeli vétkek?

Felelet: Hazugság, hamis esküvés, átok, léjtok, káromkodás, és hijában valo beszéd, trágárlág, ragalmazás. Matt. 12. 36. A' melly léjzen külső hangos izoval beszéddel. &c.

Kérdés. Micsoda a' cselekedetbeli vétkek?

Felelet: A' külső cselekedetben lévő törvénytelenység; A' micsodás: Paráznaság, bálvány imádás, házafság rontás, éktelen puhaság, térfiakkal valo tisztátalanság, lopás, fősvényseg, rebeség, tolvajlás, ragadozás, ember linczoltatás, gyilkosság, hejja hujja tánczolás. 1. Cor. 6. 9. 10. Matt. 15. 19. és több vétkek ezekhez hasonlok. &c.

(2) Ha az ember sive tisztátalan, a' testeis tisztátalan; mert a' sivrül a' testre által hatt a' tisztátalanság. *Vesd el az haragot a' te sivedből, a' gonoszt a' te testedből.* Azért hogy a' te sivednek haragja ne hasson a' te testedre által. Ésa. 59. 7.

(3) A' sive nek gondolatirul visely elsöben gondot s' azt orvosollyad. Jer. 4. 14. másod rendben testedet a' büntül oltalmazad. *Prima cura cordis, Secunda corporis.* *Vesd el a' te sivedtül az haragot, az után a' testedtül a' gonoszt.*

Máladik Haszna Feddés:

(1) Azokat kik azt mondgyák: *Elég nekem ha külső tagaimat oltalmazhatom a' vétkektül; akarmicsodás tisztátalan legyen a' sivem, mint a' Phariseus.* Luc. 18. 12. Nem tetezik ez Istennek, mert az Isten

tökélletes szívét kíván. Deut. 6. 5. Gyűlöli penig-
len ez ilyen kettős szívét. Psal. 12. 3.

(2) Azokat, kik az szívnek rosz gondolattját csak
semminek tartják, holot az embernek lelke, teste, a'
S. Léleknek lako Temploma; azért kívánnya Isten
hogy mind a' kettőt bentül, és tisztán tarcsuk, és bir-
juk. Eph. 5. 3. 4.

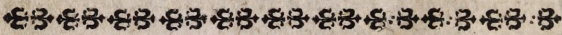
(3) Azokatis a' kik testeiket a' bűnnel meg fertez-
tették. és meg nem tisztították. Eph. 4. 19. Jerem.
8. 21. 22. Mit várhattoc kik ilyenek vadtok? E-
gyebet nem Isten haragjánál, ha meg nem tértek.
Ezech. 33. 9.

Harmadik Haszna Intés:

(1) Ember visely gondot sived gondolattjárul,
és a' te testednek külső munkáirul. Prov. 23. 26.
Mich. 6. 8.

(2) Terj meg sived szerint, melyet külső csele-
kedetteddel mutas meg. Amos. 5. 15. Jac. 2. 18.

(3) Könyöröggj Istennek sived tisztításáért. Psal.
51. 12. *Teremos én bennem tiszta szívem Uram!* Mert
a' tiszta szivűvek, s' az ártatlan kezűek Isten eleiben
el mehetnek. Psal. 24. 4. 5. *Es igyél a' ti szivetek
mind örökké.* Psal. 22. 27. Amen!

Isteni Tisztelet Ideje.

Prædic. Könyv. 12. v. 3.

*Es emlekezél meg a' te Teremtődriul a' te iffiuságod
nak idejében; mig a' veszedelemnek napjai el nem jönnek:
és mig el jönnek az estendók mellyekriul azt mondgyad:
Nem szeretem ezeket.*

Kezdő

Kezdő beszéd:

T *Anies à Gyermekeket az ő utának mondgya szerint még mikor meg vénhefsikis el nem távozik attul.* Prov. 22. 6. *A' melly, a' Gyermekek tanítását javallya s' hasznát meg mondgya. Javallya a' Gyermekek tanítását.*

(1) Mert ostán meg tanullya az Urnak utaiban valo járást. Pfal. 119. 9. & 143. v. 10. Pfal. 71. 17. *Isten tanítottál engemet az én gyermek-segemtül fogván; és mind è mai napig hirdetem a' te csudálatos dolgaidat.*

(2) Mert így a' tanult bölcseség által meg emlékezhetik az Istenről. Pfal. 19. v. 8. *Az Urnak igaz tanubizonyosság vétele bölcseséget ad a' kisdedeknek.* Pfal. 71. 16. *Hasznát meg mondgya a' Gyermekek tanításának, ha meg vénhefsikis el nem távozik attul, a' mit tanult. E' végre inti immár az Istennek Lelke a' Bölcs Salamon által ez iffiakat az Isteni tiszteletre, hogy ha meg vénhefsikis el ne távozzanak attul, a' mikor így szól: Emlkezzél meg a' te teremtődürül, &c.*

Summája e' Leczkének:

Isteni Tiszteletre valo Intés, ahoz valo idő.

Két Rései vadnac.

(1) Az Isteni Tiszteletre, vagy kegyésségre valo Intés. Ezekben: *Emlkezzél meg a' te &c,*

(2) Vagyon ahoz valo idő; melly háromban fejeződik ki: (1) *Mig a' te iffiuságodnak idejében vagy.* (2) *Mig a' veszedelemnek napjai el nem jönek.* (3) *Mig el jönek az estendők mellyekről azt mondgyad: Nem szeretem ezeket.*

Leczke Magyarázattya kérdések által:

[1] Micsoda a' Teremtőrül meg-emlekezni?

[2] Mit kel érteni a' veszedelemnek napján?

[3] Mellyek lehetnec azok a' mellyek felől ostan azt mondgya az ember; *Nem szeretem?*

Felelet az elsőre: [1] Az hitetlenké Istenrül elefeletkezni. Pſal. 50. 22. *Vegyétek eſetekben immár ezt vi kik Iſten el-felejtettéte.* Pſal. 9. 18. & 106. 21.

[2] De a' hiveké Istenrül meg-emlekezni. Itt azért az meg-emlekezéſen értetik az Iſteni tiſtelet; kegyes élet. Exod. 20. 8. *Meg-emlekezzél a' Szombath napjárul hogy azt meg-ſentellyed.* Job. 36. 24. *Iffiuságban mondgya nevezetelen hogy meg-emlekezzél a' te Teremtôdrül:* [1] Mert az iffiak tanithatobbak az gonofban meg-rôgzött ôregeknél. Eſai. 28. 9. Dan. 1. 4. Matt. 10. 25. [2] Mert az iffui idônél nincſen alkalmazofabb idô az Iſteni Tndománnak tanuláſára. 2. Tim. 3. 14. 15.

F. az másodikra: a' vénſegnec s' ôregſegnek napjait a' mint a' többibül ki tetſzik: [1] Mert oſtan mikor azok el-következne az ôregek kétſer gyermekek s' az utulſo mind veſedelmeſſeb az elſônél, ſem magánac, ſem másnak nem ſolgálhat, sôt majd mindennec terhére léſen: Mint amaz Ôreg *Barzillai* bépen megmagyarázza: 2 Sam. 19. 35. *Mi ſükſég volna immár hogy a' te ſolgád az én Uramnak a' Kirallynak terhére lenne.* Pſal 71. 9. [2] Mert a' lelki iſméret-is ritkán csendes az ô iffiuságában cſelekedet vétkei miatt. Pſal 25. 7. *Az én iffiuságomnak bûncirül, és én vétkeimrül meg ne umlekezzél &c:*

Felelet az harmadikra: [1] Az iffiu vétkek mellyec máſſor

máshor voltak kedvesec, már most nem kellenek. 2. Sam. 19. 35. Szüksége immár ennékem halgatnom az éneklő férfiaknak, és asszonyi állatoknak szavakat? mint ha mondaná: Nem szeretem én azokat. [2] A' világi s' testi gyönyörűségek, mellyek az iffiaknak tettéknek, az öregek pedig nem szeretnek. [3] Mikor még a' jo is dűstelennek látszik Psal. 39. 3. [4] Az étel, mikor t. i. majd minden falattul meg-csemerlesz 2 Sam. 19. 35. [5] Az kedvetlenség az, (morositas)

NB. Ez az harmadik kérdés a' több versekből mellyek következnek, punctumok szerint megmagyaráztatnak csak vigyáz reája.

T U D O M A N Y

A' ki azt kívánja, hogy Isten ő rola vénségében megemlekezzék; attul Isten is meg-kívánja hogy iffiúságában s' jo állapotjában rola el ne felelkezzék. Innen jön ki: Emlekezzél a' te teremtedről. &c.

Sz. Irasbeli bizonyosságok.

Psal. 71. 18. Vénségemig és az én meg-öszülésomig Isten ne hadgy el engemet. &c. Psal. 148. 12. Psal. 145. 14. Jobi. 36. 11. Esai. 46. 4. Mind vénségtekig ugyan csak én, és mind addig mig meg-öszültök én hordozlak, és meg tartalak; halgassatok engemet. &c. v. 12. Prov. 1. ult.

Ellenvetések:

(1) Elég az iffiunak ha vénségében meg-emlekezzék az ő teremtojéről; mert akkor ostán inkább reá érkeznek?

Felelet: Ugy vettem esemben hogy ugy akarják meg-tartani az emberek Töröksi modon, mert ő köztök is az iffiu igen jár a' mecsetben. De a' bent irás

nem úgy tanította, hanem azt akarja, hogy az ember még ifjúságában szoktassa magát az Isteni tiszteletre, mely a' kegyes élet. 1 Tim. 4. 8. Mert ha ostán meg-öregszik az ember arra igen alkalmatlanná tétetik, ugyanis néha nem hall, nem lát, nem érez, nem ért, nem mehet a' Templomban lábainak fájdalmi miatt. 2. Corin. 16. v. 12. Akkor esében jut hogy ha ifjúságában Istenét kereste volna, jó lőtt volna. Azért könnyeb Istent szolgálni embernek s' alkalmazottab ifjúságában, hogy nem mint vénségében.

(2) *Meg emlékezik az Istenről akkor az ifju mikor bor itallyában a' pohárt így köszöni el: Az algyon meg a' ké Teremtet; és mikor esküszik, szitkozodik, káromkodik. &c.*

Felelet. Nem elégzik Isten azzal meg, sőt haragra ingereltetik olyankor; Azért jaj az ilyen iffiaknak jövőendőben. &c. Ezech. 16. 22. 23.

Erősfítő Okai a' Tudománnak:

(1) Mert az Isten azért teremtet minket hogy az Ő igaságáru, irgalmaságáru és minden lelki testi munkáiru meg emlékezzünc. Psal. 8. 4. 5. & 92. 3.

(2) Mert az Isten azt meg érdemli. Apoc. 4. 11.

(3) Mert még a' keresésben köteleztünc magunkat arra, hogy az Ő Zásloja alatt életünk föttáig hiven, és igazán vitézkedünc. Már az Isten ezt fel nem bontya, hanem túlünk meg várja. Apoc. 2. 10.

Hasznait jelentem:

Első Haszna Oktatás: (1) Minden rébe életünknek Istennek hentalendő. Psal. 148. 12. Akar gyermek légy tanuly Istennek szolgálni. 2. Tim. 3.

15. Akar

15. Akar iffiu legény légy emlekezzél meg a' te Teremtődről. Matt. 19. 20. 21. Akar meg állapotot idejű, légy Istenes életű, mint Josiás. Akar idős ember, vagy Öreg légy de a' te Istenedtől ne távozzál ell. Légy olyan mint a' Dávid. Psal. 84. 11. *Anna. Luc. 2, 36. 37. Psal. 119. v. 100.*

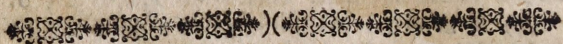
(2) Az iffui idő vagy jonak, vagy gonosznak vető ideje; Az vénség vagy Isten áldásának, vagy büntetésének aratásának ideje. Eccles. 11. 1. 2. 3. 4. 5. 6.

(3) A' ki meg szokta iffiuságában a' gonofzságot cselekedni; gyakran meg esik az, hogy azon gonofzságot vénségében, sem akar el hadni. Jerem. 13. v. 23. *Ha el változtathattya a' szerecsen az ö böret, és a' Párducz az ö tarkaságát; tiis jot cselekedhettek holot a' gonofz cselekedetet meg szoktátok. Jer. 4. 22.*

Második haszna Feddés, [1] Az olyan véneket kik sem iffuságokban, sem már utollyára, mikor fél lábok a' koporloban vagy on nem emlekeznek meg az ö Teremtőjéről, nem akarnak Istennek szolgálni Illyenec: [1] A' vén paráznák. [2] A' vén gyilkos agh ravaß emberek. [3] Káromkodoc, átkozodok, bitkozodok, esküvők, rágalmazok, trágárok; és az igazság hohéri, a' micsodások (oh nagy gonofság!) bűvön találatnak. Mellyec miá az Isten haragra indittatik, az Isten hű fogjai meg-ßomorodnak. [2] Az iffiakat kik inkább akarnak az Ördög sugarlásáru, testi kívánfágokru, és e' világi gyönyörűsegrül meg-emlekezni, hogy nem mint a' Teremtő Istennek szolgál- ni, ördögnecc sentelvén iffuságoc virágát, Esai. 45. 9

Harmadik haszna Intés: [1] Ti Vénecc már utol-lyára

lyára (ha késő nem volna) Szolgálatok Istennek:
 [2] Ti Iffiak, Szűzek, és Gyermekek ílmérjétek meg
 a' ti Teremtő Isteneteket; és becsűllyétek a' Vőne-
 ket. 1 Pet. 5. 5. 1 Tim. 5. 1. 2. Levit. 19. 32.
 [3] Mindgyájan azt cselekebgyűk a' mit Isten kíván
 e' Tudományban ő rola emlekezzünk meg ifflusá-
 gunkban, hogy ő is el ne hadgyon bennünket a' mi
 Öregségünkben. A M E N.

Vétség le-Irása:

Prædik. Könyv. 12. V. 34.

*A' mig a' nap meg-setetedik, a' világossággal, az holdal
 és a' csillagokkal egybe, és mig a' sűrű felhők el-
 érkeznek az első után.*

Kezdő beszéd:

Micsodás rettenetes büntetése legyen Istennek a'
 világosságnak meg setétülése, meg tudták vol-
 na mondani az Egyiptombeliek a' kik ezt meg köstol-
 ták vala igen somoruan. Exod. 10. 22. 23. Lőnek
*felette igen nagy setétségek Egyptom földén három
 napokon. Nem látták egymást, és senki az ő helyébül
 fel nem költ három napokon.* Micsodás ifzonyu do-
 log legyen az Itilernek napjának előtte ugy mint jelül
 a' tündöklő napnak meg homályosodása, az holdnak
 nem fénlése, a' csillagoknak az Egrül valo le hullása.
 Matt. 24. 29. meg irattatik; melly kőzőnséges lélzé.
 De vagyon még magános nap s' annak a' magános
 napnak meg setétülése, mellyet [oh nagy jaj] az ö-
 regek

regek vénsegeknek idején meg éreznek, mellyet nehezebben izenvednek a' közönféges napnak meg homályosodásánál. Mellyet a' Bölcs Prædicátor által az Isten Lelke igen szép en előnkben ad, e' leczkében, ez szép hasonlatofságokban: *A' mig a' nap meg-setétedik, &c.*

Summája e' Leczkének:

A' vénségnek hasonlatofságokbul valo le-irása.

Két Rései vadnac.

(1) A' vénség le-irása, im ezekben: *Meg-setétedik, el-érkezik.*

[2] Vagyon az hasonlatofság a' mellyel az meg-világosittatik: *Nap, világosság, hold, csillagok, felhő, eső.*

Magyarázatra való Kérdések:

(1) Mit kell érteni a' *Napon, világosságon, holdon, csillagokon?*

(2) Mit kell érteni azoknak meg-setétüléseken?

(3) Mit kell érteni a' *sűrű felhőkön, és az esőn?*

Felelet az elsőre: [1] Nem tulajdonképpen való *napot, világosságot &c.* kell itt érteni. Hanem [2] azoknak nevezetek alatt tulajdonitásképpen való dolgot kell meg-jegyezni; mint: Mich. 3. 6. Azért itt a' *napon, világosságon* [1] kell érteni az iffíui serénységet, mind elméjének s' mind testének gyorlaságát, melly iffíui serénység, mindeneket vidámit mint a' *nap, &c.* mindenre-is alkalmas; ugy hogy mikor az embernek mindenképpen jól van iffíui állapottya, a' mondatic felőle: *Fen van most öröme nek napja* mellyet Isten el-is szokott nyugtatni a' bűnert *fényes-
délben?*

délben. Amos 8, 9, 10. [2] Az ifflú elmenec örömet, melly à testi kívánságban s' annac végben viteleiben mutatódik ki, mellyet tilt vala, v. 1, 2.

Felelet à másodikra: Itt à *serétséget* nem à maga értelmében kell venni, hanem annac nevezeti alatt kell érteni: (1) Ejjeli nappali, vagy süntelen való nyomoruságat à vénségnek, melly nehezségeket az Örcgec jól tudnac ki-fejezni, nem à testnec erőtelenségét, à sivnec majd mindenkori szomorúságát, kedvetlenségét; ugy hogy valamiképpen à napnac lemenesét, enyelészet etszaka bokta követni: így szintén az ifflú időnec el-mulását vénség; már itt az ifflúság *napnak*, *világosságnak*, &c. mondati; à vénség *setétségnek* nevezetetic. (2) Az halált, ugy hogy èserint értelme ez: mig meg nem halsz. (3) A' korporsóban, sírban való bé-sállást, az az; mig à korporsóban, sírban nem tesznec, addig emlekezzel meg à te Teremtődrről, mert ott nics Isten felől emlekezet. Psal. 6. v. 6.

Felelet à harmadikra: Ugy szintén itt-is e' szók: *sürü felhök*, *efsö* à magoc értelmében tulajdonképpen nem vétetnec; Hanem [1] az *Efsö* jelenti à sirást, s' gyakorta való jajgatást. [2] A' *sürü felhő* az edgymált erő, hirtelen következő fájdalmat, bánatot, szomorkodást, gondolkodást, kedvetlenséget, maga meg-unását, és szemeidnec à sirás miá homályosodását. [3] *Erkezik*, az az: à nyomoruság, à nyomoruságot, à fájdalom, à fájdalmat &c. követi. *Job. 16. 14.* Mint à hab, à habot űzi. *Psal. 42. v. 8.* Mint à vének erről magok-is jó tanubizonyságot tehetnec.

hetnec. Mert ő benne hol edgy, hol más dolog sí-
ralmat indit. *Job. 16. v. 16.* melly itt *esőnek* nevezte-
tik; az a' sírás el-múlván az után jó, és következik
hámtalan fok fele gondolkodás. elmélkedés mind az
el-multakról. *Psal. 77. 6.* mind a' jelenvalókról, mind
a' következőkről, a' mellyec itt *sűrű felhokhoz* ha-
sonlittatnac, a' melly másképpen világi szorgalmatos-
ságnak-is hivatic. *Matth. 13. 22.*

T U D O M A N Y

Mihelyt az iffiúi állapotnak napja délről meg-ha-
nyatlik; mindgyárt kezd ember (esztendőnkint, hó-
naponkint, hetenkint, naponkint, étszakánkint, ó-
ránkint, fertályonkint, minutác szerint) lassan lassan
elméjére nézve szomorúságra, kedvetlenségre; testére
nézve erőtleniségre, fájdalomra s' sírásra változni.
Innen jó ki: A' mig a' nap meg-setetedik, &c. *Gen.*
47. v. 9. A' holott a' Jákób délről meg-hanyatlott
éftendeit hámlállya, s' igen nyomorúságošnac mond-
gya, búidosó esztendőknek nevezi a' maga részérül.
2 Sam. 19. 34. 35. Psal. 90. 10. A' mi esztendeink-
nek napjai hervtn esztendő, vagy mennél fellyebb nyolcz-
van esztendő: és azoknak szinte a' java is nyomorúság,
és fáradság, melly mikor el-mulik, el-repülünk.

Okait számlállyuk elő:

[1] Mert az iffiúságnac vétkei a' mellyeket csele-
kedtél, az Istenec igasága szerint, csendességben,
békeiségben elni nem engednec; mint az első Ta-
nitásbul ki-tetszik.

[2] Mert az iffiúi melegség, ver, nedvesség fogy-
ton fogy,

ton fogy, apadton apad; mellyrűl a' természet vizsgáló *Doctorok* Izép tractatusokat irnak.

[3] Hogy ez változó életrűl, szemfény vesztő csalárd világrűl, à változhatatlan, s' meg-csalhatatlan dicsőségre kívánkozzéc, és abból eszébe vegye azt hogy az Isten még az ő Szolgainak-is ném adott változhatatlan erőségét. Job. 4. 18. Es hogy ofzran az ember nyomorult világi állapottyát meg-unván ugyan haza kéredzék à ven Simeonnal: *Mostan bocsásd el a' te szolgádat Uram békeféséggel a' te beszéded szerint* Luc. 2. 29.

Hafznait mutogassuk meg:

Első Hafzna Oktatás: [1] Ha iffiúságodban kegyes életű, jámbor vóltál, ugyan azon kegyes életű légy vénségedben-is; hogy amaz köz beszéd béne tcllyek rajtad: *Angelicus juvenis, senibus satanizat in annis.*

[2] Az embernek e' világon minden állapottya változandó, mulandó, mint a' nap, hőlđ, csillagok fel-kelnek, delre mennek s' el-enyésznek.

[3] Az Őregek állapottya fájdalmas, fíralmas, szomorúságos; mert fájdalomra változtanak, ugyan-is, a' vénség mindennapi betegség.

Második Hafzna Feddés: (1) Azokat az iffiakat, kik magoknac sokat, s' mindenkori jó állapotot s' egészséget, meg-maradást, boldogságot igrnek; Mint a' Dávid-is. Pfal. 30. v. 7. *Az én jó állapotomban így gondolkodom vala: soha meg nem változik az én állapotom, holott: Fœlix Civitas quæ tempore pacis cogitat de bello.* Így színtén boldog ember az a' ki jó e-

géség-

gésleges állapotjában gondolkodik jövendőbeli nyavalyájáról. Sok iffiakat ma el-ragadott e' világnac szerelme, testnek kivánsága, szemeknec bujálkodása, életnek kevélysége. 1 Joh. 2. v. 15, 16. Már mit várhatnac az olyanoc egyebet az hátul otő pálczá-nál, melly őregségeiben esik.

(2) Kic a' kegyes életnec még csac nevezetitülis irtóznac. annális inkább annac követéletül; söt a' kegyes életü iffiakat csufolván bólnac illyeket: *Bóldog Aßsony Katonája ám ez.*

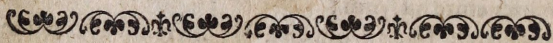
Mondhatnád:

Lám Pfal. 92. 15. az mondatic hogy: *Véségeken is gyümölcsöz nec az igazac, kőverec es zöldellőc leßnec; Azert iffiui kegyes életem nec gyakorlatat csac vénfégemre hagyom?*

Felelet: Nem jü onnan a' ki; mert annac értelme ez: Hogy az igazak a' meg-ismirt igalságban, hitben reménységben s' annac követésében alhatatosoc mint a' jó termő fák a' gyümölcsözésben. Pfal. 1, 3. Némuly-meg te kegyes életet mocskoloálnoc ember, kinec nyelved olyan mint az harisnac, de jövendőben meg-haloltatván meg-fogattatol. Esai. 8. ver. 15.

Harmadic Hasna Intés: (1) Kezd-el iffiuságodnac jó hajnallyában a' kegyes életet keresni, követni mint a' David mondgya, Pfal. 5. 4. és mint az Isten kéri iffiuságod sivet hogy ő néki adgyád. Prov. 23. 26. *Ne kövesse a te sived a bünösöket hanem az Istenfélöket egésznapon.* Prov. 23. 17. Mert ugyan-is a' ki iffiuságában jámbor, jámbor az vénfégeiben-is.

(2) Mikor oétán elmédben, és téttedben ilyen változafokat érzed kétlegben ne esfel az Isten irgalmassága felől; taplald ezzel hitedet hogy az Isten maga így szól: *Elec én azo modgya az Ur Isten: Nem akarom az hitetlen halálát, hanem hogy az hitetlen kiterjen az ő utárul, és ellyen.* Ezech. 33. 11. Sőt kérjed az Ur Jesus Christust; hogy az ő irgalmasságának napja te előtted le ne mennyen; Mert ha a nap hoid &c. meg setétedik-is, de a' Christus Jesus amaz igaz világosság soha meg nem változik, hanem örökkéfenlik. Apoc. 21. v. 23. Mondgyad tehát te-is *Dauiddal: Ne z réám és halgass-meg engemet én Uram Istenem, világosíts-meg szemcimet, ne alugyom-el az halálban.* Plal. 13. vers. 4. Amen.

Erötelen Vénfég:

Prædic. Könyv. 12. vers. 5.

A' melly időben meg-mozdulnak az háznak ama z őrizói, és nem birják magokat az eroffec, és megállanac az életne c őrlői, és meg homályosoddac az ablakon ki nézőc.

Keszdő beszéd:

AZ Isten, az embert nem erötelenné, hanem erőfse teremtette vala. Gen. 1. 26. *Uralkodgyék. &c.* De mihellyen vétkezéc lön erötelenné, Gen. 2. 17. *Halálnac halálával halß-meg;* az az: minden napon eröteleneb eröteleneb lesse miglen el-jan az hogy meg hally. Gen. 3. 19. *A' holott-is az ember-nec or-*

nec orczájnac veritéke jelenti erőtlenléget. A' melly erőtlenléget tagokra szabogat itt szép hasonlatossággal elven a' Bölcs Prædikátor, mikor így szól: *A' melly időben meg mozdulnac. &c.*

Summája ez igiknec:

A' vénc Tagainac erőtlenlége, és ki-fejezése.

Két Refzei vannac:

[1] A' Vénc tagainac erőtlenlége, im ezekben: *Meg-mozdulnac: nem birjac magokat, meg-allanak, meg-homályosodnac.*

[2] Az öreg ember tagainac erőtlenlégének ki-fejezése, im ezekben: *Az háznak amaz örizői, erősfek, ételnc örloi, ablakon ki-nézők. E' Leczkét világoſito Kérdéſec:*

(1) Mint kell érteni a' *mozdulando házon*, és annac *amaz örizőin?*

(2) Micsodac az *erőſſec* kik *nem birjac magokat*, és az *örlok* kik *meg-allanak?*

(3) Mit kell érteni az *ablakon ki-nézőkön*, kik *meg-homályosodnac?*

Felelet az elsôre: [1] *Az ház*; az embernec egész teste. 1. Pet. 2, 5. *Ti-is mint êlok eppéteſetek-fel, hogy legyetek lelki ház.* [2] *Az örizők*; az embernec kezei, és azon lévô fegyvert meg-fogható, ellenléget meg-fioritható ujjak. Matt. 12, 29. Pſal. 144, 1. *Aldot légyen az Ur az én köſſiklám, ki tanittya az én kezeimet hadakozáſra, és az én ujjaimat a viadalra.* Es maga óltalmára el-ſaladhato, avagy fel álhato lábac. Pſal. 40, 3. 2. Sam. 2, 18. Azért érteime ez. Addig ſolgály Iſtenednek a' mig erőſſec léſ; nec kezeid, lábaid,

baid, és azon lévő újaid semmi erőtelenséget nem
 kostolnac, dolgozhatol, jóhecz, mehecz, &c. mint-
 ha mondaná: Hogy ha osztan meg erőtelenül la-
 sabban, somoruabban szolgálhacz, hanem addig
 légyen a' mi lében.

Felelet az másodikra: Az erősséken kell érteni: [1]
 Az elménec erősségét, melly az akarat, és az értelem.
 [2] Kezeidnec erősségét mellyet karjaiddal vis vég-
 ben mind a' jónac bé-gyűjtésében, mind a' gonosz-
 nac el háritásában, és lábaidnac erős szárait, mellye-
 ken az inadat jól birod mint ama' könnyű lábú Afaél.
 2.Sam. 2. 18. Már ezeknec magoc nem bírása ebben
 áll: Hohy te a' ki az előtt karjaid lábaid erejében di-
 csekedtél, biztal, azok meg-köszvényesedvén meg-
 erőtelenedel, senki nem fél tülled, nem becsüll, e-
 szedben jutván régi erőd meg-haragból, mérgefedel,
 mérgebben sírsz, a' melly sírás-is tagaidban erőtelen-
 séget szerez. 1 Reg. 1. 1. Az örlök nem egy bek, ha-
 nem a' szádban lévő alsó, felső fogaid, mellyek a' faj-
 dalom miatt el-tőredeznec, ki-hullanac, ki-vonat-
 tatnac, mellyec miá nehezen, és lassan lassan ehetel,
 dörmlődöl. Hogy penig örlőnek nevezi, veszen ha-
 sonlatosságot a' malomban lévő alsó felső kövekrül,
 mellyek el-romolván csak vesztegetik a' gabonát,
 melly mind a' mólnárnak s' mind az örlető gazdának
 nehézségére, és kárára vagon.

Felelet az harmadikra: Az ablakon ki-nezők a' két
 édes látó szemeid, mellyek osztan meg-letétülnek s'-
 homályosodnac mint Isáknak. Gen. 27. 1. és Jákób-
 nak. Gen. 48. 10. a' Vénységnek miatta. Ertelme mind
 ezeknek:

ezeknek: Addig szolgáljad, és dicsírd a' te Uradat Istenedet, a' mig kezeid, lábaid, karjaid, inaid, erőf-
lek, fogaid hájadban erőssen állanak, és a' te semeid
mindent élelesen s jól láthatnak, könyveket olvashat-
nak. &c.

T U D O M Á N Y

Mikor az egész testedben érzed kezeidnek, ujjaidnak,
karjaidnak, lábaidnak, inaidnak, erőtelenségét, fogaid-
nak fájdalmát, csorbaságát, semeidnek homályosságát,
jelei annak hogy az Isten reád meg-haragutt volt.

Innen jü ki: A' melly időben meg-mozdulnak &c.

A' Tudománt rendel erősítő íz. írásbeli helyek.

Judic. 3. 25. Támaszta az Ur ó nékiek meg-tartós
Ehúdot, Gerának fiát, ki feminenek fia vala, kinek a' job
keze hasonaltalan vala.

2. Cronic. 16. 12, Meg-betegedék Asa lábai miatt
&c. annyira hogy igen meg-nevekednek az ő nyavalyá-
ja: mindazáltal az ő nagy kinnyában is nem az Urat
keresé banem az orvosokat. Gen. 27. 1. Meg-vénhüs
volna az Isák, meg homályosodtak volna az ő semei an-
nyira hogy nem láina. Gen 48. 10. Psal. 38. 11. Joh.
9. 1. Psalm. 31. 11. El fogyatkozot életem a' bánat
miatt, és az én estendeim a' fohászkodás miatt, az én e-
róm el szakadot az én hamisságomért, és az én csonta-
im meg-senyvedtenek. Ládde hogy B. iras érint van
e' mi Tudományunk.

Okai e' Tudománnak:

(1) Mert ha az ember nem vétkezett volna; mind
azokat tagaiban nem érzéné; de vétkezett Gen. 3. 6.

E

Azokat

Azokat azért tagaiban meg-érzi. Gen. 3. 19.

(2) Mert az halált meg előző nyavalyákat eléb meg kel költsolni Aét. 14. 22. Pál. 34. 20. Gen. 2. 17. az után meg kel halni. Heb. 9. 27.

(3) Hogy a' testnek erőtelenségei által el-késhittesék az ember bűneinek meg-ismérése, és abból való ki-térése.

Hafznait emlicsük:

Első Haszna Oktatás: (1) A' testnek erőtelenségében levő nyavalyás ember, az Isteni boldoglatnak külső dolgában csak keveset épül, az halállal való tuskodásban pedig semmit sem; Mert a' kemény nyavalya őtet attul el tiltva, az hal al pedig esében sem juttatja; Azért a' kegyeslegben addig épülly, míg iffiusagodnak ereje vagyon. Ugyan is mikor mind ezek meg-környékeznek hamarébb, és gyakrabban az öreg, és apro jajjok jutnak esedbe, hogy nem mint az Istenhez való buzgo fohaszkodás, Templomban való menés.

(2) Az ilyen nyavalyák a nyomorult embernek mind meg annyi arestumok, fog-házak, tömlöczök. A' begeny sánta *Mefiboseth* erre példa. 2 Sam. 9. 13. Es a' betegek, s' ágyban senlödök, nyomorékok. &c.

(3) A' bűn az embert soha nem teszi erőse hanem inkább a' melly erő az emberben volna azt is fogyattya Ezech. 7. 13. *Senki az ő alnoksága miatt, az ő életét meg nem erősitheti.*

Második Haszna Feddés.

(1) Azokat az iffiakat kik a' meg élemedet erőtelen öreg embereket nem becsüllik, a' micsodás erkölcsste-

kölcstelen iffiakat nevele e' begény árva Magyar haza
 kik előtt az öreg becstelenfegre juta, nevek e' léven:
Te Apa, Te Vén Bátya a' sáradban szállott már tené-
ked az e'bed, egyéb rut hitkos be'bedekkel ôk et illet-
 vén: Hát ti Istennek hűséges bolgai k'k az vénfegnek
 idejét már el értetek mit nem benvedtek? Sokat Eli-
 feuffal a' Bethelbeli csufolodo gyermekekt ül. 2 Reg.
 2. 23. az az: e' világnak Istentelen fiaitul, leányitul;
 De hadgyátok Istenre, mert nincsen már a' ki a' ti ú-
 gyeteket meg-lásia, s' meg bosszullya. &c.

(2) Az olyan öregeket kik testekben Isten súlyos
 kezeit érzvén véle pántolodnak, békételenkednek,
 holott az illyennec nyavalyáját nem könnyebiti,
 hanem inkább öregbíti, tanullyatok nyavalyás embe-
 rek a' Jóbtul békeffeges tűrést. Job. 5. 10. 11. Eze-
 chiáltul buzgofágos könyörgést. Esai. 38. 2. 3. Eli
 Paptul Isten akarattya alá valo bocsátkozáft. 1 Sam. 3.
 18. Ugyan is ezeket kívánnyia vala Pál Apostol; Co-
 los. 1. 11. *Minden erővel meg-erősítteffetek az ô di-*
csőffeges ereje által minden örömmel valo békeffeges ben-
vedésre és tűrésre.

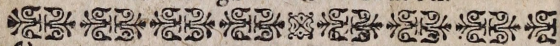
Harmadik Háfna Intés:

(1) Testednec erőtelenségét benvedô ember légy
 békeffeges tűrô; Mert kicsóda vagy te, hogy a' te
Teremtóddel s'emben s'öknél. Rom. 9. 20.

(2) Minden igyekezeteddel azon légy, hogy arra
 az állapotra juthass a' melyben nincsen erőtelen vén-
 seg Eph. 4. 13. 2 Cor. 4. 16. Így lében o'ftán hogy
 még e' világi életedben lévén mennyei Polgárnak ne-
 vezteffel Phil. 3. 20.

(3) Ha tagaidban lévő erőtelenségedet bű mértékben érzed folyamodgyál ahhoz, a' ki erőtelenségedben erőssítő gyámoll léhen, melly a' J. Christus Beteg vagy? meg-erősít ő. Ezech. 34. 16. Kezeidnek lábaidnak ereje el fogyotté? meg-erősít ő. Pfal. 73. 27. Pfal, 18. 37. Szemeid meg-homályosodtaké? világosít ő. Pfal. 146. 8. Nyomorult vagy? ítéletet Solgáltat ő. Ehez ő vagy? eledelt ad. Fogoly vagy? meg-sabadit. El estél? fel emel. Jövevény vagy? oltalmaz ő. Arva, özvegy vagy? táplál ő. Pfal. 146. 7 8. 9. Mind ezeket és többeket meg-talás a' Jesus Christusban, csak hogy kívánnád, keresled, és kérszed. Matt. 7. 7 8. 9. 10.

(4) Iffiu mig időd vagyon reá Solgály az Istennek: Ne hadgyad iffiuságod virágát az Őrdögnek, e' világnac, és a' telti kívánságnak le bakahtaniok: Indicson tégedet erre a' te Teremtődne kivánsága. Indicson, a' jövendő életnek boldogsága. Indicson a' régghi Szenteknek aranyas példája. Oh Isten mi Istenünk! minden rendben s-hivatalban lévőeknek adgy olly szívét, adgy olly lelket, hogy hozzád fordulvan teneked Solgálhasunk Amen.

ORegek Némasága; Vének nyughatatlansága.

Prædic. Könyv. 12. versf. 6.

Es az ajtok kívül be-záróztatnak a' malomnak zugásának meg-állásáért: és mikor fel serken csak a' madarká-

madarkának szavára is, és mekor meg-szünnek az éneklő Leányok.

Keszdő beszéd:

AZ iffiui állapot, az öregi állapotul igen megkülönböztetett, (1) Ebben, mert az iffiu vidá v. i. az öreg pedig somoru. v. 3. (2) Az iffiakat mindenek szeretik, és néki örülnek, ők is másnak; de az öregeket nem szeretik annyira. (3) Az iffiu igen jó álmos avagy alható, úgy hogy még puska vagy ágyu roppanásis, nagy mendörgés harlogása, és síp, trombita sava alig ferkenetheti fel; de az öreget még a' madarka só is fel-költheti a' mint e' leezke taníttya.

A' holott Summa szerint:

Vagyon az öregek Némasága, nyughatatlanlága:

Két Rése vadnac.

[1] A' Vének sótalansága; im ezekben: *Az ajtok kívül be-zároltatnak a' malomnak. &c.*

[2] Az öregek nyughatatlanlága; mikor fel-serken csak a' madárnak szavára-is. &c.

Magyarázatra valóKérdések:

[1] Mit kel érteni, a' kívül be-zároltatott ajton: a' malom zugásának meg állásán?

[2] Mi ertetik, a' madarkának szaván?

[3] Mit jegyez itt: az éneklő leányok meg-szünése?

Felelet az elsőre. [1] Némelylek értik a' két ajtonak egyik en a' gégét, melly emberben a' lehelletért való, a' másikon azt a' mellyen az étel és ital le-megyén a' gyomorban; ennek az ajtonak killyeb való zárja az alfo, felső ajakak, az alfo felső fogaid inyeid mellyek ajakiddal edgyút össze borulnak, az az: némává, vagy

ſotalaná, nehezen ſzólóva téne. [2.] Némellyec
 azt mondgyák; a' kívül be-zároltatott ajto nem egyéb
 hanem a' ſiketſig. [3.] Az elmebéli komorſág, ked-
 vetlenſég, melly miá ſem kin, ſem ben nem találhatt
 magát gyönyörkettető dolgot az öreg ember. [4]
 Azt mondgyák hogy ezzel az Öregh ember othon ű-
 lőlege jelentetik, melly miá ſem piacra, ſem gyűléſ-
 ben nem kívánkozik, hanem mint egy házban melly
 kívül az emberre zároltatikreteſel, es ki nem jöhet ol-
 lyan léſen. [11] *Malom*; nem egyéb hanem; [1]
 Fűleidnek hangos hártájának meg-ſűneſe. [2]
 Hogy fűled ſiketſige miatt még a' ſádban lévő ſa-
 latnak ropogálát, ſádnak cſámcoſogálát ſem hallod.
 [3] A' miképpen hogy a' ſép dolgoknak halgataſához
 valo kívánſágod meg-ſűnik: így haſonlokeppen az
 etelhez italhoz valo kívánſágod is nem léſen, meg-ál
 meg-ſűnik. Mind ezeket az *Barzillai* hiſtoriája igen
 ſépen világofittya. 2 Sam. 19. 35. & ſequent.

Felelet a' másodikra: [1] Ha tulajdonképpen a'
 madarkanak ſavát, cſivogálát érted is ugy-is jo. [2]
 Ha pedig haſonlatoſſág ſerint annak neve alatt zör-
 géſt, bongáſt, cſattogáſt, kis gyermek ſiraſt mellyek
 az álombul kedved ellen igen hamar fel ſerkentenek
 ugy is jo érteni. Prov. 25. 20. *Mint a' ki le veti ru-
 háját az hidegnek idején, mint az eczet a' ſaletromó; ol-
 lyan a' ki éneket mond a' bánatos ſivű ember előtt* [3]
 Ejjeli nappali nyughatatlanſágot.

Felelet az harmadikra: [1] Az énekeſeket akar
 férfiak, akar legények, gyermekek, a' ſönyok vagy
 leányok legyenek. 2 Sam. 19. 35. *Szűkſége immár*

ennekem halgatnom az éneklő ferfiaknak, es Aßzony állatoknak savokot? mint ha mondaná: Nem bűksig &c. ugyan-is bőkák mondani: *Cantiones amatoria panis juventutis, nausea senectutis* az az: Az iffiak előtt olly kedves a' berelem ének mint a' kenyér, a' vénék előtt utálatos mint a' csemer. [2] Dob, sip, trombita bokat mellyek az iffiakat gyönyörköttestek, de az öregeknek nem tetfenec.

T U D O M A N Y.

A' ki ifjuságában nehezen solgált Istennek (az engedelmeßségben ige halgatásban, könyörgésben, Sacramentumokkal valo élesben &c.) az gyakran meg esik hogy oßtán az ollyan vénségében, sotalansága, néinasága, siketsige, testének nyughatatlansága, elméjének kedvetlensége miatt annál nehezebben solgáll Istennek. Innen jü ki: *Es az ajtok kívül be-zároltarnak.* &c.

Sz. Irasbeli bizonyságok.

2 Sam. 19. 35. *Nyolczvan estendős vagyok mostan, es mostan tegyeke a' jo es gonosß között külömbséget: vallyon s' a te solgád most válogassae bájával, mit egyem, es mit igyana? süksége immár ennökem halgatnó az éneklő ferfiaknak, es aßzonyi-állatoknak savokot?* &c. Ezech 8. 12. *Nem lát minket az Ur, el-hadsa az Ur a' földet.* Így bollanak vala az Izraël vénei

Bizonyito Okok:

[1] Mert az ujjá bűletetlen vén ember az ő ujjabűletetlen iffiuságának cselekedetit akarná követni inkább, hogy nem mint Istenéhez fordulni. Ezech 8.

16. *A' tornácza és az oltár között vala úgy mint husz ótt férfi, kik háttal fordultak vala az Ur Templomára.*

[2] Mert azok a' külső tagok a' mellyekkel végben, ellene vinni az Isteni szolgálatot meg-erőtelenítetik bántatodic. Ezech 3. 26. *A' te nyelvedet ragasztom a' te inyedhez, es néma lélsesz, es ne légy nekik meg-feddő férfi: mert vak mero ház.* Luc. 1. 19. 22.

[3] Mert a' ki magát s a' maga dolgait hamarébb meg-unta; mást és a' mas dolgait hamarébb meg-unya meg-hallád fel'yeb. v. 3.

Háznait akarom meg-jelenteni:

Első Hána Oktatás: [1] A' ki jól akar vénfégeben nyugodni; sombatot bentellyen az Istenec iffiulágában: *Meg-emlekezzél a' Szombasznak napjárul hogy azt meg-szentelyled.* &c.

[2] A' te iffiulágodban szerzet, és kerestet hited, és onnan származott jó-cselekedeted, öregseged értelmet meg nem vakittya s' meg nem tópittya. Luc. 2. 29.

[3] Ha te a' te öregseged miatt nem szolgálhász Istennek, málnak engedgyed az Istent dicísrni s-meg ne gatollyad azt, az éneklőket, és Prædikallokot halgassad, szerezsed, taplállyad.

Masodíc házna Feddés:

[1] Amaz tanulni nem akaro Véneket, kik az iffiu Timotheusoknak Prædikátoroknak attyaikeppen intő szavokot meg-veitik, tsufollyák, és nevetik. Ilyenek azok kik intetvén, a' szent életre azt merik mondani: *Nem szoktam ahoz, Terj meg, meg-tértem már onnan hazul;* ekkeppen csufolodván a' mennyei tndománnyal. **Az ilyen szolgálám nehezen Istennek.** (2)

Az enge-

2. Az engedetleneket kik ennyi világosításbul s' mások példájával is nem akarnak Istennek űolgálni.

Harmadik Haszna Intés:

[1] Az iffiakat hogy űoktassák magokat az Isteni űolgálatra; mert a' mire az iffiu űokik, tellyes életébē arra igynkezik.

[2] A' véneket, hogy térjenek az Isteni űolgálatra, és ne legyenek restek a' jora.

Kérdés: Micsodák tēbik az űreg embert restē az Isteni űolgálatra?

Felelet: A' Tudományban a' mellyeket meg-mōdottunk azokon kivūl: [1] Hogy az Isteni űolgálatot nehéz terēhnek tartják: De csak hōssban ne prädikallana a' Prädikator gyakran mondgyák. Nézd meg Matt. 11. 30.

[2] Hogy az Isteni űolgálatnak Isten elōtt tetczō voltát lehetetlennek itilik lenni.

[3] Hogy el-biteti magával valamit cselekeűbik, az az Istenek mind tetzizik azonban ki vén parázna, ki séges, ki káromkodo. &c.

[4] Hogy kétségben esik lelke idvessege felōl, azért Istennek restel űolgálni.

[3] Intetünk a' könyōrgésre, hogy kérjünk lelki buzgóságot, az Isteni űolgálatra. A m e n.

Eöreges meg-hajlot ideje, halálhoz kōze-litōsege.

Prädicat. Könyv. 12. v. 7.

Mikor minden halmocskatul félnek, és az uton való

botlástul és mikor a' mondola fa meg-virágzik és a' fáská meg-kövéredik, mikor az ő kívánsága meg-fogyatkozik: és mikor az ember az ő életének utolsó idejerej ut, és mikor kerülnek az uczán a' sirok.

Kezdő beszéd:

VAlamiképpen hogy [1] a' kis gyermekek, csecstapok magokra gondot nem viselhetnek. Matt. 18. 5 *Valaki egy ilyen gyermekek gondját fel-ve szi, az én nevemben.* Így bintén az öregek mások gondviselése nélkül bűkölködnek a'mint hogy gondviseléseket az Isten fel is vállalta Psal. 37. 23. 24. *Az igaz embernek lépési az Urtul erősítettnek meg, és az ő utát bereti. Ha el-eséndik meg nem rontatik, mert az Ur tartya őtet az ő kezével.* Psal. 34. 21. Esai. 40. 31. *A' kik az Urban biznak, azoknak erejek meg ujjul. &c.* Az Angyalok is Isten követi lévén őrizők Psal. 91. 11. 12. *Az ő Angyalinak parancsolt te felöled, hogy őrizz enek tégedet minden te utaidban. Az ő kezekben hordoznak tégedet hogy meg ne üssed lábaidot a' köben.* Heb. 1. 14. [2] Valamikeppen hogy a' járást tanuló kis gyermekek eséstül botlástul félnek: Így bintén az öregek is mirt erőtlenvén eséstül s' botlástul félence a' mint a' leczke tanittyá.

Summája ez Leczkének:

Az öregek meg-hajlott ideje, halálhoz közelitősege.

Két Réfzei vanna:

[1] Eöregek hajlott ideje; im ezekben: *Mikor minden halmocskátul félnek és az uton valo botlástul, és mikor a' mondola fa &c.*

[2] Eöregek halálhoz közelitősege: *Es mikor az ember*

ember az ő életének utolsó idejére jut, és mikor kerülnek az uczán a' sirok.

Magyarázatra való Kérdések:

- (1) Mit kel érteni az *balmocskán* a' kitől felnek?
- (2) A' *mondola fának virágzásán*; saska kővéredési?
- (3) Az *utolsó időn* az *uczán* kerülő *sirokon*?

Felelet az elsőre: (1) Tulajdonképpen (1) értetik a' darabos ut, vagy az uton lévő s-heverő kővertske Pál. 40. 3. & 91. 12. (2) A' pálezával, i-ftappal való tapogatás, mendegelés, lábainak a' földre való le-tévése, helyheztetése; (II) Tulajdonitáf-képpen értetik s-az által példáztatik. (1) embernek lelki vaklága, mellyel a' természetet fellyül mulo s. irásbeli dolgokat meg-vét, utál, és így lelke idvessege uttyán meg-botlik, botránkezik. Pál. 73. 2. 3. Efsai. 6. 10. (2) Az hitben gyengélkedősegh. Mat. 8. 26. Rom. 14. 1. 1 Cor. 8. 10. (3) Az álhatatlanfágh, valamelly dologban Istennel való szemben sőkés, békételenfeg. Rom. 9. 20.

Felelet a' másodikra: *A' mondola fa virágzása* jelentti. (1) Az hajnak s' ember fejének fejedéset, ősbüléset; Azért valamiképpen hogy a' mondola-fa még jó idején Boldog Asszony havában meg sokit virágozni, és Bőjt más havában gyümölcsöt hozni. (Plin. lib. 16. cap. 25.) Jerem. 1; 12. *hamar a' mondola meg-virágozik*: Így sinton az haj sálaknak meg-fejedése, ember fejének ősbülése öregülésének hamar meg-vénülésinek közelítő voltat jelentti; Efsai 46. 4. ősbülés, utánna vénülés. (2) Az gyönyörkötető dolog az öreg ember nem igen kapdos; úgy hog'

a' *mondolafát* említi az alatt amaz gyönyörű tavaát ér-
 ti, a' melly mindennemű állótokot, és embereket is
 meg-*sokot* vidámitani; attul is a' vén, és öreg ember
híve, *heme sokot* el idegenedni. Eccl. 12. 3. (3)
 Etelednek, italodnak, meg-*unását*; ugyan is, a' *mon-*
dola-fának gyümölcse mindenféle gyömolcsöknél
 job izű, és kívánatosabb, *ajándékban való kedves gyü-*
mölcs. Gen. 43. 11. De még azon sem kapdos az ö-
 reg hogy ételi itali kívánságát meg-*hozná.* Eccles. 12.
 3. *A' Sáska kővéredése:* (1) Jelenti, hogy még a'
 nyáris nem tudja az kedvetlen öreget elégedendő-
 képpen meg-*vidámitani*, hanem azt meg-*utallya* v. 3.
 Azért itt a' sáska a' nyárért vétetik, mert ő nyárban
sokot lenni. Nahum 3. 17. Amos. 7. 1. Synecdoche
 temporis. (2) Az iffiu gyönyörűségét mellyben
 gyönyörkötől máshor. v. 1. el-hagyod. v. 3. (3)
 Az hozzád ragadot s' benned lévő nyavalyákért. De-
 ut 28. 21. 22. & 32. 22. ad 26 olvasd-meg. A' mi-
 zosodás: gyomrod dagadása (nö ollykor a' sáska a' mely
 egeszededet igen emésti) ételnek s itálnak nehezülé-
 se a' gyomrodban, béled nyavalyájának öregbülése,
 fejed-*hidülése*, *hived fogása*; ugyan is a' sáska a' sok-
 lágáért hivattatik locustánac Exod. 10. 4. 5. *En hozok*
a' te országodra óráskát el-borittya a' földnek sinit, és
senki a' földet nem láthattya &c. Így sokafottatik az
 öreg nyavalyaja. Kialtis erőssen annak érzése miatt,
 mint a' kialtozo, és hangozo sáska Azért hijja ugy R.
 Salamon: *Locusta clamosa a' strepera voce sic dicta.*
 Oltán ez a' Sáska modgyára meg-*saporittatot* nyava-
 lya kívántattya s' keresteti az emberrel a' halált Jobi.

3. 21. Kik az halált várják, és nem jő el, és mellyet sör-
galmatosabban keresnek, hogy sem mint az el-rejtetett
kincset.

Felelct az harmadikra: Az utolsó időn kell érteni
(1) Hosszu időt, sok ebendőt. Luc. 12. 10. Jacob.
5. 3. Kincset gyűjtöttek az utolsó napra. (2) Az
halálnak idejét Rom. 2. v. 5. Joluc. 33. 14. 1 Reg.
2. 2. (3) Azt az állapotot; a' melyben akar ulla, a-
kar fekkügyél s- alugyal; de a' felőli menten mégy, köze-
litvén közelitéb életednek végéhez. Luc. 2. Az uozá
sirokon kell érteni: Hogy mikoron már meg- haló te-
gedet temetni vifnek az utzákon végig s' meg végig
siratnak jaj boval jajgatnak ismerőid, rokonid, attyád-
fiai, feleleged, fiad, leányid, unokaid, barátid, közel
való soméid &c.

T U D O M A N Y

A' ki az utón lévő botlástul fel, fejének hajai, testének
bőrei meg ösültenek, kívánjaga meg-fogyatkozott, és
nyavalyái sáská modgyára meg saporodtak; &c. jele
annak hogy már az olyan az utolsó idejére jutot, fél lá-
bával koporsóban hagott, és csak hamar el-jőnek az ötöt
siratok. Innen jü ki: Mikor minden balmoskátul fél-
nek &c.

Sz. Irasbeli bizonyfágok.

Gen. 27. 1. 2. Psal. 71. 9. Ne vess el engemet az én
vénségemnek idején, mikor el-fogy az én erőm ne hadgy
el engemet. Luc. 2. v. 29. Jobi. 16. 23. Az én lelke
meg romlott, az én napjaim meg rövidültek, és a' kopor-
so késsen vadnak nékem. Jobi. 17. v. 12. 13.

Okait számlálljuk cíő:

[1] Mert valamiképpen hogy mikor a' fige fa ága gyenge, és leveledzik akkor tudgyuk hogy közel nyár. Matt. 24. 32. Igy bintén *mikor az halmocskátu a' felsz, a' mondola fa virágzik. &c.* tudgyad hogy már az *utolsó véged* közel vagon; ugyan is minden nap mulik az ember nyavalyás életének orája egy nappal a *Hám-adáshoz* közeleb közeleb lépik.

[2] Mert ezeket a' jeleket: az *halmocskátul felsz: a' mondola fa virágzik. &c.* ugy ösve köti az Istennek lelke e' leczkében, hogy a' jedzendő dolgoktul el sem válaſtja; t. i. attul: hogy *utolsó időre jucz: &c. que sequuntur.*

[3] Mert ma is a' leczkének uttya ugy láttyuk hog' el-kerülhetetlen; mint Heb. 9. 27 Ugyan is a' ki itt e' világon fokáig él meg Öregedek az, a' ki meg Öregedik meg is hall.

Hasznait emlicsük:

Első Haszna oktatás: [1] Szintén olyan bolondság a' vénségtül felni, mint az háláltul. [2] Az magos halmocskákat mellyekben valo botláſtul felsz, az hit, a' meg-térés, könyörgés bépen meg-egyenesíti hogy meg ne tántorodgyál benne, s-el ne essej.

[3] Ha a' földi dolgokat meg-untad, a' lelkieket kövesled, és kivánnjad. Colof. 3. 2. 3. Pſal. 92. 15.

[4] Az Isten plántál minket mint a' *mondolafát*; azért mint a' *mondolafa*, hogy jó gyümölcsöt ad; akképpen miis a' mi hitünknek jó gyümölcsével gazdagicsuk magunkot. Mint az *Aron veseje* meg-virágzék s-*mondolát terme.* Numer. 17. 8. A' *Sátorban* leendő hat águ gyertya-tartonak is *mondola* formálet kellett

kellet el-kibíttetni. Exod. 25. 33. 34. mert ha más-
képpen cselekedünk olly hirtelen jön az Isten harag-
ja reánk a' melly hamar a' mondola fa virágzik. Jerem.

I. 11. 12.

[5] Szabados dolog mérteketlesen a' mi halotta-
inkot meg-síráthunk.

Masodic haszna Intés:

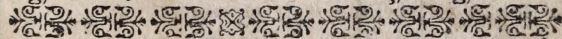
[1] Szolgállyatok Istennek, és meg őrizi lábaito-
kat hogy a' kôben meg ne űslettek.

[2] Hadd el búneidet még addig, a' mig ő el nem
hágy tégedet; mért más képpen idvesleged felől tsak
vékony válassod lében.

[3] Tedd s' b'ived eleiben, az halálhoz
közéltő jeleidet, és emlékezzél meg az halálrul, s' né
vétekez.

[4] Szerez magadnak barátokat, a' kik ostán teme-
téfedkor, keserveffen meg-sírássanak.

[5] Könyörögj Istennek hogy tegedet a' te öreg-
ségedben késícsen el, erőcsicsen meg, illyenképpen
Bolván: Psa^l. 39. ult. Szűnnyel meg tülem Uram hadd
vegyek erőt, minék elötte el-mennek hogy ne legyek Amé!

Eöregék ékeffégének s-eszkôzeinek el-
vitele.

Prædicat. Könyv. 12. 8.

Minék elötte meg-rövidülne az ezüst kôtél: és meg-
romlana az arany palaczkoczka: és a' veder el-
törnék a' forrásnál; és meg-törnék a' kerek kucnál.

Kezdô beszéd:

Az

AZ ember, ez életben aranyban, ezüstben megmaradását Istenen kívül csak hijában keresi; Psal. 127 1. 2. mert nem találhattya azt fel egyéb testi dolgokban-is. Ezech. 7. 19. *Az ő ezüstököt az uczákra vetik ki, és az ő aranyokat el-hánnyák, az ő ezüstök. és aranyok meg nem szabadithattják őket az Ur büsulásának napján: az ő lelkeket meg nem elégíthetik, és káfokat be nem tölthetik, mert ez a romlás az ő álnokságokert lesz.* Sophon. 1. 18. Prov. 11. 4.

ELLEN VETES.

Lám a Christus parancsollya s tanácsollya, hogy tűzben meg próbáltatott aranyat vegyünk; azért az arany, ezüst meg-tarthat, magában. Apoc. 3. 18.

Felelet. Az aranyon nem testi dolog, hanem lelki dolog értetik, mely nem egyéb hanem a' nyomorúság kemenczéjében, kohában meg próbáltatott igaz hit. 1 Pet. 1. 7. A' melly által úgy mint elzköz által az ember meg-tartatik. Marc. 16. 16. Act. 16. 31. Heb. 11. egészlen. De a' testi arany ezüst Urának veszedelmere vagyon. Ecclef. 5. 13. Nincsen is állandóság benne, mert rövidül, romol, törik, változik, a' mint a' mi leczkénk igen szepen taníttya.

Summája e' Leczkének:

Az Öregek külső ékeflégektől, világi jofzágoktól való meg-fosztása az halál által.

Két Rései vадnac.

[1] A' meg-fosztást, s' változást jelentő szók: *meg-rövidül, meg-romol. el-törik, meg-törik.*

[2] A' mitől meg-fosztatik: *ezüst, kötél, arany-palaczkocská, veder, kerék.*

Leczke

Leczke Magyarázattya kérdések által:

(1) Mit kel érteni, az *ezüst kötélén és az arany-palaczkocskán?*

[2] *A' vedren és a forráson mi-értetik?*

[3] *A' keréken és a kuton?*

Felelet az elsőre: Az *ezüst kötélén* értetik: 1. *A'* külső gubernálás, úgy hogy; sem magadot nem bírod sem m. fokot nem igazithatsz. Esai, 1. 22. 2. *A'* gyönyörkötöttő élet, s' annak napjainak meg-rövidülése. Job. 16. ult. *Az én napjaim meg rövidültek* &c. 3. *A' derekad,* s' annak fájdalma, görbedése. Rom. 11. 10. *Az ő hatokat görbics-meg.* Luc. 13. 11 *Meg-görbedet vala, és magát fel nem egyenesítheti vala* *Az arany palaczkocskán* értetik; (1) Hásonlatosság szerint az *hit* Apoc. 3, 18. *mely hit el-töretik akkor,* (1) mikor ember hamis hitűve léfzen, Eze. 17. 28. *meg töre á' fogadást mellvet tett vnla.* (2) Mikor hit-tül szakadta léfzen, 1. Tim. 1. 19. 20. (3) Kétségben esik mint *Cain* Gen. 4. 13, *Judas.* Mat. 27. 4. *el-töröt ám azoknak arany palaczkocskájok.* 2. *A'* gyönyörkötöttő élet. v. 1. [3] Az ember sive [Prov. 18. 12:] *mellyben mind jó s' mind rossz dolgok köválnak* csoltatnak. Mat. 15. 18. 19. *A' melyben az okoslelk lakik.* Psal. 27, 8. 1 Pet. 4. 4. *el romol,* az az: *a' sive* nek kis hártácskaja meg *szakad* Job. 16. ult. *Az én lelkem meg-romlott* Joh. 19. 34. *Ezüstöd, aranyod* mit kel hadnod.

Felelet a' másodikra: *A' Vedren* hásonlatosság szerint értetik; 1. az hallás, okoskodás, mellyel az Iste *gigije* halgatásából az hitet merittyük úgy mint lelki *G* kutnak

kutnak bölleges vizéből. Esai. 12. 3. Rom. 10. 17.
 [2] Az egész teste embernek; a' mellyel jelentetik minden dolognak alkalmatosságának el-mulása, v. 3. *el-török*, az az: meg-hal az ember és valamire bándékolt el-mulik Pfal. 146. 4. *Forrás*; c' világh, az az: e' világon te nem mind örökké élhez, hanem meg-hals Heb. 9. 27.

Felelet az harmadikra: A' *Keréken* éttetik; [1] Embernek változó s-forgando állopottya. [2] úgyá úgy-is vagyon az; hogy a' mély kutakra, mellyekben távul vagyon a' viz, kereket vagy csigát csinálnak; azért addig bolygály Istennek míg annyira való erőd lésen, hogy vedrel hordhatod a' vizet, a' csigán fel tekerheted a' vedret; mert végtére annyira jucz, hog' sem a' közel való, sem a' távul való jószágoddal nem élhez, az is jelntetik iit azzal. Már utollyára mind ezeknek summáját ércs-meg. Eccl. 12. v. 15. *Az Istent félted, és az ő parancsolatit meg-tarcsad: Mert ez az embernek fő dolga.*

T U D O M A N Y

Valamie az embernek vagyon aranya, ezüstje, jószág, és egyéb marhája azokbul semmit-is magával el nem vihet, és az által az haláltul, az Isten haragjának napjá meq nem menekedhetik. Innen jü ki: Minek előtte meq rövidülne az ezüst kötél. &c.

Sz. Irasbeli bizonyosságok

Pfalm. 94. 11. Minden ember nyilván láttya, hogy a' bölcsék-is meg-halnak és a' bolondok, az esztelenekkel egyetemben el-vesznek, és az ő gazdagságokat másnak hadgyák. Jobi. 1, 21. Meztelen jöttem az én anyá-m-nak

mak méhébül, es mezitelen terek oda. Eccl: 5 15. Ezech. 7. 19. Sopho. 1. 18. Luc. 12. 20. Bolond ez éjjel meg kívánnyák a' te lelkedet, te tüled a' mellyeket pedig képsítettél kié léfsnek. 1 Tim. 6, v. 7.

Erősfítő Okai a' Tudománnak:

[1] Mert azok romlandók; tőrendők, veszendők, és hamar változandók. Azérr hát nem arra valok.

[2] Mert a' más világon nem kellenek azok. Pfal. 39. 7. Bizonyára mint az árnyék úgy jár az ember, bizonyára csak hijában forgalmatoskodik rakásra gyűjt, de nem tudja kicsoda éli meg azokat.

[3] Mert azok nem a' jóvendő életnek, hanem ennek táplálására valok. Jac. 5. 3. A' ti aranyatokat, és ezüstötöket a' rosda meg fogta, és azoknak rosdájok téssen bizonságot ti ellenetek, és meg-emefti a' ti testeiteket mint a' tűz, kincset gyűjtöttetek magatoknak az utolsó napra. Luc. 12. 33. Adgyatok el jószágotokot. &c.

Hafznait emlicsűk:

Első Hafna oktatás: [1] Az embernek e' világó mindene változando, forgandó, mint a' kerék forgása bizonittya, a' kerék néha fel áll a' talpával, néha alá Augustinus így bõll:

*Ut rota volvitur, indeq; pingitur, ut rota mundus:
Mundus ut omnia, quo modo somnia, vana recedunt.*

[2] Csak hijában valo dolog azokban bizni. Vakkok azok a' lelkiekben kik csak a' jelen valokra vigyáznak; és a' távúl valokra nem tekintenek. 2 Petr. 1. 9. Mert a' kiben ezek nincsenek vak. &c.

[3] Hijában valo dolog annak világi élete a' ki jószágával

őhágyal nem tud m rtékletesen, és hasznosan élni
hanem *setében eszik, haraggal, keserűséggel, és nagy
bűsulással. Eccl. 5. 16. 17.*

Masodic haszna Intés:

[1] Az aranynak, és estűstnek, nevezeti alatt hitet
szerez magadnak. Apoc. 3. 18.

[2] Melly *kut keskeny ut a' menyorságra az Evan-
géliombéli boros kegyes élet, de te abbul a' melly kut-
bul az keskeny uton merics lelki vizet. Joh. 4. 15.
hogy meg ne bõmjuzzál.*

[3] Csak ugy bizzál testi jószágodhoz mint ha nem
birhatnad azt, és nem élhetnél véle 1 Cor. 7. 30. 31.

[4] A' te világi jószágodbul *ostogas alamisnat, és
szerez magadnak el-fogyhatatlan kincset, Menyorság-
ban. Luc. 12. 33. Ugyan is az alamisnát ostogato-
nak menyorság igeret. Matt. 25. 34. 35. & Act. 20.
35. De a' vivõnek lemmi sem.*

[5] Kõnyörõgj az Istennek hogy tégedet kebsicsen
az õ bõlgálattára: Amen!

Vénféget követõ dolog, halál és élet.

Prædicat. Kõnyv. 12. 9.

*Es minek elõtte a' por földé légyen a' mint az elõtt volt,
a' lélek genig meg-térjen az Istenhez a' ki adta
vols azt.*

Kezdõ beszéd:

VAlamiben okos Lélek vagyon soha addig meg nẽ
hal, miglen az Isten a' nyomorúság mérgét velle
meg

meg nem kostoltattya. Hogy ne emlicsem a' csele-
mőket (kőzeleb lépven a' leczkéhez) bollyak az őre-
gekről; sok nyomorulágot kel látniok szenvedniek
mig meg kelletik halniok; Avagy csak innen ki tetők
a' mellyeket mondottam (hogy be summállyam) meg
kel kostolniok. [1] Az Isten iteletit. v. 1. [2] Az
hijában valóságokot. v. 2. [3] A' veszedelemnek
napjait, mellyekről így bolly: nem szeretem ezeket v. 3.
[4] A' napnak, világoságnak, holdnak, csillagoknak
meg-letétülését, a' sűrű felhőknek el-érkezését az
első után: v. 4. [5] Meg-mozdulását az háznak a-
maz őrizőinek, és erőfleinek, meg-állását az ételnek
őrleőknek, meg-homályosodását az ablakon ki-nézők-
nek: v. 5. [6] Az ajtonak kívül valo be-zárlatását,
a' malomnak zugásának meg-allásáért, fel-serkenest
csak a' madarkának bávára is, meg-bűnését az éneklő
leányoknak. v. 6. [7] Minden halmocskátul valo
felést, az uton valo botlást, a' mondola-fának virag-
zását, a' fásának meg-kövéredését, a' kívánságnak
meg-fogyatkozását, életének utolsó idejére valo juta-
sát, az uczákon kerülőknek sírásit. v. 7. [8] Meg-
rövidülését az ezüst kötélnek, meg-romlását az arany
palackocskának, el-törését a' vedernek a' forrásnál,
meg-törését a' kereknek a' kutnál. v. 8. Mind eze-
ket meg kostolván azt mondgya a' Bölcs *Prædikator*
Salomon, hogy halál következik az után, és Istenhez
valo menetel ebben a' leczkeben.

Summája e' Leczkének:

Vénseget követő Testi Halál, Lelki Elet.

Két Rései vadnac.

[1] A' véseget követő testi halál; a' por földé légyen
a' mint az előtt volt.

[2] A' Véseget és testi halált követő lelki élet;
A' Lélek pedig meg-térjen Istenhez a' ki adta volt azt.

Magyarázatra való Kérdések:

[1] Mit kel érteni a' poron; és az hogy hogy volt
föld holott csak *Adám* formáltatott földből, s' több
emberek pedig emberi magból származtak (a' Chris-
tuson kívül?)

[2] Mit kel érteni a' *Lelken*?

[3] Mikor adgya azt az Isten az emberben, és mi-
kor vébi-ki.

Felelet az elsőre: A' poron értetik az emberi test.
Gen. 3. 19. *Földből vétettel, por vagy, porrá kel len-
ned.* Az embernek teste *Pornak* nevezetik: (1)
Mert földből való *materia*. (2) Mert minden test-
nek anyja a föld, már valamit az anyja ből u. m. a' föld
magához vébi azt im ezekben: a' por földé léssen. &c.

Ugy de csak *Adám* formáltatott a' földből s' a' több
emberek emberi magból lettek?

Felelet. Igaz; de minden emberek *Adámtul* szá-
rmaztanak, azért ugyan azon *materiából* való a' mely
ből *Adam*. Gen. 5. 3. *Adám* nemze az ő fiát az ő
képe, és hasonlatosságára.

Felelet a' másodikra: (1) Vagyon az emberben
mozgo lélek. (2) Vagyon érző Lélek. Deut. 12.
23. *Minden állatnak lelke az ő vére: azért a' lelket az
hussal egyetemben meg ne egyed.* Ez a' kettő egyéb al-
latokkal is köz. (3) vagyon okos Lélek az okos lé-
leknek a' testből való ki-menésékor meg-űnik. A-
zert itt

zert itt értetik az Okos lélek , melly Istentül adatik: az emberben. Gen. 2. 7. Zach. 12. 1. Ez az idvezülendők okos lelke tér Istenhez meg. Pſal. 116. 7. véle leſen Iſtennel. Luc. 24. 34. Nagy bizodalommal is ajánlyák azt az hívek az Iſten markában. Act. 7. 59. Szokták is azt az hívek kéſíteni Iſtenhez. 1. Pet. 4. 19. A' Chriſtus az ő vérével meg-tiſtitotta azt. 1 Joh: 1. 7. Nem csuda hát hogy meg tér Iſtenhez a' mint itt mondatik.

Felelet az harmadikra: (1) Akkor adgya azt Iſten az ember teſtében némellyek azt mondgyák mi-helt az ember ſive el-kéſül az annya méheben, s' ezzel bizonittyák. *Cor eſt primò movens, ultrò moriens.* az az: à ſiv à fogantatásnak idején eſő az mozdulásban utullo az halálnak idején a' meg-állásban. (2) Némellyek még azt mondgyák: hogy, mikoron az egéſ teſt egy máſtul meg-külömböztetett tagokkal, és réſekkel egéſlen el-kéſül, nem a' teſten kívül más helyben. hanem azon fogantatott, formáltatott egéſlen el-kéſült nevedéſre indult teſtben a' mindenütt lévő Iſten teremti Zach. 12. 1. Pſalm. 139. 15. 16. A' férfi gyermeknek negyven nappal a' fogantatáſtul ſámálvan. A' Leány gyermeknek nyolczvanodik nap tájban. En edgyik értelmet ſem rontom el, hanem az ilyen titkokot az én Iſtenemre bizom s-a' *Bölcs Prædikátorral. Salomonnal* így ſollok: *Mi-heppen hogy nem tudod à ſélnek utát, és mimodon gyarapodnak à cſontok az aſſzonyi állatnak méheben: azon-keppen nem tudod az Iſtennek dalgát mimodon cſelekedgyk mindeneket.* Eccleſ 11. v. 5. Ezt már a' teſtben

testben adatott lelket akkor veé ki ilten az ember testébül, mikor a' testnek a' lelekkel valo erôs kötele meg oldik, mellyet halálnak neveznek, az ént irás is ugy hiv.

T U D O M A N Y.

Mihelven à léleknek à testel valo soros egygyessig meg-tágul, és meg oldik, és a' lélek testi lako helyébül ki költözik az halál által, menten azon semporlásban vitetik a' lelek menyorságban à ki oda valo. Innen jü ki: Minek előtte à por földé. &c.

Illyen értelemben vala amaz Öreg Jámbor ember a' Szent Jakob. Gen. 37. 35. Luc. 23. 43. & 46. Pfal. 31. 6. 1 Pet. 4. 19. Apoc. 6. 10. Act. 7. 59. Luc. 16. 22. Phil. 1. 23. 2 Corint. 5. v. 1.

Erősségei:

(I) Mert az egész Sz. Irásban csak két helyekrül van emlekezet, mellyekben à testbül ki ment lélek mindhyárt vitetik. Edgyik *Paradicsom* Luc. 23. 43. melly a' é. irásban fok nevezetekkel nevezetik: *Abrahám kebelének* Luc. 16. v. 22 *Harmadik égnak*. 2. Cor. 12. 2. *Boldogságnak*. Pfal. 32. 2. 3. *Eörök életnek* Joh. 17. 3. *Hivatalos Szentek közönséges Gyülekezetinek*. Heb. 12. 22. A' másik hely *Pokol*, Matth. 16. 18. a' hovás a' testbül ki ment lélek mingyárt vitetik. Luc. 16. 23. Act. 1. 25. A' melly is à é. irásban hivattatik: *Tüznak tavának*. Apoc. 20. 15 *Eörök tüznak*. Matt. 25. 41. *Külső fetéségnak*. Mat. 22. 13. &c.

(II) Mert az hivek lelke attul a' semporlásstul fogva mellyben a' testbül ki-mégyen boldog Apoc.

14. 13. Ha pedig másuvá menne azon az helyen kívül, nem volna boldog.

(III) Mert a' lélek kivaltkeppen valo része az embernek. Matt. 10. 28. & 16. 26.

(IV) Mert a' lélek idvezülven à test is à közönfegyessel fel-támadáskor idvezül. Azért à lélek eléb, à test utolb megyen-bé az örök-életre. Phil. 3. 20. 21.

[V] Mert azért mondatik à Christus lelkek Pástorának, és Gondvifelőjének. 1 Pet, 2. 25. hogy menten magához viszi.

Haſnait akarom meg-jelenteni:

Első Haſna Oktatás:

(1) Ha az ember teste el-nem temettetik-is à földben, de à felől annak porrá kellenni, abban valo léleknek Istenhez menni. Job, 13. 28.

(2) Nincsen modgya à földből valo embernek abban hogy kevélykedgyék; Mert az Istennek csak egy haragja s-menten az embert porrá változtattya, De a' maga melyfégyes meg-alazodásában mindenkor vânn modgya. Gen. 18. 27.

(3) Sok kölcségyből álló babonás temetfégy à megholt testnek el-takarittatására nem bükfégyes; miért-is cziffráznad felettéb à port, és hamvat?

(4) A' Lélek halhatatlan; mert az halhatatlan Istenhez tár. Meg-hallók fellyeb. Azért ha meg-hal is ez ember testére nézve, de lelkére nézve örökké él.

NB. Mivel' hogy à mi leczkénk az hitetleneknek lelkerül semmit sem ſoll, à mi tudományunk is arrul nem beſéll.

Második Haſna Feddés.

(1) Nemelly Sidokot kik a' Léleknek edgyik testbül másik testben valo bökéset s-költözését állattyaák: Nem igaz mert à hiveknek lelkek az Angyalokkal edgyütà Mennyei Jérusalemben menten lebnec mi-helt à testbül ki-mennek. Heb. 12. 23.

(2) A' Sadducausokot kik à testnek fel-támadását tagadgyák, az Angyalokat, és az lelkeket élni nem hiszik.

(3) Azokat kik *Purgatorium*-ban és *Lymbus*-ban igazgattyák az hiveknek lelkeket à melly helyeket à Sz. Irás nem tud. Ha a' Christus tökéletteffen eleget tett az hiveknek lelkekért. Heb. 12. 24. meg-tisztította őket 1 Joh. 1. 7. meg-váltotta őket, mi haszna hát *Purgatorium*-ban igazítani az hiveknek meg-igazított, meg-szenteltetett, meg-dicsőítettetett lelkeket? semmi sincs: Hiszem à mi leczkenk menten Istenhez téríti az hivek lelkeit, s- azt tarcs-meg.

(4) Kik testeket kevélyen-ekesítik, de lelkek me-zitelen; ved-be te à ki ilyen vagy à Christus jozon tanácsát, s' nem vesztelz benne. Apoc. 3. 18. *Adom keneked tanácsul hogy vagy én tülem tűzben meg-probáltatott aranyat hogy gazdag légy, és fehér-ruhát hogy öltözeted légyen, és ne lattassék ki à te me-zitelenfégednek ruttsága, és semgyogyito irrel kend-meg à te semeidet, hogy láss.*

(5) Ki az ő Teremtőjének, és meg-váltojának né ajánlya lelkét halalának oraján; hanem málnak epekedik à ki őtet nem isméri. Esai 63. 16. Job. 14. 21.

Harmadik Haszna Intés:

(1) Emlkezzél-meg hát életedben à te Teremtőd-rül

tödrül! oh iffiu! feletkezzel el à te hijában valo kívánságodrul; tér.-meg Ő hozzá. v. 3. hadd emlékezzék meg ō is te rolad à te halálodnak oráján.

[2] Tisztics meg szivedet. Jer. 4. 14. 15. Tarcs tisztan azt, szentül elly. 1 Pet. 1. 22.

[3] Ajánlyad à te Teremtődnek, és meg-váltodnak lelkedet mindenkor. Píal. 31. 6. Az halálban is. Act. 7. 59. 1 Pet. 4. 19. Tanully à te édes meg-váltodtul. Luc. 23. 46. Így léfzen lelkednek tellyes és tőkellertes meg-dicsőítettése, az után edgyesül lelked à testteddel, és így edgyesülvén örökké valo boldogságban élfz.

A M E N!

DEO GRATIAS.

MIvel hogy nincsen szebb dolog mint Istenek hálákat adni. Psal 50. 23. Azért én tenékd oh! szentséges Attyám, dicsôfféges Jehovám, adok örökké való hálákat, hogy engemet méltoztattál arra hogy a' te beszédednek én-is lennék harangja; és engemet ennek a' kicsiny de szét munkának kezdetiben, közepiben, megáldottál, segítettél, s-velem voltal végeben is: Adgyad oh en Uram Istenem, hogy légyen a' te dicsôfségedre, a' Tiednek lelkek idvességében hasznokra. Engemet pedig a' te jó-lelkednek általa vezérelly minden jóra, hogy holtom után mehessek benne abban a' nyugalomban, mellyet nékem is több hiveiddel edgyútt készítettél; ugy légyen, légyen, ugy oh szerelmes Atyam,

A m e n ! A m e n !

RK 4237 / 1983

V E G E

TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

I. Johan. 2. v. 14.

*Irtam ti nektek A T Y A K: mivel hogy ismé-
ritek azt ki vagyon eleitül fogva.*

*Irtam nektek I F F J A K; mivel hogy erősek
vattok, és az Istennek beszéde lakozik
ti bennetek, és amaz gonoszt meg-győz-
tétek. G Y E R M E K E C S K E K az
utolsó idő el-jött. &c. Azért irtam &c*

DEO GRATIAS.

MIvel hogy nincsen szebb dolog mint Istenek hálákat adni. Psal. 50. 23. Azért én tenékd oh! szentséges Attyám, dicsôfféges Jehovám, adok örökké való hálákat, hogy engemet méltoztattál arra hogy a' te beszédednek én-is lennék harangja; és engemet ennek a' kicsiny de szét munkának kezdetiben, közepiben, megáldottál, segítettél, s-velem voltal végeben is: Adgyad oh en Uram Istenem, hogy légyen a' te dicsôfségedre, a' Tiednek lelkek idvességében hasznokra. Engemet pedig a' te jó-lelkednek általa vezérelly minden jóra, hogy holtom után, mehessek benne abban a' nyugalomban, mellyet nékem is több hiveiddel edgyütt készítettél; úgy légyen, légyen, úgy oh szerelmes Atyam,

A m e n ! A m e n !

RK 4237 / 1983

V E G E

TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

8

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

I 4.

l hogy ismé-
gva.

hogy erősek
éde lakozik
t meg-győz-

SKEK az
rt irtam &c

Handwritten text in a cursive script, possibly a signature or a set of initials, located in the center of the page. The text is written in dark ink on aged, stained paper. The characters are somewhat obscured by water damage and bleed-through from the reverse side of the page.

Levriere mutato' Tabla

		Oldal.
Bred.	12. 1.	— 1.
	12. 2.	— 9.
	12. 3.	— 15.
	12. 4.	— 21.
	12. 5.	— 27.
	12. 6.	— 33.
	12. 7.	— 38.
	12. 8.	— 44.
	12. 9.	— 49.

191

